

Dibuku ya YELEMYA NKOTOLO

Dibuku yayi kele dibuku ya bambikululu ya Yelemya na yina me tadila Yelusalemi, yinsi ya kintinu ya Yuda mpe makanda ya bantu ya bayinsi ya nkaka. Yawu ke na kuzonzila mpe luzingu ya mumbikudi yandi mosi mpe bampasi yina yandi talaka. Yandi ke na kuzonzila mingi na dyambu yina me tadila kunata bantu na ngolo na yinsi ya nzenza (597 mpe 587) mpe mwangusulu ya Yelusalemi na ba-Kalede (587), tekila nkwizulu ya Yesu-Klisto. Yelemya vwandaka ntwenya na ntangu yina yandi kumaka ntumwa ya Yave na Yelusalemi (Yel 1.4-9) pene-pene ya mvula 626 tekila nkwizulu ya Yesu-Klisto mpe na bamvula 640-609 ya kintinu ya Yosiya. Yandi salaka kisalu ya yandi ya mumbikudi bamvula makumi yiya na mosi (Yel 41), mpe yandi manisaka kisalu ya yandi na Ngipiti. Yelemya vwandaka tuba ti Nzambi ke fidisa bampasi na bantu ya Yuda, samu ti bantu ya Yuda zengaka ngwisani, sambilaka biteki. Na yina, mumbikudi Yelemya vwandaka lwengisa bantu mpe bayinsi na kutumama na bambeni ya bawu mpe samu na yawu, bantu vwandaka tala Yelemya muntu ya yimbi.

Mambu ya Yave vwandaka mutindu tiya yina vwandaka lema na kati ya ntima ya mumbikudi Yelemya, ni yawu vwandaka sala ti Yelemya bika ve na kusamuna mambu ya Yave. Mambu ya

Yelemya vwandaka kindisa mpe bantu na yina me tadila ngwisani ya malu-malu yina Yave zolaka sala na bantu ya yandi:

«Kasi ngwisani yina mu ke sala na bantu ya Isayeli ke vwanda mutindu yayi: Na manima ya bilumbu yina, mu ke tula Musiku ya munu na kati ya bawu. Mu ke sonika Musiku ya munu na bantima ya bawu. Mu ke vwanda Nzambi ya bawu, mpe bawu, bawu ke vwanda bantu ya munu. Ni Yave me tuba yawu (Yel 31.33).»

Dibuku yayi lenda kukabuka mutindu yayi:

- Mbokolo ya Yelemya (Yel 1).
- Kitumbu ya Yave samu na bantu ya Yuda mpe ya Yelusalemi (Yel 2-26).
- Yelemya na mantwala ya mimbikudi ya luvunu (Yel 27-29).
- Yave ke vutula dyaka bantu ya yandi (Yel 30-33).
- Kisalu mpe bampasi ya Yelemya (Yel 34-38).
- Mwangusulu ya Yelusalemi na ba-Kalede (Yel 39-42).
- Ba nataka Yelemya na ngolo na Ngipiti (Yel 43-44).
- Mambu ya Yave kuminaka Baluke (Yel 45).
- Kitumbu ya Yave samu na bantu ya bayinsi ya nzenza (Yel 46-51).
- Ba ke na kuzonzila na mwangusulu ya Yelusalemi mpe ya Yinzo ya Yave (Yel 52).

¹ Yayi ni mambu ya Yelemya, mwana ya Yilekiya. Yandi vwandaka mosi na kati ya banganga-Nzambi na mbanza Anatote, kuna na yinsi ya Bezame.

² Yave zabisaka mambu ya yandi na Yelemya na mvula ya kumi na tatu ya kintinu ya Yosiya, mwana ya Amone, ntinu ya Yuda.

³ Yave zabisaka dyaka mambu ya yandi na Yelemya na ntangu yina Yoyakime, mwana ya Yosiya, vwandaka ntinu ya Yuda tii na suka ya mvula ya kumi na mosi ya kintinu ya Sidekyase, mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda. Yave tatamanaka na kuzonzila yandi tii na ntangu yina ba nataka bantu ya Yelusalemi na ngolo na yinsi ya nzenza, na ngonda ya tanu ya mvula yina ya kumi na mosi.

Mbokolo ya Yelemya

⁴ Yave zabisaka munu mambu ya yandi mutindu yayi:

⁵ «Tekila mu yidika nge na kivumu ya mama ya nge,
mu soolaka nge.
Tekila nge kubutuka,
mu tulaka nge na lweka samu na kusadila munu.
Mu salaka nge mumbikudi na sika ya makanda ya bantu.»

⁶ Mu vutulaka mutindu yayi: «Aa! Yave Mfumu, mu zaba ve kuzonza, mu kele ntete mwana ya fyoti.»

⁷ Kasi Yave tubaka mutindu yayi:
«Kuzonza ve ti mu ke ntete mwana ya fyoti.
Samu ti nge fwana kukwenda na sika ya bayina nyonso mu ke fidisa nge.
Nge fwana kuzonza mambu nyonso yina mu ke tumisa nge.

⁸ Kuvwanda ve na boma ya bawu.

Samu ti mu kele kintwadi na nge samu na kukuula nge.

Ni Yave me tuba yawu.»

⁹ Na manima, Yave lambulaka diboko ya yandi, yandi simbaka yinwa ya munu mpe yandi tubaka: «Tala, mu me tula mambu ya munu na yinwa ya nge.

¹⁰ Tala, bubu yayi, mu me pesa nge kiyeko samu makanda ya bantu mpe samu na bayinsi ya bintinu:

Mu me pesa nge kisalu ya kutimuna mpe ya kub-wisa,

kisalu ya kupasula mpe ya kumwangisa,

kisalu ya kutunga mpe ya kukunda.»

Lumoni ya ntete

¹¹ Yave yufulaka munu: «Yelemya, yinki nge ke na kutala?» Mu vutulaka: «Mu ke na kutala kintala ya yinti ya ba-amande.»

¹² Yave tubaka na munu: «Nge me tala mbote. Mu ke kyelulaka meso na mambu ya munu samu na kulungisa yawu.»

¹³ Na mbala ya zole, Yave zabisaka dyaka munu mambu ya yandi mutindu yayi: «Yinki nge ke na kutala?» Mu vutulaka: «Mu ke na kutala nzungu mosi ke na kutoka na tiya. Yawu me teka manima na node mpe yinwa ya yawu me talisa na lweka ya munu.»

¹⁴ Na yina, Yave tubaka:
«Ni na node ke katuka mpasi yina ke kumina bantu nyonso ya yinsi.

15 Mu ke bokila bifumba nyonso ya bayinsi ya bintinu nyonso ya node.

Bawu ke tula bakiti ya bawu ya kintinu na nkotolo ya myelo ya Yelusalemi.

Bawu ke zunga bibaka ya Yelusalemi, bawu ke nwanisa bambanza nyonso ya Yuda.

Ni Yave me tuba yawu.

16 Mu ke fundisa bantu ya yinsi yayi samu na yimbi nyonso yina bawu ke na kusalaka:

Bawu me manga munu,

bawu ke na kuyokilaka banzambi ya nzenza maaka ya nsunga ya mbote.

Bawu ke na kufukiminaka bima yina bawu me yidika na maboko ya bawu mosi.

17 Kasi nge Yelemya, kubama.

Telema mpe kwenda zabisa bawu

nyonso yina mu ke tumisa nge.

Kuvwanda ve na boma ya bawu.

Kana ve, ni munu ke sala ti

nge kuvwanda ve na kibakala na mantwala ya bawu.

18 Kubanda bubu yayi mu me sala ti

nge kuvwanda mutindu mbanza ya kutungama na bibaka ya lukengolo,

nge vwanda mutindu dikunzi ya kisengo,

mutindu kibaka ya kisengo ya mbwaki

na mantwala ya bantu nyonso ya yinsi,

na mantwala ya bantinu ya Yuda,

na mantwala ya bamfumu ya yinsi,

na mantwala ya banganga-Nzambi

mpe na mantwala ya bantu ya yinsi.

19 Bawu ke nwanisa nge,

kasi bawu ke nunga nge ve

samu ti mu kele na nge
samu na kukuula nge.
Ni Yave me tuba yawu.»

2

Isayeli bikaka na kulanda Yave

¹ Yave zabisaka munu mambu ya yandi.

² Yandi tubaka: «Kwenda zabisa na bantu ya Yelusalemi ti Yave ke na kutuba:»
«Mu ke na kubambuka moyo na kukwikama yina vwandaka na nge
na ntangu yina nge vwandaka ntete ndumba.
Mu ke na kubambuka moyo na luzolo yina vwan-
daka na nge na ntangu yina beto bandaka
makwela.

Nge vwandaka landa munu na yinsi ya kuyuma,
ntoto yina ata kima ke menaka.»

³ «Isayeli vwandaka mvwilu ya longo ya Yave.
Isayeli vwandaka mutindu madya ya ntete ya
bilanga ya yandi.

Bayina nyonso vwandaka meka na kudya yawu
vwandaka kuzwa mambu na munu.

Mpasi vwandaka bwidila bawu.

Ni Yave me tuba yawu.»

⁴ Beno kuwa mambu ya Yave,
beno bantu ya Yakobi,
beno makanda nyonso ya Isayeli!

⁵ Yave ke na kutuba mutindu yayi:

Wapi dyambu ya yimbi yina bankooko ya beno me
tala na sika ya munu?

Bawu me bika munu,

samu na kulanda biteki ya bawu ya mpamba-
mpamba.

Bawu mosi mpe me kuma bantu ya mpamba-
mpamba!

⁶ Bawu tubaka ve mutindu yayi:

«Wapi Yave yina basisaka beto na Ngipiti?

Wapi Yave yina nataka beto na yinsi ya kuyuma?

Wapi Yave yina nataka beto na kisika ya kufuluka
na bantoto ya kuyuma mpe mabenga,

Kisika yina me kondwa maza,

kisika ya kitombe ya lufwa, kisika yina ata muntu
ke lutaka ve

kisika yina ata muntu ke zingaka?»

⁷ Munu, mu nataka beno na yinsi yina kele na
ntoto ya madya

samu ti beno kudya madya ya yawu,

mpe beno kuyangalala na bimvwama ya yawu.

Kasi ntangu beno kotaka kuna, beno sumunaka
yinsi ya munu.

Beno kitulaka ntoto ya munu ntoto ya nganzi.

⁸ Banganga-Nzambi ke na kutuba dyaka ve ti
«Wapi Yave?»

Milongisi ya Musiku zaba munu ve,

mivungi me manga na kutumama na munu,

mimbikudi ke na kubikula na nkumbu ya Baale.

Bawu ke na kulandaka banzambi yina kele na
ndandu ve.

⁹ Ni yawu yina, mu ke tatamana na kufundisa
beno,

mu ke fundisa mpe bana ya bana ya beno.

Ni Yave me tuba yawu.

10 «Beno kwenda na bisanga ya Sipelese mpe beno tala.

Beno fidisa bantu na Kedale samu na kuyufula mbote-mbote.

Beno tala kana dyambu ya mutindu yayi me sala-maka kuna.

11 Makanda ya bantu ke sobaka banzambi ya bawu?

Na kutala kwandi ya kele banzambi ve!

Bantu ya munu, ni munu vwandaka nkembo ya bawu.

Kasi bawu me yingisa na kisika ya munu banzambi yina kele na ndandu ve!

12 Mazulu, beno yituka samu na dyambu yayi.

Beno tekita mpe beno tala dyambu yayi ya nganzi. Ni Yave me tuba yawu.

13 Bantu ya munu me sala mambu zole ya yimbi:

bawu me manga munu,

munu yina kele yinto ya maza ya moyo.

Bawu me timuna ya bawu mabulu ya nkaka ya maza,

mabulu ya kutoboka yina ke bumbaka maza ve!»

Kumanga Yave kele yimbi mingi

14 «Isayeli kele mundongo yina ba sumbaka to yandi kele mundongo yina butukaka na yinzo?

Samu na yinki ba ke na kubotola yandi bimvwama ya yandi?

15 Bana ya bankosi ke na kulooka na kunwanisa yandi.

Bawu ke na kuwakisa bandinga ya bawu

bawu ke na kusala mvwanzi na yinsi ya yandi.

Bambanza ya yandi yina ba yokaka tiya ke dyaka
na bantu ve.

¹⁶ Bantu ya mbanza Memfise
mpe bantu ya mbanza Tapanese
ke na kukatula nge bansuki ya yintu.

¹⁷ Nyonso yayi me kumina nge samu na yinki? Ya
kele samu ti nge bikaka Yave, Nzambi ya
nge
na ntangu yina yandi vwandaka twadisa nge na
nzila.

¹⁸ Ntangu yayi, nge Isayeli,
samu na yinki nge ke na kubaka nzila ya Ngipiti?
Ya kele samu na kwenda kunwa maza ya Nile?
Samu na yinki nge ke na kubaka nzila ya Asili?
Ya kele samu na kwenda kunwa maza ya nzadi ya
Efalate?

¹⁹ Bika ti yimbi yina nge me sala kutalisa nge
mpasi.
Bika ti kubika yina nge me bika Nzambi ya nge,
yawu kusemba nge!
Ni kuna nge ke zaba ti ya kele ndudi mpe yimbi na
kubika Yave, Nzambi ya nge,
mpe na kuvwanda dyaka ve na boma ya munu!
Ni Yave Nzambi ya Binwani me tuba yawu.»

Isayeli, kento ya kukwikama ve

²⁰ «Katuka ntama, nge me zengaka kizitu ya nge.
Nge me zenga kiwisa na munu
mpe nge me tuba: “Mu zola dyaka ve kuvwanda
mundongo”.»
Ya tsyelika, na zulu ya konso mongo

mpe na yisi ya konso yinti yina ke na makasa ya
maza*,
nge ke na kulala kidi-kidi
mutindu kento ya kindumba.

21 Mu kundaka nge mutindu yinti ya vinu ya ki-
toko,
mutindu kikunu ya mbote.

Wapi mutindu na ntadisi ya munu
nge me kituka yinti ya vinu ya nzenza yina ke na
bambuma ya yimbi?

22 Ata ti nge yobila na sabuni,
ata ti nge yobila na basabuni ya mingi,
yimbi ya nge ke vwanda kaka ya kusonama na
mantwala ya munu.

Ni Yave, Mfumu, me tuba yawu.

23 Wapi mutindu nge lenda kutuba ti «Mu me
sumuka ve,

mu me landa ve banzila ya Baale!»
Tala ndyatulu ya nge kuna na mudimba.

Ndima mambu yina nge me sala.

Nge kele mutindu samo ya nkento yina ke na
kwendaka

tambula mbangu-mbangu na balweka nyonso.

24 Nge kele mutindu mbuluku ya nkento ya
mfinda,

yina me mesanaka na kuzinga na yinsi ya
kuyuma.

Ntangu yandi ke kumaka na nsatu ya mbuluku ya
mbakala,

yandi ke landaka nsunga ya mupepe.

2:20 Yel 3.6 * 2:20 Na sika ya ba-Kaanani, samu ti ntoto kubuta,
bawu vwandaka sala balusambulu na zulu ya myongo, na yisi ya
bayinti ya makasa ya maza. 2:23 2Bt 23.10

Ata kima lenda kukabikisa yandi.
Samu ti nsatu ya yandi me lutila ngolo.
Bambuluku ya mbakala ke tala ve mpasi na
kuzwa yandi.
Bawu ke kuzwa yandi na ntangu nsatu ya yandi
ke vwanda ngolo.

²⁵ «Sala keba, Isayeli,
samu ti nge ke kuma makulu-ngulu,
laka ya nge ke yuma!»
Kasi nge ke na kutuba:
«Yinki ya ke sala,
mu ke zolaka ya munu banzenza.
Mu ke landa bawu!»

²⁶ Ntangu ba ke bwilaka muyibi,
yandi ke talaka nsoni.
Ni mutindu mosi mpe
bantu ya Isayeli ke tala nsoni,
bawu na bantinu ya bawu,
na bamfumu ya bawu,
na banganga-Nzambi ya bawu
na mimbikudi ya bawu.

²⁷ Bawu ke tubaka na kibuku ya yinti:
«Nge keke tata ya munu!»
Bawu ke tubaka na ditadi:
«Ni nge butaka munu!»
Bawu me tala ve na sika ya munu,
bawu me teka munu manima.
Kasi ntangu bampasi ke kumina bawu,
bawu ke tuba: «Telama nge vuukisa beto!»

²⁸ Kasi mu ke zabisa bawu mutindu yayi:
«Wapi banzambi ya beno yina beno yidikaka?

Bika ti ba telama na kwiza vuukisa beno na ntangu ya mpasi kana ba lenda.
Aa Yuda! Mutindu bambanza ya nge kele mingi, ni mutindu mosi mpe banzambi ya nge kele mingi!»

Yave ke na kuyawula samu na bantu ya yandi yina kele ve ya kukwikama

²⁹ Beno ke na kufunda munu na wapi dyambu?

Beno nyonso me balukila munu.

Ni Yave me tuba yawu.

³⁰ Mu me semba bana ya beno, kasi ya me vwanda kaka ya mpamba.

Beno me ndima ve malongi.

Mbele ya beno ya mvita me kufwa mimbikudi ya beno mutindu nkosi ke salaka.

³¹ - Beno bantu ya ntangu yayi, beno tala mutindu mambu ya Yave kele! -

Nani mu kele samu na Isayeli yinsi ya kuyuma to yinsi ya kitombe?

Samu na yinki bantu ya munu ke na kutuba:

«Beto ke kwenda kisika ni kisika yina beto zola, kasi beto zola ve kuvutuka na sika ya nge.»

³² «Beno me talaka ndumba me zimbana misanga ya yandi?

Beno me talaka kento yina ba ke na kwelaka me zimbana dizwela ya yandi ya makwela?

Kasi bantu ya munu me zimbanaka munu katuka ntama.»

*

³³ «Aa! Nge zaba mutindu ya kusala samu na kusosa luzolo!

Nge lenda kuma tii na kusala yimbi!

34 Menga ya bamputu ke na kotalana na binkuti ya nge,

bawu ya ngana salaka ata dyambu.

Nge kutaka bawu ve na kulaba na yinzo ya nge!

Kasi na zulu ya nyonso yina,

35 nge ke na kutuba ti: “Mu me sala ve dyambu ya yimbi.

Nkele ya Nzambi ke bwidila munu ve”.

Kasi mutindu nge ke na kutuba ti

nge me sala ve dyambu ya yimbi,

munu mu ke fundisa nge.»

*

36 «Samu na yinki nge ke sobaka banzila ya nge kidi-kidi?

Mutindu nge me kufwa nsoni na yinsi ya Asili,

ni mutindu mosi mpe nge ke kufwa nsoni na yinsi ya Ngipiti.

37 Nge ke basika kuna maboko na zulu ya yintu.

Samu ti Yave ke zolaka ve

bayina nge ke na kusadila kivuvu.

Na bawu, nge ke lenda ata fyoti ve.»

3

Kento ya kindumba ya yintu ngolo

1 Kana muntu katula kento ya yandi na makwela

mpe kana kento yango kukatuka na makwela

samu na kwenda kwela bakala ya nkaka,

muntu yina lenda baka dyaka kento yango mutindu kento ya yandi?

Ve! Samu ti yinsi lenda sumuka.

Kasi nge Isayeli, nge me sala kindumba na babakala mingi.

Wapi mutindu nge zola kuvutuka dyaka na munu?

Ni Yave me tuba yawu.

² Zungisa meso na myongo mpe tala:

na wapi mongo nge salaka ve kindumba?

Nge vwandaka vwanda pene-pene ya banzila na kuingilaka babakala

mutindu mu-Alabe ke vingilaka bantu yina ke zyeta na yinsi ya kuyuma.

Nge me sumuna yinsi na kindumba ya nge mpe na mambu ya nge ya yimbi.

³ Ni yawu yina, mu yiminaka nge bamvula.

Bamvula ya ndolo nokaka ve.

Kasi nge tatamanaka kaka na kindumba ya nge.

Nge mangaka na kutala nsoni.

⁴ Kasi ntangu yayi wapi kisika beto me kuma?

Ni nge ke na kulooka na munu na kutuba: «Tata ya munu,

ndiku ya munu ya buntwenya!

⁵ Yandi ke kangila munu ntima ya mankululu?

Nkele ya yandi na munu ke manisa ve?»

Ni mutindu yina nge ke na kuzonza,

kasi nge ke na kubika ve na kusala yimbi

mpe nge ke na kulenda na kusala yawu!

Mbokolo samu na kuviluka

⁶ Na ntangu yina Yosiya vwandaka ntinu, Yave tubaka na munu: «Nge me tala mambu yina salaka Isayeli, kento ya kondwa kukwikama? Yandi vwandaka kwenda na zulu ya konso mongo ya kuzangama, na yisi ya konso yinti ya makasa ya maza samu na kusala kindumba.

⁷ Ntangu Isayeli salaka mambu nyonso yina, mu yindulaka mutindu yayi: “Isayeli ke vutuka na sika ya munu”. Kasi yandi vutukaka ve. Yuda, kibusi ya yandi, yina me kondwa kukwikama talaka yawu.

⁸ Mu katulaka Isayeli, kiyala, na makwela, samu na mavanga ya yandi nyonso ya kindumba. Mu pesaka yandi mukanda ya kufwa makwela. Kasi mu me tala ti Yuda, kibusi ya yandi, yina me kondwa kukwikama talaka ata boma. Yandi mpe kwendaka sala kindumba mutindu mosi.

⁹ Isayeli salaka kinsuza na banzambi ya matadi mpe ya bayinti. Na kindumba ya yandi ya ngolo-ngolo yina, Isayeli sumunaka yinsi.

¹⁰ Kasi ata nyonso yina, Yuda, kibusi ya yandi yina me kondwa kukwikama, vutukaka ve na munu na ntima ya yandi nyonso. Kuvutuka ya yandi yina yandi vutukaka na sika ya munu vwandaka kaka ya luvunu. Ni Yave me tuba yawu.»

¹¹ Yave tubaka dyaka na munu: «Isayeli, kiyala yina me lutila ya kudedama na Yuda yina me kondwa kukwikama»,

¹² kwenda samuna mambu yayi na node:

«Nge Isayeli kiyala, vutuka!

Ni Yave ke na kutuba yawu.

Mu ke dasukila dyaka beno ve,

samu ti mu ke ya kukwikama.

Ni Yave me tuba yawu.

Mu ke bumbaka ve nkele ya munu bantangu nyonso.

¹³ Ndimba kaka yimbi ya nge.

Ndimba ti ni na Yave Nzambi ya nge, nge mangaka
na kutumama.
Nge kukipesaka na banzambi ya nzenza,
na yisi ya konso yinti ya makasa ya maza.
Beno mangaka na kuwa munu.
Ni Yave me tuba yawu.»

Lukutakanu ya bantu kuna na Yelusalemi

¹⁴ «Beno vutuka, beno bana ya yintu-ngolo. Ni Yave ke na kutuba yawu. Samu ti ni munu kele Mfumu ya beno! Mu ke baka beno, mosi na mbanza yayi, zole na dikanda yayi, mu ke vutula beno na Siyone.

¹⁵ Mu ke pesa beno mivungi yina mu zola munu mosi. Bawu ke twadisa beno na mayela nyonso mpe na mutindu ya kufwanakana.»

¹⁶ Yave ke na kutuba: «Na ntangu yina, beno ke butana mpe beno ke kuma mingi na yinsi. Ni Yave ke na kutuba yawu. Ba ke zonzila dyaka ve mambu ya Sanduku ya Ngwisani ya Yave. Ata muntu ke banza na yawu, ata muntu ke bambukila yawu moyo. Ba ke sosa dyaka yawu ve. Ba ke yidika dyaka ya nkaka ve.

¹⁷ Na ntangu yina, ba ke bokila Yelusalemi “Kiti ya kintinu ya Yave”. Makanda nyonso ya bantu ke kwenda yonzama, na Nkumbu ya Yave, kuna na Yelusalemi. Bawu ke landa dyaka ve banzila ya buzengi yina bantima ya bawu ya yimbi vwan-daka nata bawu.

¹⁸ Na ntangu yango, bantu ya Yuda ke vukana na bantu ya Isayeli. Bawu ke katuka kintwadi kuna na yinsi ya node samu na kukwiza na yinsi

yina mu pesaka mutindu mvwilu na bankooko ya beno.»

Kuvutuka ya Isayeli na sika ya Yave

Yave

¹⁹ «Munu mu vwandaka yindula mutindu yayi:
“Aa! Mu vwandaka kwandi na nsatu ya kubakila
nge mutindu mwana ya munu!”

Mu vwandaka kwandi na nsatu ya kupesa nge
yinsi ya kyese ya kulutila,
mvwilu yina me lutila kitoko na yinza nyonso!
Mu vwandaka banza ti nge ke bokila munu “Tata
ya munu”,
mpe nge zolaka manga dyaka munu ve.

²⁰ Kasi beno me vwanda ve ya kukwikama na
munu, beno bantu ya Isayeli,
mutindu kento yina kele ve ya kukwikama na
bakala ya yandi.
Ni Yave me tuba yawu.»

²¹ «Makelele ke na kuwakana na myongo
Ya kele ni bantu ya Isayeli
ke na kudila mpe ke na kuyawula
samu ti bawu me landa nzila ya yimbi.
Bawu me zimbana Yave, Nzambi ya bawu.

²² Beno vutuka na sika munu,
beno bana ya yintu-ngolo,
mu ke belusa kondwa kukwikama ya beno!»

Bantu ya Isayeli

«Beto bawu yayi,
beto me kwiza ya beto na sika ya nge,
samu ti ni nge Yave Nzambi ya beto.

²³ Ee! Nyonso yina ke katukaka na myongo,
yawu ke kaka ya luvunu.

Kaka makelele ya mpamba ba ke salaka kuna na myongo.

Ya tsyelika, ni na sika ya nge Yave, Nzambi ya beto, kele mpulusu ya Isayeli.

²⁴ Katuka bumwana ya beto,
balusambulu ya nsoni ya Baale
bebisaka yina bankooko ya beto tekilaka na kuzwa,
ya vwanda mameme, bankombo, bangombe ya bawu,
ya vwanda bana ya bawu ya babakala to bana ya bawu ya bakento.

²⁵ Nsoni me kuma kwandi mutindu mfulu ya beto.
Beto ke na kufukila kaka ni nsoni ya beto.
Samu ti beto me sala yimbi
na ntadisi ya Yave Nzambi ya beto,
beto na bankooko ya beto,
katuka bumwana ya beto tii bubu yayi.
Beto me tumama ve na ndinga ya Yave, Nzambi ya beto.»

4

Yave

¹ Yave ke na kutuba:

«Isayeli, kana nge ke vutuka,
ni na sika ya munu nge ke vutuka.
Kana nge katula mvindu na mantwala ya munu,
nge ke tambula dyaka ve kidi-kidi.»

² «Kana nge kudya ndefi ti:

“Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo”,
kana nge sala yawu na kati ya butsyelika,
na kusungama mpe na ludedomo,

makanda ya nkaka ya bantu ke kuzwa lusaku-
munu ya bawu na Yave mpe bawu ke kem-
bila yandi!»

³ Yave ke na kutuba na bantu ya Yuda
mpe na bantu ya Yelusalemi mutindu yayi:
«Beno sala bilanga ya malu-malu,
beno kunda ve na bisika yina ke na bansende.

⁴ Beno bantu ya Yelusalemi
mpe ya Yuda nyonso,
beno zenga bubakala ya beno samu na Yave,
beno zenga bubakala ya bantima ya beno.
Kana ve, nkele ya munu ke lema mutindu tiya
samu na mavanga ya beno ya yimbi.
Yawu ke nyengisa nyonso,
mpe ata muntu ke lenda na kufwa yawu.»

Nkwizulu ya bambeni

⁵ Beno samuna nsangu na Yuda.
Beno wakisa yawu na Yelusalemi.
Beno tuba mutindu yayi:
«Beno wakisa muningu ya kulumenta na yinsi!»
Beno looka na ngolo,
beno tuba mutindu yayi:
«Beno yonzama,
beto kwendeno ya beto na bambanza yina ke na
bibaka ya lukengolo!»

⁶ Beno telemisa kidimbu ya yinsi
pene-pene ya Siyone.
Beno kwenda bumbama,
beno suka ve na nzila.
Samu ti mu ke natina beno mpasi
mpe mwangusulu ya nene
yina ke katuka na node.

⁷ Nkosi me basika na kiswamunu ya yandi.
Kimwangisi ya bayinsi me kuma na nzila.
Yandi me basika na kisika yina yandi kele
samu na kusala ti yinsi ya beno kumwangana.
Bambanza ya beno ke mwangana.
Yawu ke vwanda dyaka ve na bantu.

⁸ Na yina, beno lwata bangoto.
Beni dila mpe beno yawula.
Samu ti nkele ya Yave ya kulutula,
yawu ke na kukatukila beto ve.

⁹ Yave ke na kutuba:
«Na kilumbu yina, ntinu mpe bamfumu yina ke
salaka na yandi,
ke vwanda dyaka ve na kibakala.
Banganga-Nzambi ke pamuka.
Mimbikudi ke yituka.

¹⁰ Na yina, mu tubaka:
“Aa, Yave Mfumu, nge vunaka kwandi bantu yayi!
Nge vunaka kwandi Yelusalemi ntangu nge
tubaka ti
beno ke vwanda ya beno na kizunu”!
Awa lufwa na mbele ya mvita ke na kukumina
bawu!»

Bambeni me kota na balweka nyonso

¹¹ Na ntangu yina, ba ke tuba na bantu yina
mpe na bantu ya Yelusalemi:
«Mupepe ya ngolo ya tiya ke na banzila kuna na
yinsi ya kuyuma.
Yawu ke na kukwiza na sika ya bantu ya munu.
Yawu ke na kukwiza ve samu na kukabula bam-
buma na matiti ya yawu.

Yawu ke na kukwiza ve samu na kubongisa bam-buma.

¹² Ya kele kitembo mosi ya ngolo, yawu ke na kukatuka kuna na lutumu ya munu. Ntangu yayi, mu ke zabisa bawu banzengolo ya munu.»

Bantu

¹³ «Tala, mbeni ke na kukwiza mutindu dituti ya mvula. Bipusu-pusu ya yandi ya mvita ke tambulaka mutindu kitembo ya ngolo. Bampunda ya yandi me lutila mbangu na bambe-mba. Kyadi na beto, beto me mwangana!»

Yave

¹⁴ «Yelusalemi, sukula ntima ya nge, katula mayindu ya nge ya yimbi, samu ti nge vuuka. Tii wapi ntangu nge ke vwanda na mayindu ya yimbi?

¹⁵ Ndinga mosi ke na kusamuna yawu katuka kuna na Dane. Bansangu ya yimbi ke na kukatuka na mongo ya Efalayime.

¹⁶ Beno zabisa dyambu yayi na bantu nyonso. Beno kebisa bantu ya Yelusalemi: Bambeni ke na kukatuka na yinsi ya ntama samu na kwiza baka bambanza. Bawu ke na kusala milolo ya mvita samu na kunwanisa bambanza ya Yuda.

¹⁷ Bawu me zunga Yelusalemi mutindu bankebi ke zungaka bilanga. Ya ke samu ti bawu me manga na kutumama na munu. Ni Yave me tuba yawu.

18 Yelusalemi, ni mavanga ya nge
mpe nkadulu ya nge ya yimbi
me sala ti mambu yayi kukumina nge.
Mpasi yayi yina ke na kukumina nge
kele musendo ya yimbi ya nge,
yawu kele ndudi mpe yawu ke na kulwalisa nge
ntima.»

Mambu yina salaka ti Yelemya kubela

19 Aa, kivumu, kivumu ke na kusala munu mpasi!
Ntima ya munu ke na kubula ngolo.
Ntima ya munu ke na kubaba,
mu lenda kudingama ve.
Samu ti mu me kuwa muningu ya kulumenta
mpe milolo ya mvita.

20 Ba ke na kulooka: «Kaka mwangusulu na mwan-
gusulu!»

Yinsi nyonso me mwangana.
Kaka na mbala mosi bayinzo ya munu ya lele me
mwangana,
kaka na ntangu mosi bamwanza ya munu ya lele
me mwangana.

21 Tii wapi ntangu mu ke tatamana na kutalaka
kidimbu ya yinsi?

Tii wapi ntangu munu ke tatamana na kuwaka
miningu ya bampungi?

22 «Bantu ya munu kele bazoba,
bawu zaba munu ve.
Bawu kele bana yina ke na mabanza ya mbote ve.
Bawu kele ve na mayela ya kubakula.
Bawu kele kaka na mayela ya kusala yimbi.
Kasi bawu zaba ve kusala mbote.»

23 Mu ke na kutala ntoto:

Yawu keke ya kuyilama ve, mpe yawu keke ve.

Mu ke na kutala dizulu:

Yawu ke dyaka ve na nsemo ya yawu.

²⁴ Mu ke na kutala myongo:

Yawu ke na kutekita.

Mu ke na kutala myongo ya fyoti:

Yawu ke na kuningana.

²⁵ Mu ke na kutala bantu:

Bawu ke dyaka ve.

Mu ke na kutala bandeke ya mazulu:

Bawu nyonso me kima.

²⁶ Mu ke na kutala ntoto ya bayinti:

Yawu me kuma ya mpamba, ata yinti mosi ve.

Mu ke na kutala bambanza nyonso ya yawu:

Yawu me mwangana na mantwala ya Yave.

Yawu me mwangana samu na nkele ya yandi ya kulutila.

²⁷ Yave ke na kutuba mutindu yayi:

«Ntoto nyonso ke kuma ya mpamba.

Kasi mu ke mwangisa yawu nyonso ve.

²⁸ Samu na yawu, ntoto me kota bufwidi.

Na zulu, dizulu me kuma ndombe.

Samu ti mu tubaka yawu,

mu bakilaka yawu lukanu.

Mu ke soba mabanza ve.

Mu ke baka ve lukanu ya nkaka.»

Siyone na mantwala ya mivondi ya yandi

²⁹ Na makelele ya bipusu-pusu mpe ya binwani
yina ke sadilaka munani,

bantu ya konso mbanza ke na kwendaka kima.

Bantu ke na kwendaka kota na mabulu.

Ba ke na kwendaka yuluka na zulu ya matadi ya nene.

Bambanza nyonso me kuma ya mpamba,
ata muntu kele dyaka ve.

³⁰ Nge mbanza yayi ya kumwangana,
yinki nge ke sala?

Nge ke vwata bilele ya mbwaki?

Nge ke vwata misanga ya wolo?

Nge ke tula tile na meso?

Kaka ya mpamba nge ke bongisa nzutu.

Makangu ya nge me manga nge.

Bawu ke na kusosa lufwa ya nge.

³¹ Mu ke na kuwa makelele
mutindu kento ke na kulooka na misongo,
mutindu kento ke na kuyawula na mpasi ya
kubuta ya yandi ya ntete.

Ya kele ni ndinga ya Siyone kento ya kitoko.

Yandi ke na kuyawula,

Yandi ke na lambula maboko

mpe ke na kutuba: «Kyadi samu na munu,
mu me kubwa na maboko ya mivondi!»

5

Mbanza ya bansalulu ya yimbi

Yave

¹ «Beno tambula na banzila ya Yelusalemi,
beno tala mbote, beno sosa na kuzaba mbote-
mbote.

Beno sosa na bisika nyonso yina bantu ke yonza-
maka

kana beno ke tala ata muntu mosi
yina ke salaka mambu ya kulunga,
muntu yina ke sosaka butsyelika.

Kana beno kuzwa ata muntu mosi ya mutindu
yina,

mu ke lemvokila Yelusalemi.»

Yelemya

² Ntangu bawu ke kudyaka ndefi, bawu ke tubaka:

«Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo.»

Kasi bandefi ya bawu ke bandefi ya luvunu.

³ Yave, ni butsyelika ve ke talisaka nge kilengi?

Nge me semba bantu ya nge,

kasi bawu me tala yawu mpamba.

Nge zolaka manisa na kufwa bawu,

kasi bawu me manga na kuwila nge.

Bawu kangaka bantima ya bawu,

yawu kumaka ngolo mutindu matadi.

Bawu me manga na kuvutuka na sika ya nge.

⁴ Mu yindulaka mutindu yayi:

«Bawu kele kwandi bantu ya mpamba-mpamba.

Bawu me kuma bizengi samu ti

bawu zaba ve luzolo ya Yave,

bawu zaba ve mambu yina Nzambi ya bawu ke lombaka.»

⁵ Mu kuzwaka dibanza yayi:

«Mu ke kwenda ya munu na sika ya bantwadisi,

mu ke kwenda zonza na bawu.

Samu ti bawu, ba me zaba luzolo ya Yave,

ba me zaba mambu yina Nzambi ya bawu ke lombaka.»

Kasi bawu nyonso ke kaka mutindu mosi.

Bawu me manga lutumu ya Nzambi ya bawu.

Bawu me zenga kiwisa na Nzambi ya bawu.

⁶ Ni yawu yina, bankosi ya mfinda ke kufwa bawu.

Bayimbwa ya midimba ke pasula bawu.

Bayingo ke bumbimina bawu pene-pene ya bambanza ya bawu.

Bayingo yango ke banda na kupasula bantu
nyonso yina ke basika na mbanza.

Samu ti yimbi ya bawu ke na kubwelama,
kondwa kukwikama ya bawu ke na kulutila.

Yave

⁷ «Yelusalemi, samu na yinki mu ke lemvokila nge?

Bana ya nge me manga munu.

Bawu ke na kudyaka bandefi

na nkumbu ya bima yina kele kwandi ve ban-
zambi.

Mu yukutisaka bawu,

kasi bawu, ba me kwenda sala ya bawu kinsuza.

Bawu ke na kukotaka bayinzo ya biyala.

⁸ Bawu kele bampunda ya mfinda yina ke
kudyaka mbote.

Bawu kele ya kufuluka na nsatu ya bakento.

Mosi na mosi ke na kusosa kento ya mpangi ya
yandi.

⁹ Yawu me lunga ve ti mu semba bantu yayi?

Yawu me lunga ve ti mu futisa bantu yayi yimbi ya
bawu?

Ni Yave ke na kutuba yawu.

¹⁰ Beno bambeni, beno yuluka na bibaka
mpe beno mwangisa.

- Kasi beno bebisa nyonso ve! -

Beno katula bintala,

samu ti yawu kele ve ya Yave.

¹¹ Ya tsyelika,

bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda me manga
munu.»

Ni Yave me tuba yawu.

Bansembolo na manima ya kumanga Yave

¹² Bawu me manga Yave,

bawu ke na kutuba:

«Yandi kele ve!

Mpasi ke kumina beto ve.

Beto ke kufwa ve na mbele ya mvita.

Nsatu ke kumina beto ve!

¹³ Mimbikudi kele kaka mupepe.

Ni Nzambi ve ke na kuzonza na bawu.

Bika ti mambu yina bawu ke na kutuba kukumina
bawu mosi!»

¹⁴ Ni yawu yina, Yave,

Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Samu ti bawu ke na kuzonza mutindu yina,

mu ke sala ti mambu ya munu na yinwa ya nge,
Yelemya,

kuvwanda mutindu tiya.

Mpe bantu yayi ke vwanda bankuni yina tiya
yango ke yoka.»

¹⁵ Kasi beno bantu ya Isayeli,

Yave ke na kutuba:

«Mu ke nata dikanda mosi ya bantu yina ke katuka
ntama

samu na kwiza nwanisa beno.

Bawu kele na ngolo.

Ya kele dikanda ya bantu yina bandaka na
kuzinga ntama.

Beno zaba ve ndinga ya bawu.

Beno ke visa ve mambu yina bawu ke zonza.

¹⁶ Madyonga ya bawu ke kufwaka bantu mingi.

Bawu nyonso kele binwani ya ngolo.

¹⁷ Bawu ke manisa na kudya bambuma yina beno
me yonzika mpe madya ya beno.

Bawu ke manisa na kudya bana ya beno ya
babakala mpe ya bakento.

Bawu ke manisa na kudya mameme, bankombo
na bangombe ya beno.
Bawu ke manisa na kudya bilanga ya beno ya vinu
mpe bilanga ya beno ya bafike.
Na mbele ya mvita, bawu ke mwangisa bambanza
ya beno yina kele na bibaka ya lukengolo,
bambanza yina beno ke sadilaka kivuvu.»

¹⁸ Yave ke na kutuba: «Kasi na ntangu yina, mu
ke bika ve ti beno nyonso manisa na kufwa.

¹⁹ Mpe ntangu ba ke yufula ti “Samu na yinki
Yave Nzambi ya beto me talisa beto bampasi ya
mutindu yayi?”, Nge Yelemya, nge ke vutula: “Ya
kele samu ti beno mangaka yandi samu na ku-
sadila banzambi ya nzenza na kati ya yinsi ya
beno. Ni yawu yina, beno ke sadila bantu ya
nkaka na bayinsi yina kele ve ya beno!”»

Kana ba me manga lutumu ya Nzambi

²⁰ «Beno zabisa mambu yayi na dikanda ya Yakobi,
beno wakisa yawu na Yuda.»

²¹ «Beno kuwa mambu yayi,
beno bantu yina ke na buzoba,
beno bantu yina ke bakulaka ve!
Bawu kele na meso kasi bawu ke na kutala ve.
Bawu kele na makutu kasi bawu ke na kuwa ve.

²² Beno lenda zitisa munu ve?
Ni Yave ke na kutuba yawu.
Beno lenda tekita ve na mantwala ya munu?
Ni munu yidikaka munyenge
samu ti yawu kuvwanda ndilu ya mubu.
Yawu kele ndilu ya bantangu nyonso yina mubu
lenda luta ve.

Bimpo ya maza, ata ti yawu kuningana, yawu
lenda sala kima ve.

Ata ti yawu kusala makelele mingi,
yawu lenda luta ve ndilu yina.

²³ Kasi bantu yayi kele na yintu-ngolo.

Bawu ke tumamaka ve.

Bawu me baluka mpe bawu me kwenda ya bawu.

²⁴ Bawu ke na kuyindula ve mutindu yayi

“Beto zitisa Yave, Nzambi ya beto.

Ni yandi ke nokisilaka beto mvula na ntangu ya
kufwanakana,

bamvula ya ndolo na ya ntombo.

Ni yandi ke pesaka beto balumingu ya kuyonzika
bambuma.

²⁵ Ni yimbi ya beno me kabikisa mambu nyonso.

Ni masumu ya beno ke na kusala ti beno kuzwa ve
bima yina ya mbote.

²⁶ Samu ti na kati ya bantu ya munu,

ya kele na bantu ya bantima ya yimbi.

Bawu ke yinama, bawu ke betama

mutindu bantu yina ke na kutambila bandeke
mitambu.

Bawu ke na kuyidika mitambu samu na kubwila
bantu.

²⁷ Bayinzo ya bawu ke ya kufuluka na bima ya
kulaba,

mutindu bitunga ya kufuluka na bandeke.

Ni mutindu yina bawu me kuma bantu ya ngolo
mpe ya kuvwama.

²⁸ Bawu me kuma nene, bawu me vimba.

Yimbi ya bawu ke na ndilu ve.

Bawu ke fundisaka na mutindu ya kufwanakana
ve.

Bawu ke zitisaka ve luve ya bansaana,

ni luve yango zolaka sala ti bansaana kubonga.
Bawu ke zitisaka ve luve ya bamputu
mpe bawu ke na kubongaka.

²⁹ Yawu me lunga ve ti mu semba bantu yayi?
Yawu me lunga ve ti mu futisa bantu yayi yimbi ya
bawu?
Ni Yave ke na kutuba yawu.»

³⁰ «Mambu yina ke na kuluta na yinsi ya beno
kele ya nsisi mpe ya ngazi

³¹ Mimbikudi ke na kubikula bambikululu ya lu-
vunu.

Banganga-Nzambi ke na kusosa kaka ndandu ya
bawu mosi.

Nyonso yina, bantu ya munu ke na kutala yawu
mbote!

Na manima, yinki beno ke sala?»

6

Mpasi ya mingi ke bwidila Yelusalemi

¹ Beno bantu ya Bezame,
beno kima Yelusalemi.
Beni wakisa muningu ya mpungi na Tekowa.
Beni telemisa kidimbu ya yinsi kuna na Bete-
Keleme,
samu ti mpasi mpe mwangusulu ya nene yina ke
katuka na Node ke na kotalana.

² Mbanza ya Siyone, mbanza ya kitoko,
mbanza ya kitoko ya kulutula,
mu ke na kukangisa yawu yinwa!

³ Bantu ke na kukwiza na sika ya yandi
mutindu mivungi ya mameme, na mameme ya
bawu.

Bawu ke na kutula bayinzo ya bawu ya lele

na balweka nyonso ya yandi.
Konso muvungi ke na kudikila mameme ya yandi
na kisika ya yandi.

⁴ Beno telama, beno nwanisa mbanza yango
mvita ya Nzambi!

Beto banda mvita na kati-kati ya midi.
Yayi kyadi! Ntangu ke na kukwenda na kudyama,
kitombe ya nkokila ke na kukwiza.

⁵ Beto banda mvita na mpimpa,
beto mwangisa bayinzo ya yawu ya kitoko!

⁶ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:
«Beno zenga bayinti,
beno fulusa ntoto na ngaanda ya kibaka ya
mbanza Yelusalemi
samu na kuyuluka!»
Mbanza yayi fwana kuzwa kitumbu,
samu ti na mbanza nyonso ba ke na kusala mu-
vusu.

⁷ Mbanza ke na kubasisa yimbi ya yawu
mutindu dibulu ya maza ke basisaka maza.
Na kati ya mbanza, bantu ke na kuzonzila kaka
mambu yina me tadila muvusu,
mpe mambu ya mwangusulu.
Na meso ya munu, mu ke na kutala ntangu nyonso
bamputa mpe bampasi.

⁸ «Yelusalemi, ndima malongi,
kana ve, mu ke bika nge,
mpe mu ke sala ti nge kukuma
kisika yina ata kima ke dyaka ve,
yinsi yina ata muntu lenda zinga dyaka ve.»

Bantu yina ke na kumanga na kuwa

⁹ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Beno buka ndambu nyonso ya bantu yina me bikana na Isayeli mutindu ba ke bukaka bambuma ya vinu yina ke bikanaka na bilanga ya vinu.

Beno vutula dyaka maboko ya beno na bintala, mutindu ke salaka bantu yina ke bukaka bambuma ya vinu!»

Yelemya

¹⁰ Na sika ya nani mu ke zonza?,
Nani mu ke baka mutindu mhangi samu ti ba kuwa?

Makutu ya bawu ke ya kufwa,
bawu lenda kuwa ve.

Bawu ke talaka ti mambu ya Yave kele bifingu.
Bawu ke yangalalaka ata fyoti ve na kuwa yawu.

¹¹ Mu ke ya kufuluka na nkele ya Yave
mpe mu ke na lendaka dyaka ve na kuvibidila.

Yave

«Lakisa nkele yango na bana ya fyoti na banzila,
mpe na himvuka ya bantwenya!

Ya tsyelika ba ke bwila bantu nyonso,
ya vwanda bakento to babakala,
bantu ya kukula to biboba.

¹² Bayinzo ya bawu ke kuma ya bantu ya nkaka,
mutindu mosi mpe bilanga ya bawu mpe bakento
ya bawu.

Mu ke semba bantu nyonso ya yinsi.
Ni Yave me tuba yawu.

¹³ Samu ti bantu nyonso,
bakuluntu mpe bana ya fyoti,
bawu ke na kusosa kaka ndandu ya bawu mosi.
Ya vwanda mimbikudi to banganga-Nzambi,
bawu nyonso ke na kusadila luvunu.

14 Bawu ke na kutala mpasi ya bantu ya munu
mutindu kima ya mpamba,
mpe bawu ke na kutuba:

“nyonso kele mbote, nyonso kele mbote”,
kasi, na kutala mbote, nyonso kele ve mbote!

15 Bawu me kufwa nsoni
samu na mambu ya nganzi yina bawu me sala.
Kasi ya tsyelika nsoni ke simbaka bawu ve.
Bawu zaba ve kutala nsoni na bantima ya bawu.
Ni yawu yina, Yave ke na kutuba ti
bawu ke kubwa kintwadi na bayina ke kubwa.
Bawu nyonso ke lala na ntoto ntangu mu ke kwiza
futisa bawu yimbi ya bawu!

16 Yave ke na kutuba:
Beno telama na banzila mpe beno tala!
Beno sosa na kuzaba
banzila yina ba vwandaka landa na ntama.
Beno sosa nzila ya mbote,
beno landa yawu
mpe beno ke vwanda na kizunu.
Kasi bawu vutulaka:
“Beto ke landa yawu ve”.

17 Mu tulaka bankebi samu na kulwengisa bawu:
Beno sala keba na kuwa muningu ya mpungi!
Kasi bawu vutulaka:
“Beto ke sala keba ve”.

18 Na yina, beno bantu ya bayinsi, beno kuwa!
Mukangu nyonso, beno kuwa!
Beno nyonso beno fwana kuzaba mambu yina ke
kumina bawu.

19 Beno bantu ya yinza nyonso, beno kuwa:
Mu ke talisa bantu yayi mpasi yina me lunga na
mavanga ya bawu ya yimbi.

Bawu me manga na kuwa mambu yina mu vwan-
daka zonza na bawu.

Musiku ya munu, bawu me losa yawu.

²⁰ Yinki mu ke sala na maaka ya nsunga ya mbote
yina ke katukaka kuna na Seba?

Yinki mu ke sala na matiti ya nsunga ya kitoko
yina ke menaka na yinsi yina kele ntama?

Minkayulu ya kuyoka yina beno ke pesaka,
mu ke zolaka yawu ve.

Minkayulu ya beno ke yangidikaka munu ve.

²¹ Na yina, Yave ke na kutuba:

Mu ke tula bikaku na nzila ya bantu yayi,

samu ti bawu kubula mabaku,

ya vwanda batata, bana,

bayina ke vwandaka pene-pene ya bawu,

to bankundi ya bawu

mpe bawu nyonso ke manisa na kufwa.»

Kimwangisi ke na kukatuka na node

²² Yave ke na kutuba:

«Bantu ke na kukatuka na node,

bantu ya yinsi ya nene me telama na kukwiza.

Bawu ke na kukatuka na bandilu ya yinza.

²³ Binwani ya bawu ke na kuningisa minani mpe
madyonga.

Bawu ke sakanaka ve,

bawu ke talaka kyadi ve.

Makelele yina bawu ke salaka kele mutindu
makelele ya mubu.

Bawu ke ya kuyuluka na zulu ya bampunda.

Bawu me tandama na mulonga mutindu muntu
mosi

samu na kunwanisa nge, Siyone, mbanza ya ki-toko!»

Bantu

²⁴ «Ntangu beto kuwaka nsangu yayi, banzutu ya beto lembaka. Beto kumaka na boma mutindu kento yina me kuma na misongo.

²⁵ Beno kwenda ve na bilanga. Beno tambula ve na banzila, samu ti bambeni kele kuna. Bawu kele na bambele ya mvita. Bisika nyonso, kaka boma na boma!»

Yave

²⁶ «Beno bantu ya munu, beno lwata bangoto mutindu balele. Beno vindumuka na kati ya bombi. Beno kota kifwidi mutindu kifwidi yina muntu ke kotaka na lufwa ya mwana ya yandi kaka mosi. Beno yimbila mikunga ya manyongo na kyadi nyonso! Samu ti kimwangisi ke kwizila beto na mpamukunu.»

Yave

²⁷ «Mu me tula nge mutindu muntu yina ke mekaka bisengo. Nge ke banda na kumekaka bantu ya munu samu na kuzaba mpe kufyongonina ndyatulu ya bawu.»

Yelemya

²⁸ Bawu nyonso kele bantu ya yintu-ngolo, ba zola kuwa ve. Bawu ke sadilaka luvunu. Bantima ya bawu kele ngolo mutindu kisengo ya mbwaki to kisengo.

Bawu nyonso kele bimwangisi.

²⁹ Na kubongisa kokote,
ba ke tulaka yawu na tiya ya ngolo.
Mpe mvindu ya yawu ke katukaka.
Kasi awa, ni na mpamba ba ke na kusala kisalu
ya kukatula mvindu na tiya.
Mvindu yango ke na kukatuka ve.

³⁰ «Palata ya mfunu ve»,
ni mutindu yina ba ke na kubokila bantu yayi,
samu ti Yave ke dyaka ve na nsatu ya bawu.

7

Kivuvu ya mpamba na Yinzo ya nene ya Nzambi (Yel 26.1-19)

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

² Kwenda telama na mwelo ya Yinzo ya Yave, mpe zonga mambu yayi: «Beno kuwa mambu ya Yave, beno nyonso bantu ya Yuda, beno bayina ke kotaka na myelo yayi samu na kwiza sambila Yave!

³ Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: Beno soba nkadulu mpe ndyatulu ya beno, samu ti mu bika beno kuzinga na yinsi yayi.

⁴ Beno kusala ve kivuvu ya beno na mambu yayi ya luvunu: «Yayi ni Yinzo ya Yave, yayi ni Yinzo ya Yave, yayi ni Yinzo ya Yave!»

⁵ Kasi beno soba mbote nkadulu mpe ndyatulu ya beno, beno zitisa luve ya konso muntu na balufundusu ya beno.

⁶ Beno nyokola ve banzenza, bansaana mpe mifwidi. Beno kufwa ve muntu yina me sala ata

dyambu. Beno kulanda ve banzambi ya nzenza, samu ti beno kutala ve mpasi.

⁷ Kana beno sala mutindu yina, mu ke bika ti beno kuvwanda awa na kisika yayi, na yinsi yina mu pesaka na bankooko ya beno katuka ntangu ya ntama tii na seko.

⁸ «Kasi beno ke tulaka kivuvu ya beno na mambu ya luvunu yina kele na ndandu ve.

⁹ Wapi mutindu beno lenda kulaba, kufwa bantu, kusala kinsuza, kudya bandefi ya luvunu, kupesa maaka ya nsunga ya mbote na nzambi Baale, kulanda banzambi ya nzenza yina beno zaba ve,

¹⁰ mpe na manima, beno ke kwiza telama na mantwala ya munu, na Yinzo yayi, kisika yina ba ke bokilaka Nkumbu ya munu, mpe beno ke tuba ti “Beto me vuuka”, mpe beno ke tatamana na kusala mambu nyonso yina ya nganzi?

¹¹ Yinzo yayi, kisika yina ba ke bokilaka Nkumbu ya munu, beno ke na kubakila yawu mutindu kisika yina miyibi ke bumbamaka? Munu mosi, mu ke na kutala yawu. Ni Yave me tuba yawu.»

¹² «Beno kwenda na kisika yina vwandaka ya munu kuna na Silo, kisika yina mu vwandisaka ntete Nkumbu ya munu. Beno tala yinki mu salaka kisika yango samu na yimbi ya Isayeli, bantu ya munu.

¹³ Yave ke na kutuba: “Ntangu yayi, samu ti beno me sala mambu nyonso yina, samu ti mu me lemba ve na kuzonza na beno, mu me zonza kasi

beno me kuwa ve, samu ti mu me bokila beno kasi beno me ndima ve,

¹⁴ Yinzo yayi, kisika yina ba ke bokilaka Nkumbu ya munu, kisika yina beno ke tulaka kivuvu ya beno, kisika yina mu pesaka na beno mpe na bankooko ya beno, mu ke sala yawu mutindu mu salaka na Silo.

¹⁵ Mpe mu ke bingisa beno ntama na munu mutindu mu bingisaka bampangi ya beno nyonso, bantu ya dikanda ya Efalayime”.»

Yave ke kuwa ve lusambulu

¹⁶ «Nge Yelemya, kusambila ve samu na bantu yayi, kulomba ve mpe kulooka ve na sika ya munu samu na bawu. Kudya ve mvutu samu na bawu, samu ti mu ke kuwa nge ve.

¹⁷ Nge mosi, nge ke na kutala ve yinki ba ke na kusala na bambanza ya Yuda mpe na babalabala ya Yelusalemi?

¹⁸ Bana ke lokotaka bankuni, batata ke namisaka tiya, bakento ke salaka kiputi ya faline samu na kulamba mampa ya kupesa na Ntinu ya Kento ya Dizulu*. Ba ke pesaka minkayulu ya malafu na banzambi ya nzenza samu na kutalisa munu mpasi na ntima.

¹⁹ Yave ke na kutuba: na kutala mbote, ya kele ve ni munu ba ke na kutalisa mpasi na ntima. Ya kele ni bawu mosi. Bawu ke na kusala yawu samu na nsoni ya bawu mosi.»

* **7:18** *Ntinu ya Kento ya Dizulu*, ni mutindu yina ba vwandaka bokila nzambi mosi ya kento yina ba vwandaka sambila na Mezopotami.

²⁰ Ni yawu yina, Yave Mfumu ke na kutuba: «Mu ke lakisa nkele ya munu ya kulutila na kisika yayi, na bantu, na bibulu, na bayinti ya mfinda mpe na bambuma ya ntoto. Yawu ke vwanda mutindu tiya yina ke kufwa ve.»

Dikanda ya bantu yina ke wilaka ve Nzambi ya bawu

²¹ Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: «Beno baka mbisi ya minkayulu ya beno ya kuyoka, beno kudya kwandi yawu beno mosi, kintwadi na minkayulu ya beno ya nkaka!

²² Na ntangu yina mu basisaka bankooko ya beno na Ngipiti, mu tubilaka bawu dyambu ve, mu tumisaka bawu kima mosi ve na yina me tadila minkayulu ya kuyoka to minkayulu ya nkaka.

²³ Kasi mambu yina mu tumisaka bawu ni yayi: Beno tumama na munu mpe mu ke vwanda Nzambi ya beno mpe beno, beno ke vwanda bantu ya munu. Beno landa banzila nyonso yina mu ke na kulakisa beno mpe mambu nyonso ke vwanda mbote samu na beno.

²⁴ Kasi bawu kuwaka ve, bawu fungulaka ve makutu ya bawu. Bawu landaka kaka mabanza mpe luzolo ya bantima ya bawu ya yimbi. Na kisika ya kutala na sika ya munu, bawu pesaka munu mukongo.

²⁵ Kubanda na kilumbu yina bankooko ya beno katukaka na yinsi ya Ngipiti tii na kilumbu ya bubu yayi, mu ke na kufidisa beno bisyelo ya munu mimbikudi. Mu me bika ve na kufidisaka mimbikudi konso ntangu.

²⁶ Kasi bawu me kuwa munu ve. Bawu me fungula ve makutu ya bawu. Bawu me sala yintu-ngolo mpe bawu me kuma bantu ya kulutila yimbi na bankooko ya bawu.

²⁷ «Nge Yelemya, nge ke zabisa bawu mambu nyonso yayi kasi bawu ke kuwa nge ve. Nge ke bokila bawu kasi bawu ke ndima ve.

²⁸ Na yina, nge ke tuba na bawu mutindu yayi: Beno kele dikanda mosi ya bantu yina ke kuwaka ve mambu ya Yave, Nzambi ya bawu, bayina ke ndimaka ve ndongosolo ya yandi. Kusungama ke dyaka ve, ata muntu ke na kuzonzila dyaka yawu!»

Mudimba ya kufwa bantu

²⁹ «Zenga bansuki ya nge ya yinda yina kele kidimbu ya bunazile ya nge mpe losa yawu!»

«Yimbila mikunga ya manyongo

na myongo yina ata kima ke menaka ve!

Samu ti Yave me manga mbandu yayi ya bantu

yina me sala ti yandi kudasuka.

Yave me losa bawu.»

³⁰ Yave ke na kutuba: «Bantu ya Yuda me sala mambu yina kele yimbi na meso ya munu. Bawu me tula bima ya bawu ya nganzi na Yinzo yina ba ke bokilaka Nkumbu ya munu. Na kusala mutindu yina, bawu me sumuna Yinzo yango.

³¹ Kuna na Tofete, na mudimba ya Bene-Yinome, bawu me yidika bisika ya lusambulu na zulu ya myongo samu na kuyokaka bana ya bawu ya babakala na ya bakento mutindu minkayulu. Yawu kele dyambu mosi yina mu tumisaka ve,

dyambu mosi yina kwizilaka munu ata fyoti ve na ntima.»

³² Ni yawu yina, Yave ke na kutuba: «Bilumbu ke na kukwiza, yina ba ke tuba dyaka ve ti “Tofete” to “mudimba ya Bene-Yinome” kasi ba ke banda na kutuba “mudimba ya Kufwa Bantu”. Mpe kaka ni kuna na Tofete ba ke zika bamvumbi ya bawu, samu ti ba ke kuzwa ve bisika ya nkaka ya kuzika yawu.

³³ Bamvumbi ya bantu yayi ke vwanda madya ya bandeke ya mazulu mpe ya bibulu ya mfinda. Ya ke vwanda ve na muntu yina ke bingisa bawu.

³⁴ Na kati ya bambanza ya Yuda mpe na babalabala ya Yelusalemi, mu ke sala ti makelele ya mikembo kuvwanda dyaka ve, miningu ya kyese kuwakana dyaka ve, mikunga ya makwela kuwakana dyaka ve. Yinsi ke vwanda ya kumwangana.»

8

¹ Yave ke na kutuba: «Na ntangu yina, ba ke basisa mikwa ya bantinu mpe ya bamfumu ya Yuda na bandyamu ya bawu. Ba ke basisa mpe mikwa ya banganga-Nzambi, mikwa ya mimbikudi mpe mikwa ya bantu yina ke zingaka na Yelusalemi.

² Ba ke tanda yawu na ntswala ya ntangu, ya ngonda mpe ya bambwetete, mpe binwani nyonso ya mazulu. Ni bima yina bawu vwandaka zola, bawu vwandaka sambila, bawu vwandaka landa, bawu vwandaka sosa. Ni na mantwala ya bima yina bawu vwandaka kwenda fukama. Mikwa yango, ba ke lokota dyaka yawu ve, ba ke

tula dyaka yawu ve na ndyamu. Yawu ke kuma mboloso na ntoto.

³ Bayina nyonso ke bikana moyo na kati ya dikanda yayi ya yimbi, bawu ke tala ti lufwa me lutila mbote na luzingu, bisika nyonso yina mu ke mwangisa bawu. Ni Yave, Nzambi ya Binwani me tuba yawu.»

Bantu ya Yelusalemi zola ve kuvutuka na Yave

⁴ Nge ke zabisa bawu ti Yave ke na kutuba:

«Ntangu muntu ke kubwaka,
yandi ke telamaka dyaka ve?
Ntangu muntu ke zimbanaka nzila,
yandi ke vutukaka ve?

⁵ Kasi samu na yinki bantu yayi ya Yelusalemi yina bakaka nzila ya yimbi,
ke na kutatamana na yimbi ya bawu?
Bawu me kangama na banzambi ya bawu
ya luvunu mpe bawu ke na kumanga
na kuvutuka na sika ya munu.

⁶ Mu me kuwa mbote mambu nyonso yina ba ke na kuzonzaka:
ba ke na kuzonzaka na mutindu yina me fwanana ve.
Ata mosi na bawu ke na kunyonga na yimbi ya yandi.

Ata mosi ke na kuyufula:

“Yayi yinki mu me sala?”

Konso muntu ke na kutatamana ya yandi na kukima
mutindu mpunda ke kimaka
na ntangu ya mvita ya nene.

⁷ Ata ndeke yina ba ke bokilaka singonye ke zabaka ntangu ya nzyetolo ya yandi.

Kiduka na bandeke ya nkaka mpe ke zabaka
ntangu ya mvutukulu ya bawu.
Kasi bantu ya munu, bawu zaba ve bansalulu ya
Yave.»

Bantu ya ndwenga ya luvunu

⁸ Wapi mutindu beno lenda kutuba ti:
«Beto kele bantu ya ndwenga,
ni beto kele na Musiku ya Yave!»
Ya tsyelika, bisoniki ya Musiku
ke bakaka bisonokono ya bawu
samu na kusonika Musiku ya kutengama.

⁹ Bantu ya ndwenga me kufwa nsoni.
Bawu zaba dyaka ve yinki ya kusala.
Bawu me kangama na mutambu.
Mutindu bawu me losa mambu ya Yave,
wapi ndwenga yina bawu kele na yawu?

Bantu nyonso ke na kusadila luvunu

¹⁰ «Ni yawu yina, mu ke pesa bankento ya bawu na
bantu ya nkaka.

Mu ke pesa mpe bilanga ya bawu
na bantu yina ke botola bawu yawu.
Samu ti kubanda na bakuluntu
tii na bana ya fyoti,
bawu nyonso ke na kusosa
kaka ndandu ya bawu mosi.
Kubanda na mimbikudi tii na banganga-Nzambi,
bawu nyonso ke na kusadila luvunu.

¹¹ Bawu ke na kutala mpasi ya bantu
ya munu mutindu kima ya mpamba
mpe bawu ke na kutuba:
“nyonso kele mbote, nyonso kele mbote”,

kasi, na kutala mbote, nyonso kele ve mbote!

¹² Bawu me kufwa nsoni

samu na mambu ya nganzi yina bawu me sala.

Kasi ya tsyelika nsoni ke simbaka bawu ve.

Bawu zaba dyaka ve kutala nsoni na bantima ya bawu.

Ni yawu yina Yave ke na kutuba ti

bawu ke kubwa kintwadi na bayina ke kubwa.

Bawu nyonso ke lala na ntoto

ntangu mu ke kwiza semba bawu!»

Kivuvu ke dyaka ve

Yave

¹³ Yave ke na kutuba:

«Ya tsyelika mu ke sukisa bawu.

Bambuma ya vinu ke vwanda dyaka ve na bayinti ya vinu.

Bafike ke vwanda dyaka ve na bayinti ya bafike.

Makasa ya bayinti ke yuma.

Mu ke pesa nyonso na bayina ke lutila kuna.»

Bantu

¹⁴ «Samu na yinki beto me vwandaka swii?

Beto yonzameno,

beto kwendeno ya beto na bambanza yina ke na bibaka ya lukengolo.

Beto kwenda kufwa kuna!

Yave, Nzambi ya beto ke na kumanisa na kufwa beto.

Yandi ke na kunwikisa beto maza ya yimbi

samu ti, beto me sala masumu na ntadisi ya yandi.

¹⁵ Beto vwandaka na kivuvu ti,

beto ke kuma na mavimpi ya mbote,

kasi ata dyambu ya mbote ke na kusalama.

Beto vwandaka vingila ntangu yina beto ke beluka,

kasi ni boma ke na kulutila.

¹⁶ Beto ke na kuwa makelele ya bampunda,
yawu ke na kuwakana katuka kuna na Dane*.
Na kuwaka ndinga ya bampunda yango,
ntoto nyonso ke na kutekita.
Bambeni ke na kukwiza.
Bawu ke na kubebisa yinsi
mpe nyonso yina kele na yawu.
Bawu ke na kubebisa mbanza
mpe bantu nyonso yina ke zingaka kuna.»

Yave

¹⁷ «Ya tsyelika mu ke na kufidisa beno banyoka,
bampidi yina ba lenda kudingimisa ve,
bawu ke tatika beno.»
Ni Yave me tuba yawu.

Mpasi ya Yelemya

Yelemya

¹⁸ Ntima ya munu ke na kukwama,
kisi ya kubelusa munu kele ve,
mu ke na kutala mpasi mingi na ntima.
¹⁹ Mu ke na kuwa ndinga ya bantu ya munu yina
ke na kuyawula

kuna na yinsi yina kele ntama:
«Yave ke dyaka ve na Siyone?
Siyone kele dyaka ve na ntinu ya yandi?»

Yave

«Samu na yinki bawu me sombola munu
na kusambilaka biteki ya bawu,
bima ya nzenza yina kele ve Nzambi?»

Yelemya

²⁰ Ntangu ya kuyonzika bambuma me luta,

* **8:16** Dane kele na node. Ya zola kutuba ti mbeni ke kwizila na node.

ndolo mpe me kuma na nsuka,
kasi beto me vuuka ve.

²¹ Mpasi ya bantu ya munu
ke na kumanisa munu ngolo.

Mu ke na kati ya bufwidi.

Mu ke na kati ya kyadi ya kulutila.

²² Na Ngalaade bakisi ke dyaka ve?

Banganga-kisi ke dyaka kuna ve?

Samu na yinki mputa ya bantu ya munu

ke na kumanisa ve?

²³ Aa, kana yintu ya munu vwandaka mukelo ya
maza,

kana meso ya munu vwandaka yinto ya mansan-
gasa,

mu zolaka dila konso mpimpa na ntangu

bayina me kufwa na kati ya bantu ya munu!

9

Bantu ya kufuluka na luvunu

¹ Aa, kana mu vwandaka na mwa yinzo
na yinsi ya kuyuma mutindu mwa bayinzo
yina ke tungaka bantu ya nzyetolo,

mu zolaka bika bantu ya munu,

mu zolaka bika bawu.

Samu ti bawu nyonso kele bantu ya kinzuza,

bawu kele kimvuka mosi ya

bantu yina kele ve ya kukwikama.

² «Baludimi ya bawu kele mutindu minani ya kute-
lama samu na luvunu.

Ni butsyelika ve me sala ti bawu kukuma bantu ya
ngolo na yinsi.

Bawu ke salaka yimbi na zulu ya yimbi.

Bawu zaba munu ve.

Ni Yave me tuba yawu.

³ Beno sala keba beno na beno!
Muntu ve ke sala kivuvu na mpangi,
samu ti konso muntu ke na kusosa na kuvuna
mpangi mutindu Yakobi.

Konso muntu ke na kumwangisa mambu ya luvunu na nzutu ya nkundi ya yandi.

⁴ Konso muntu ke na kuvuna mpangi ya yandi,
ata muntu ke na kutuba mambu ya tsyelika.
Bawu me mesanaka na kuvuna.
Yimbi yina bawu salaka kele ya kulutila,
ni yawu yina bawu lenda vutuka ve na sika ya munu.

⁵ Bawu ke na kuzinga na kati ya muvusu ya konso mutindu,
bawu ke na kuvunaka konso ntangu.
Bawu ke na kumanga na kuzaba munu.
Ni Yave me tuba yawu.»

⁶ Na yina, Yave Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:
«Mu ke talisa bantu ya munu mpasi
samu na kuzaba bayina kele ya munu.
Mu ke sala bawu mutindu ba ke salaka
na kusulumuna kisengo na tiya
samu na kukatula mvindu ya yawu.

⁷ Baludimi ya bawu kele mutindu madyonga yina
ba me lengula.

Na bayinwa ya bawu, kaka ni mambu ya luvunu
ke basikaka kuna.

Bawu ke zonzaka mambu ya mbote na bampangi.

Kasi na kati ya bantima ya bawu,
bawu keambilaka bampangi yango mitambu.

⁸ Yawu me lunga ve ti mu semba bantu yayi?
Yawu me lunga ve ti mu futisa bantu yayi yimbi ya
bawu?

Ni Yave ke na kutuba yawu.»

Ntangu ya bidilu

⁹ Mu ke dila mpe kuyawula samu na myongo.

Mu ke yimbila mukunga ya manyongo
samu na bisika ya matiti yina bibulu ke kudyaka,
samu ti nyonso me kuya.

Ata muntu ke na kuluta dyaka kuna.

Makelele ya mameme ke na kuwakana dyaka ata
fyoti ve.

Bandeke ya mazulu mpe bibulu nyonso me kima,
ata kima mosi me bikana.

¹⁰ «Mu ke sala ti Yelusalemi kuvwanda kikunku ya
matadi,

kisika yina bambulu ke kwizaka yonzama.

Mu ke sala ti bambanza ya Yuda kukuma bisika ya
mpamba

yina kele ve na bantu.»

¹¹ Wapi muntu ya ndwenga yina ke na kubakula
mambu yayi?

Bika ti yandi kuzonza yawu,

muntu yina Yave me pesa mambu ya yandi!

Samu na yinki yinsi me beba?

Samu na yinki yawu me kuma ya mpamba,

mutindu yinsi ya kuyuma yina bantu ke lutaka
ve?

¹² Yave me tuba mutindu yayi: «Mambu yayi me
salama samu ti bawu me manga Musiku yina mu
pesaka bawu. Bawu me manga na kuwa mambu
ya munu, bawu me manga na kulanda munu.

¹³ Bawu me landa kaka luzolo ya bantima ya
bawu mosi. Bawu me landa kaka banzambi ya
Baale mutindu bankooko ya bawu lakisaka bawu
yawu.

¹⁴ Na yina, Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Mu ke dikisa bantu yayi matiti ya ndudi mpe mu ke nwikisa bawu maza ya yimbi.

¹⁵ Mu ke sala ti bawu kumwangana na kati ya makanda ya bantu yina bawu mpe bankooko ya bawu zabaka ve. Mpe mu ke sala ti bamvita kwendaka landa bawu tii na ntangu yina mu ke manisa na kufwa bawu nyonso.»

¹⁶ Ni Yave, Nzambi ya Binwani me tuba yawu.

Bantu

«Beno yindula!

Beno bokila bakento yina ke dilaka,

ba kwiza!

Beno tumisa ba kwenda bokila bakento yina zaba
mbote kisalu ya kudila

ba kwiza!

¹⁷ Bawu kwiza nswalu!

Bawu kuyimbila mikunga ya kyadi samu na beto!

Mansangasa ya beto kubasika mutindu maza ke
na kutanga.

Beto vimba meso na kudila!»

Yelemya

¹⁸ Na lweka ya Siyone ke na kuwakana
ndinga yina ke na kuyawula:

«Aa! Beto me beba!

Beto me fuluka na nsoni,

samu ti beto me bika yinsi ya beto,

ba me mwangisa bayinzo ya beto!»

¹⁹ Beno bakento, beno kuwa mambu ya Yave.

Beno fungula makutu na mambu yina yandi ke na
kuzonza.

Beno longisa bana ya beno ya bakento na
kuyawula.

Beno longasana mikunga ya kyadi beno na beno.

²⁰ «Lufwa me yuluka na banela ya beto,
Yawu me kota na bayinzo ya beto ya kitoko.
Yawu ke na kubwila bana na banzila,
yawu ke na kubwila bantwenya na bisika yina
bantu ke vukanaka.»

Yave

²¹ «Nge Yelemya, zonza ti Yave ke na kutuba
mutindu yayi:

Bamvumbi ya bantu ke fuluka na ntoto.

Bawu ke vwanda mutindu mboloso yina ba ke
tulaka na bilanga.

Bawu ke vwanda mutindu matiti ya bambuma
ya faline yina biyonziki me zenga mpe me
bika na manima ya bawu,
ata muntu ke na kulokota yawu.»

Ndwenga ya tsyelika ni kuzaba Yave

²² Yave ke na kutuba:

«Bika ti muntu ya ndwenga kusala ve mayama
samu na ndwenga ya yandi.

Bika ti muntu yina ke na ngolo kusala ve mayama
samu na ngolo ya yandi.

Bika ti muntu ya mvwama kusala ve mayama
samu na kimvwama ya yandi!

²³ Kasi bika ti muntu yina ke na nsatu ya kusala
mayama,

yandi sala yawu samu ti yandi kele na mayela

ya kulunga samu na kuzaba munu,

mpe samu na kuzaba ti mu kele Yave.

Mu ke lakisaka bumbote ya munu.

Mu kele ya kusungama mpe mu ke sadilaka lude-
domo na ntoto.

Ee, ni yawu ke yangidikaka munu.

Ni Yave me tuba yawu.»

Samu na bayina ke tubaka ti ba zengisaka bubakala

²⁴ Yave ke na kutuba: «Bilumbu yina ke kwiza, mu ke futisa bantu nyonso yina kele na nzen-gosolo ya bubakala kaka ya nzutu:

²⁵ bantu ya Ngipiti, bantu ya Yuda, bantu ya Edome, bantu ya Amone, bantu ya Mowabe, mpe bantu ya yinsi ya kuyuma bayina ke katulaka bansuki ya balweka ya yintu. Na kutala mbote, makanda nyonso ya bantu yina kele ve na nzen-gosolo ya bubakala ya tsyelika. Bantu nyonso ya Isayeli mpe kele ve na nzengosolo ya bubakala na kati ya ntima.»

10

Nzambi ya moyo mpe biteki

¹ Bantu ya Isayeli, beno kuwa mambu yina Yave ke na kutuba na yina me tadila beno.

² Yandi ke na kutuba:

«Beno longoka ve bifu ya makanda ya nkaka ya bantu.

Beno kuvwanda ve na boma ya bidimbu yina ke talanaka na zulu.

Ni makanda ya nkaka ya bantu ke vwandaka na boma ya yawu.

³ Bansalulu ya bantu yina ke kaka ya mpamba.

Bawu ke zengaka bayinti na kati ya mfinda, mpe bisadi-biteki ke yidikaka biteki na yawu na bisalulu ya bawu.

⁴ Ba ke pakulaka yawu wolo mpe palata.

Ba ke komaka yawu banonso na bikonkoto

samu ti yawu kutelama mbote.

⁵ Banzambi yango ya biteki kele mutindu diba ya palata ya ngolo.

Bawu ke zonzaka ve.

Ba fwana kunangunaka bawu,

samu ti bawu mosi ba ke tambulaka ve.

Beno tala bawu boma ve,

bawu lenda sala beno yimbi ve.

Kasi ba lenda mpe kusadila beno ata dyambu mosi ya mbote.»

⁶ Yave, ata muntu kele mutindu nge.

Nge kele Nzambi ya nene,

Nkumbu ya nge kele nsangu samu na lulendo ya nge.

⁷ Nge ntinu ya makanda ya bantu,

nani lenda kuzitisa nge ve?

Yawu me lunga na nge.

Na bantu nyonso ya ndwenga

yina kele na kati ya makanda ya bantu,

mpe na kati ya bayinsi nyonso ya bintinu,

ata mosi me fwanana na nge.

⁸ Bawu nyonso ke kaka bizoba ya mpamba.

Ndongosolo yina ba lenda kuzwa

na banzambi ya bawu ya biteki kele kaka ya mpamba.

⁹ Biteki yango, ba ke bongisaka yawu

na palata yina ke katukaka na Talesise,

mpe na wolo yina ke katukaka na Ufaze.

Ni bisadi-biteki ke salaka yawu.

Ni maboko ya bisadi-wolo ke yidikaka yawu.

Ba ke lwatisaka yawu lele ya ntinta ya dizulu mpe ya mbwaki.

Kaka ni bantu ya bisalu ya maboko ke yidikaka yawu.

¹⁰ Kasi Yave, Nzambi kele Nzambi ya tsyelika.

Yandi kele Nzambi ya moyo, ntinu ya bantangu nyonso.

Ntangu yandi ke dasukaka, ntoto ke ninganaka mpe makanda ya bantu ke lendaka ve na kuvibidila na nkele ya yandi.

¹¹ Benoko ke zabisa bawu mutindu yayi: Binzambi-nzambi yina yidikaka ve zulu na ntoto, yawu ke zimbana na yinza nyonso, yawu ke vwanda dyaka ve awa na ntoto.

¹² Nzambi yidikaka ntoto na lulendo ya yandi.

Yandi yidikaka yinza na ndwenga ya yandi.

Yandi yidikaka dizulu na mayela ya yandi.

¹³ Ntangu yandi ke wakisaka ndinga ya yandi, maza ke vukanaka na dizulu.

Yandi ke yulukisaka matuti kubanda na bandilu ya ntoto.

Yandi ke basisaka balusyemo samu na kunokisa mvula.

Yandi ke basisaka mupepe na bisika yina yawu ke vwandaka.

¹⁴ Bawu nyonso kele bizoba, ba lenda kubakula ve.

Konso kisadi-bisengo me kuma na nsoni, samu na kiteki yina yandi yidikaka, bifwiti ya yandi kele kaka luvunu, yawu ke na luzingu ve.

¹⁵ Ya kele kaka bima ya mpamba,

ya kele mfunu ve.
Na kilumbu ya nsembolo,
yawu ke mwangana.

¹⁶ Kasi Nzambi, yina kele kikunku ya bantu ya
Yakobi kele ve mutindu biteki yina.

Ni yandi yidikaka bima nyonso.
Isayeli ni kifumba yina kele mvwilu ya yandi.
Nkumbu ya yandi: Yave, Mfumu ya Binwani.

*Na mwa ntangu fyoti bampasi ya nene ke kuma
Yelemya*

¹⁷ Yelusalemi, nge yina ba me zunga,
lokota bisaka ya nge na ntoto.

¹⁸ Samu ti Yave ke na kutuba mutindu yayi:
«Na mbala yayi, mu ke losa bantu yina ke zingaka
na yinsi yayi na kizukumununu.

Mu ke bika bawu ve samu ti bawu kukima ve.»

Yelusalemi

¹⁹ «Kyadi na munu, mu me lwala!

Mputa ya munu ke beluka ve.

Munu mu vwandaka banza ti
mwa mpasi ya munu yayi mu ke vibidila yawu.

²⁰ Kasi yinzo ya munu ya lele me mwangana.

Basinga ya yawu nyonso me zengana.

Bana ya munu me bika munu, bawu me kwenda.

Bana ya munu kele dyaka ve.

Ata muntu kele dyaka ve samu na

kutelemisa yinzo ya munu ya lele.

Ata muntu kele dyaka ve samu na

kuyidikila munu mwanza ya lele.»

Yelemya

²¹ Ya ke samu ti mivungi ke bizoba,

bawu vwandaka sosa ve Yave.

Ni yawu yina bawu ke na kulendaka dyaka ve,

mpe mameme nyonso ya bawu me mwangana.

²² Ya ke na kuwakana makelele mosi
yina ke na kubelama.

Kuningana ya nene me katuka na yinsi ya node,
yawu ke na kukwiza samu na kukitula
bambanza ya Yuda na bisika ya kukondwa bantu,
bisika yina ke yonzamaka bambulu.

Yelemya sambilaka samu na bantu ya yandi

²³ Yave, mu zaba ti muntu kele ve mfumu ya nzila
ya yandi,

muntu lenda kukitwadisa yandi mosi ve.

²⁴ Yave, semba munu,
kasi kulutisa ndilu ve.

Kusemba munu ve na nkele ya nge.

Kana ve, nge ke bebisa munu nyonso.

²⁵ Lakisa nkele ya nge na makanda ya bantu yina
zaba nge ve,

bayina ke bokilaka ve Nkumbu ya nge!

Samu ti bawu ke na kudya nyonso ya Yakobi,

bawu ke na kudya nyonso ya yandi.

Bawu ke na kumanisa na kufwa Yakobi,

bawu ke na kumwangisa yinsi ya yandi.

11

Isayeli zengaka ngwisani

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu
yayi:

² «Beno kuwa mambu ya ngwisani yayi. Benzo
zabisa yawu na bantu ya Yuda mpe na bantu yina
ke zingaka na Yelusalemi.

³ Nge ke zabisa bawu: Yave, Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: Mu ke siinga muntu yina ke na kutumama ve na mambu ya ngwisani yayi,

⁴ yina mu salaka na bankooko ya beno na ntangu yina mu basisaka bawu na Ngipiti, kisika ya tiya yina ke sulumunaka bisengo. Mu tubaka: “Beni kuwila munu, mpe beno sala mambu nyonso yina mu ke tumisa beno. Na yina, beno ke vwanda bantu ya munu, mpe munu mu ke vwanda Nzambi ya beno.

⁵ Na yina, mu ke lungisa nsilulu yina mu salaka na bankooko ya beno ntangu mu kudyaka ndefi ya kupesa bawu yinsi ya kufuluka na miliki na mafuta ya nyosi, mutindu yawu kele na kilumbu ya bubu yayi.”»

Mu vutulaka: «Ameni, Yave!»

⁶ Yave tubaka na munu:
«Kwenda mwangisa nsangu na kati ya bambanza ya Yuda mpe na banzila ya Yelusalemi, tuba mutindu yayi: “Beni kuwa mambu ya ngwisani yayi mpe beno sadila yawu!

⁷ Katuka ntangu yina mu basisaka bankooko ya beno na yinsi ya Ngipiti tii bubu yayi, mu ke lembaka ve na kukebisa bawu ti beno tumama na mambu yina mu ke na kuzonza na beno!

⁸ Kasi bawu kuwaka munu ve, bawu fungulaka ve makutu ya bawu. Konso muntu vwandaka landa kaka luzolo ya ntima ya yandi mosi ya yimbi. Na yina, mu me sadila mambu nyonso yina ngwisani yayi ke na kutuba samu na bawu, ngwisani yina mu tumisaka bawu na kuzitisa, kasi bawu me zitisa yawu ve.” »

⁹ Yave tubaka na munu: «Bantu ya Yelusalemi mpe ya Yuda me sala mfundu.

¹⁰ Bawu me sala yimbi yina bankooko ya bawu salaka na kumanga na kutumama na mambu ya munu. Bawu me landa banzambi ya nzenza mpe bawu sadilaka banzambi yango. Bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda me zenga ngwisani ya munu, yina mu salaka na bankooko ya bawu.

¹¹ «Ni yawu yina, Yave ke na kutuba mutindu yayi: “Mu ke talisa bawu mpasi, mpasi yina ba ke lenda kukima ve. Na ntangu yina ba ke bokila munu na kusadisa bawu, mu ke kuwa bawu ve.

¹² Na yina bantu ya bambanza ya Yuda mpe bantu ya Yelusalemi ke sambila banzambi yina ba ke yokilaka maaka ya nsunga ya mbote kasi ba ke lenda ve na kuvuukisa bawu ntangu mpasi ke bwidila bawu.

¹³ Yuda, lutangu ya banzambi ya nge me kuma mutindu mosi na lutangu ya bambanza ya nge! Yelusalemi, lutangu ya banzila ya nge ni lutangu ya biyokolo ya minkayulu yina nge me yidika samu na Nsoni, biyokolo ya minkayulu samu na kuyokilaka nzambi Baale maaka ya nsunga ya mbote!”

¹⁴ Kasi nge Yelemya, kusambila ve samu na bantu yayi, kulomba ve mpe kulooka ve na sika ya munu samu na bawu. Mu ke kuwa bawu ve na ntangu bawu ke bokila munu na kati ya bampasi ya bawu.»

Isayeli, yinti ya olive ya Yave

¹⁵ «Bantu yina mu zola mingi ke na kusala mingi na mansweki mambu ya bawu ya yimbi.

Yinki beno me kwiza sala dyaka na Yinzo ya munu?

Beno ke na kubanza ti bansilulu yina beno ke sadilaka munu

to mbisi ya bibulu yina beno ke pesaka munu lenda kukatula bampasi ya beno?

Ni mutindu yina beno ke lenda na kukatuka na mpasi?

¹⁶ “Yinti ya olive yina ke na makasa ya maza mpe bambuma ya kitoko”,

yina ni nkumbu yina Yave pesaka nge.

Kasi na kati ya makelele ya kulutila,

yandi ke na kuyoka makasa ya yawu

mpe ba ke zenga bintala ya yawu.»

¹⁷ Ni Yave, Nzambi ya Binwani, kundaka nge. Ni yandi mpe ke na kutumisa ti bampasi kubwidila nge, samu na yimbi yina bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda ke kukisalaka bawu mosi, ntangu bawu ke talisaka munu mpasi na ntima, na kuyokilaka nzambi Baale maaka ya nsunga ya mbote.

Yelemya ke na kukwamuswa na dikanda ya yandi mosi

¹⁸ Yave me zabisa munu mambu yayi, mpe mu me zaba yawu. Yave me lakisa munu mavanga ya bawu.

¹⁹ Mu vwandaka mutindu mwana ya dimeme yina ba ke na kunata na kisika yina ba ke kufwaka bibulu, ata kumanga na kukwenda. Kasi mu vwandaka zaba ve ti, ba vwandaka kubika dyambu ya yimbi samu na munu. Bawu vwandaka tuba: «Beto kufwa yinti yina kele ntete na bambuma ya yawu. Beto katula yawu na yinsi ya

bantu ya moyo mpe ba tanguna dyaka ve nkumbu ya yawu!»

²⁰ Kasi nge Yave, Nzambi ya Binwani, nge ke fundisaka na ludedomo nyonso, nge ke zabaka mansweki ya ntima. Mu ke tala mutindu nge ke futisa bawu yimbi ya bawu. Ni na sika ya nge mu me yekula bampasi ya munu.

²¹ Na yina, Yave ke na kutuba mutindu yayi samu na bantu ya Anatote bayina ke na kusosa lufwa ya munu, bayina ke na kutuba ti: «Kubikula ve na Nkumbu ya Yave, kana ve, beto ke kufwa nge!»

²² Ni yawu yina Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba: «Mu ke futisa bawu yimbi ya bawu: bantwenya ya bawu ke kufwa na mvita, bana ya bawu ya bakento mpe ya babakala ke kufwa na nsatu.

²³ Ata muntu mosi ya Anatote ke bikana moyo: mu ke nata mpasi na bantu ya Anatote na mvula yina mu ke futisa bawu yimbi ya bawu».

12

¹ Nge Yave, nge kele ya nge ya kudedama, mu lenda tuba ve ti nge me sala yimbi. Kasi mu zola kusolola na nge na dyambu yina me tadila ludedomo. Samu na yinki bantu ya yimbi ke lendaka na banzila ya yimbi yina bawu ke landaka? Samu na yinki bayina kele ve ya kusungama ke zingaka na kizunu nyonso?

² Nge me kunda bawu,
mpe bawu me basisa myanzi.
Bawu me kula
mpe bawu me buta bambuma.
Bawu ke na kutanguna Nkumbu ya nge na bikoba,
kasi na bantima ya bawu, bawu kele ntama na
nge.

³ Nge Yave, nge zaba munu,
nge ke talaka munu.
Nge zaba ntima ya munu,
mabanza ya munu kele na nge.
Kasi bawu, tula bawu na lweka mutindu mameme
yina ba me kubika na kufwa.
Kubika bawu samu na kilumbu yina ba ke manisa
na kufwa bawu.

⁴ Tii wapi ntangu yinsi ke vwanda na kati ya
bufwidi?
Tii wapi ntangu matiti ya bilanga nyonso ke
vwanda ya kuyuma?
Bibulu nyonso ke na kumanisa na kufwa samu na
yimbi ya bantu yina ke zingaka na yinsi.
Bawu tubaka ti: «Yave ke na kutalaka ve mambu
yina ke kumina beto.»

⁵ «Kana nge kima kintwadi na bantu yina ke na
kukwenda na makulu
mpe kana bawu kulembisa nge,
wapi mutindu nge ke lenda na kukima kintwadi
na bampunda?
Kana nge ke vwandaka na kizunu
kaka na yinsi yina ke na kizunu,
wapi mutindu nge ke sala kana maza ya Yolodani
me lutila ndilu?

⁶ «Ya tsyelika, bawu mosi bantu ya dikanda ya nge, bampangi ya nge mosi, bawu mpe ke yekulaka nge. Ntangu nge ke vwandaka ve, bawu ke vukisaka bankonga ya bantu na kuzonzaka yimbi samu na nge. Ni yawu yina kukwikilaka bawu ve na ntangu yina bawu ke zonzaka na nge mambu ya mbote.»

Yave me bika Yinzo ya yandi mpe bantu ya yandi

⁷ «Mu me bika Yinzo ya munu, mu me losa yina kele mvwilu ya munu. Yina mu vwandaka zola mingi, mu me yekula yawu na bambeni ya munu.

⁸ Mvwilu ya munu me kuma mutindu nkosi na kati ya mfinda. Yandi me duma na munu. Ni yawu yina mu zola dyaka yandi ve.

⁹ Mvwilu ya munu me kuma mutindu ndeke ya kudya, ya kufuluka na madoti ya menga, samu ti bandeke ya nkaka kwiza zungudila yandi na kudya yandi?

“Beno kwenda kutikisa bibulu nyonso ya mfinda! Benoni nata bawu na kwiza kudya!”

¹⁰ Mivungi mingi me bebisa bilanga ya munu ya bayinti ya vinu.

Ba me dyatikisa bilanga ya munu. Bawu me kitula bilanga ya munu yina mu ke zolaka na kisika ya kumwangana yina kele dyaka na kima ve.

¹¹ Ya tsyelika, bawu me kitula yawu na kisika ya kumwangana.

Yawu me kuma na bufwidi.

Nyonso me mwangana na mantwala ya munu.
Yinsi nyonso me mwangana,
samu ti ata muntu yindulaka na yawu.»

¹² Bayina ke mwangisaka ke na kukwiza
na banzila nyonso ya yinsi ya kuyuma,
samu ti mbele ya mvita ya Yave ke na kudya
nyonso
kubanda na lweka mosi ya yinsi tii na lweka ya
nkaka.

Ata muntu ke na kizunu.

¹³ Bawu kundaka bambuma ya faline
kasi bawu ke na kuyonzika bansende.
Bawu talaka mpasi mingi na kusala
kasi bawu me kuzwa ndandu ve.
Beni tala nsoni na nyonzokolo ya beni
samu na nkele ya kulutila ya Yave yina me bwidila
beni.

Yave mpe bayina ke pene-pene na Isayeli

¹⁴ Samu na bantu ya yimbi yina ke pene-pene
ya bantu ya Isayeli, bantu yina ke na kunwanisa
difwa yina mu pesaka na Isayeli, bantu ya munu,
mutindu mvwilu ya bawu, Yave ke na kutuba
mutindu yayi: «Mu ke katula bawu na mvwilu ya
bawu, mu ke katula mpe bantu ya Yuda na kati ya
bawu.

¹⁵ Kasi na manima ya kukatula bawu na ntoto
ya bawu, mu ke fwila dyaka bawu kyadi, mpe mu
ke vutula bawu konso bantu na mvwilu ya bawu,
konso bantu na yinsi ya bawu.

¹⁶ Bawu lakisaka na bantu ya munu na kudyaka
bandefi na Nkumbu ya Baale, kasi kana bawu
longoka na kudyatila mutindu fwana kudyatila

bantu ya munu, mpe kana bawu kudya ndefi na kutuba: “Mu ke na kudya ndefi na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo”, bawu ke kuzwa dyaka kisika ya bawu na kati ya bantu ya munu.

¹⁷ Kasi kana mosi na bayinsi kumanga na kuwa munu, mu ke katula yinsi yina seko, mpe mu ke yekula yawu na lufwa.» Ni Yave me tuba yawu.

13

Yelemya na mukaba ya lino

¹ Yave me tuba na munu mutindu yayi: «Kwenda sumba mukaba ya lino mpe kanga yawu na luketo ya nge, kasi kusukula yawu na maza ve.»

² Mu sumbaka mukaba mpe mu lwataka yawu mutindu Yave tubaka na munu.

³ Yave tubaka na munu na mbala ya zole:

⁴ «Baka mukaba yina nge sumbaka, yina nge ke ya kukanga na luketo. Kwenda na nzadi ya Efalate mpe kuna, bumba mukaba yango na kati ya dibulu ya ntadi.»

⁵ Mu kwendaka bumba mukaba yango pene-pene ya nzadi ya Efalate mutindu Yave tumisaka munu.

⁶ Na manima ya bilumbu mingi, Yave tubaka na munu: «Vutuka pene-pene ya nzadi ya Efalate, kwenda baka mukaba yina mu tumisaka nge na kubumba kuna.»

⁷ Mu vutukaka pene-pene ya nzadi ya Efalate, mu sosaka mukaba yango na kisika yina mu bumbaka yawu mpe mu bakaka yawu. Kasi yawu vwandaka me fusa mpe yawu vwandaka dyaka na kisalu ve.

⁸ Na yina, Yave tubaka na munu:

⁹ «Yave ke na kutuba: Ni mutindu yayi mu ke sukisa mayama ya Yuda mpe mayama ya mingi-mingi ya Yelusalemi.

¹⁰ Bantu yayi kele yimbi mpe bawu ke na kumanga na kuwa mambu ya munu. Bawu ke na kulanda kaka mabanza ya bantima ya bawu. Bawu ke na kulanda banzambi ya nzenza samu na kusadilaka bawu mpe kufukiminaka bawu. Ni yawu yina bawu ke kuma mutindu mukaba yayi yina ke dyaka kisalu ve!

¹¹ Yave ke na kutuba: Mutindu muntu ke kangaka mukaba na luketo ya yandi, ni mutindu yina mu kangaka na munu dikanda nyonso ya Isayeli mpe dikanda nyonso ya Yuda, samu ti bawu kuvwanda bantu ya munu, Nkumbu ya munu, kidimbu ya nkembo ya munu mpe kitoko ya munu. Kasi bawu kuwaka munu ve.»

Malafu mpe nkele ya Yave

¹² «Nge ke zabisa bawu mambu yayi: “Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Ba salaka bambinda samu na kutulaka yawu malafu”. Kana ba tuba na nge ti “Ya tsyelika, beto mosi beto zaba ve ti ba salaka bambinda samu na kutulaka yawu malafu?”

¹³ Nge ke vutula na bawu mutindu yayi: “Yave ke na kutuba: mu ke sala ti bantu nyonso na bayina ke zingaka na yinsi yayi kukola malafu, ya vwanda bantinu yina ke vwandaka na kyandu ya kintinu ya Davidi, ya vwanda banganga-nzambi, mimbikudi mpe bantu nyonso yina ke zingaka na Yelusalemi.

14 Mu ke tutisa bawu, bawu na bawu, batata mpe bana. Mu ke katula ata muntu, mu ke fwila ata muntu kyadi, mu ke tala ve kyadi na kumanisa na kufwa bawu.” »

Kukuwa tekila ti ntangu kumanisa

15 Benó fungula makutu, benó kuwa!

Benó sala ve yintu-ngolo!

Ni Yave ke na kutuba.

16 Benó pesa nkembo na Yave, Nzambi ya benó, tekila yandi fidisa kitombe, tekila benó bula mabaku na myongo yina me kuma mpimpa.

Benó ke na kuvingila ntangu

kasi yandi ke na kukitula yawu na kitombe ya lufwa,

yandi ke kitula yawu na kitombe ya ngolo.

17 Kana benó kuwa ve nkebosolo yayi,

mu ke dila na mansweki samu na mayama ya benó.

Mu ke basisa mansangasa ya munu,

meso ya munu ke bwaka na kudila,

samu ti mameme ya Yave

ke na kukwenda na bundongo.

Mambu ya Yave samu na dikanda ya ntinu

18 Tuba na ntinu

mpe na mama ya ntinu mutindu yayi:

«Benó vwanda na ntoto,

samu ti yimpu ya benó ya kintinu,

yimpu yina ya kitoko,

yawu me katuka na yintu mpe yawu me kubwa.

19 Bambanza ya Nengeve me kuma ya kukangama.

Muntu kele ve samu na kufungula myelo ya yawu.

Yuda nyonso me kwenda na bundongo.
Ba me nata bantu nyonso ya Yuda na bundongo.»

Nsoni ya Yelusalemi

²⁰ «Yelusalemi, fungula meso mpe tala:
bambeni ya nge ke na kukatuka na node.
Wapi sika kele nkonga ya mameme yina mu pe-
saka nge?

Wapi sika kele mameme yina vwandaka pesa nge
nsangu?

²¹ Ntangu bayina nge me longisaka na kuvwanda
na bunkundi na nge
ke tedimina nge samu na kufutisa nge yimbi ya
nge,
yinki nge ke tuba?

Ya tsyelika, bampasi ke simba nge
mutindu kento na ntangu ya kubuta.

²² Na yina, nge ke kukiuyufula:
“Samu na yinki mambu yayi ke na kukumina
munu?

Ya ke ni samu na yimbi ya nge ya kulutula
ba me nanguna nge dizwela
mpe kotalisa nge mpasi.”»

²³ «Muntu ya Etyopi lenda kusoba mpusu ya yandi?
Yingo lenda kusoba miika ya yandi?

Mpe beno bayina me mesanaka
na kusalaka yimbi,

beno lenda na kusala mbote?

²⁴ Mu ke mwangisa bawu
mutindu matiti ya nyanga ke mwanganaka
na mupepe ya yinsi ya kuyuma.»

²⁵ «Yelusalemi, tala mpasi yina ke na kuvingila nge,

kinkunku yina mu me kubika samu na nge,
samu ti nge me zimbana munu,
nge me tulaka kivuvu ya nge na luvunu:

²⁶ Munu mpe, mu ke nanguna nge dizwela tii na
kizizi,
mpe ba ke tala nge kimpene.

²⁷ Mu me tala kinsuza ya nge
mpe mwa makelele yina nge salaka samu na
kilengi,

kindumba ya nge ya nsoni
na zulu ya myongo ya fyoti mpe na matiti.

Mu me tala busafu ya nge.

Kyadi na nge Yelusalemi,
nge yina kele ya kuvedila ve!

Tii wapi ntangu nge ke vwanda mutindu yina?»

14

Ntangu maza vwandaka talana dyaka ve

¹ Yayi ni mambu yina Yave, zonzaka na Yelemya
ntangu yina maza vwandaka talana dyaka ve.

² «Yuda ke na kati ya bufwidi,
bambanza ya yandi ke na kubeba.

Bawu me vwanda na ntoto samu na bufwidi.
Kuyawula ya Yelusalemi ke na kukwenda na zulu.

³ Bantwadisi ke na kufidisa bisadi ya bawu na
kwenda teka maza.

Ntangu bawu ke na kukuma na bizinga,
bizinga ke ya kuyuma.

Bawu ke na kuvutuka na mayuki ya mpamba.

Bawu ke na kwendaka yinama na nsoni,
mpe bawu ke na kwendaka bumba bizizi ya bawu.

⁴ Ntoto ya kuyuma ke na kwendaka pasuka
samu ti bamvula ke dyaka ve na yinsi.

Na yina, bisadi-bilanga ke na kwendaka bumba
bizizi ya bawu na nsoni.

⁵ Na kati ya bilanga,
bankabi ke na kubutaka
mpe ke na kwendaka bika bana
samu ti matiti me yuma.

⁶ Bambuluku ya mfinda me telama
na zulu ya myongo yina ke na matiti ya mpamba
mpe bawu ke na kubenda mupepe na bambombo
mutindu bambulu.

Meso ya bawu me lemba na kwendaka sosa matiti
kasi matiti ke dyaka ve.»

Bantu

⁷ «Kana masumu ya beto ke na kufunda beto,
Yave sala dyambu samu na Nkumbu ya nge!
Ya tsyelika, masumu ya beto me lutila
mpe ni na nge beto me sumuka.

⁸ Nge yina kele kivuvu ya Isayeli,
nge yina ke vuukisaka yandi
na ntangu ya mpasi,
samu na yinki nge ke na kusala mutindu nzenza
na kati ya yinsi?

Samu na yinki nge ke na kusala mutindu muntu
ya nzyetolo
yina ke na kulutisa kaka mpimpa?

⁹ Samu na yinki nge ke na kusala
mutindu muntu yina me kulemba,
mutindu kinwani yina lenda kuvuukisa ve?
Yave, na kutala mbote,
nge ke na kati-kati ya beto,
ni Nkumbu ya nge beto ke bokilaka,
kubika beto ve.»

¹⁰ Yave ke na kutuba na bantu yayi mutindu yayi: «Ee, bawu ke zolaka kwenda tambula kidi-kidi, bawu ke vwandaka ve kisika mosi.» Yave ke na kuyangalala na bawu ve. Na ntangu yayi, yandi ke na kubambuka moyo ya yimbi ya bawu mpe yandi ke na kufutisa bawu masumu ya bawu.

¹¹ Yave tubaka na munu: «Kusambila ve samu na mbote ya bantu yayi.

¹² Ata ti bawu kumina nsoki, mu ke kuwa ve kuyawula ya bawu. Ata ti bawu kupesa munu minkayulu ya kuyoka mpe makabu, mu ke ndima yawu ve. Mu ke manisa na kufwa bawu na mbele ya mvita, na nsatu ya kulutula mpe na biyoolo.»

¹³ Mu vutulaka: «Aa! Yave Nzambi, mimbikudi ke na kutubaka na bawu mutindu yayi: “Ba ke nwanisa beno ve, beno ke kufwa ve na nsatu, Kasi Nzambi, ke pesa beno luzingu ya mbote na kisika yayi.” »

¹⁴ Yave vutulaka na munu: «Mambu yina mimbikudi ke na kutuba na Nkumbu ya munu kele ya luvunu. Mu fidisaka bawu ve, mu pesaka bawu ntumunu ve, mu zonzilaka bawu ata dyambu ve. Kubikula yina ba ke na kubikula kele kaka balumoni ya luvunu. Bawu ke na kusalaka bambikululu ya kutengama. Bawu ke na kusadilaka bunganga samu na kutala mambu yina ke kwiza. Bawu ke na kusambilaka biteki. Nyonso yina ke kaka luvunu ya bantima ya bawu!

¹⁵ Ni yawu yina Yave, ke na kutuba mutindu yayi samu na mimbikudi yina yandi me fidisa ve kasi bawu ke na kubikula na Nkumbu ya yandi, bayina ke na kutuba ti na yinsi yayi bamvita ke vwanda ve, nsatu ya kulutula mpe ke vwanda ve:

bawu ke manisa na kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu ya kulutula.

¹⁶ Na yina me tadila bantu yina bawu ke na kubikudilaka, nsatu ya kulutula mpe bamvita ke losa bawu na babalabala ya Yelusalemi. Ya ke vwanda ve na muntu samu na kutula bawu na ndyamu, ya vwanda bawu mosi, ya vwanda bana ya bawu ya babakala, to bana ya bawu ya bakento. Mu ke bwisila bawu yimbi yina bawu salaka.»

¹⁷ «Nge ke zonza na bawu mambu yayi:

«Mansangasa ya munu ke na kutangaka mpimpa na ntangu, ata kulemba, samu ti mukangu ya bantu ya munu, ndumba ya munu ya kitoko me tala mpasi ya kulutula. Mputa ya yawu lenda kubeluka ve.

¹⁸ Kana mu kwenda na bilanga, mu ke tala kaka bamvumbi ya bantu yina me kufwa na mvita. Kana mu kota na kati ya mbanza, mu ke tala kaka bantu yina ke na kufwa na nsatu. Mimbikudi mpe banganga-Nzambi ke na kutambula na yinsi nyonso kasi bawu ke na kubakula ata kima ve.»

Bantu

¹⁹ «Mfumu, nge me manga Yuda?

Nge ke na kuyina Siyone?

Samu na yinki nge ke na kulwalisa beto bamputa yina ke belukaka ve?

Beto vwandaka na kivuvu ti nyonso ke vwanda mbote,

kasi ata dyambu ya mbote ke na kusalama.

Beto vwandaka vingila ntangu ya kubeluka,
kasi ni boma ke na kulutila.

²⁰ Yave, beto me zaba yimbi ya beto.

Beto me ndima yimbi yina salaka bankooko ya
beto.

Beto me sala masumu na meso ya nge.

²¹ Samu na Nkumbu ya nge,

kumanga beto ve,

kuyina ve kiti ya kintinu ya nkembo ya nge.

Kukulula yawu ve.

Bambuka moyo, kuzenga ve ngwisani yina nge
salaka na beto.

²² Na kati ya binzambi-nzambi ya makanda ya
bantu,

ya kele na mosi yina ke nokisaka mvula?

Ni dizulu ke nokisaka mvula

to ni nge Yave, Nzambi ya beto?

Ni na nge beto me tula kivuvu ya beto,

samu ti ni nge ke salaka nyonso yina.»

15

*

¹ Yave tubaka na munu: «Ata ti Moyize mpe
Samwele kwiza telama na ntadisi ya munu na
kudya mvutu samu na bantu yayi, mu ke kuwa ve
bantu yayi. Katula bawu na mantwala ya munu,
ba kwenda ya bawu!»

² Kana ba yufula nge: «Wapi sika beto ke
kwenda?» Nge ke vutula: «Yave, ke na kutuba
mutindu yayi:

«bayina fwana kufwa, bawu ke kufwa.

Bayina fwana kufwa na mbele ya mvita,

bawu ke kufwa na mbele ya mvita.

Bayina fwana kufwa na nsatu,
bawu ke kufwa na nsatu.
Bayina ba fwana kunata na bundongo,
bawu ke kwenda na bundongo!»

³ Yave ke na kutuba: «Mu ke talisa bawu mpasi na mitindu yiya. Mbele ya mvita ke kufwa bawu, bayimbwa ke kwenda benda banzutu ya bawu, bandeke mpe bibulu ke kudya bawu mpe kuzimbisa bawu.

⁴ Na yina, bayinsi ya bintinu nyonso ya ntoto ke vwanda na boma na ntangu bawu ke tala yawu. Nyonso yayi ke salama samu na yimbi nyonso yina Manase, mwana ya Ezekease, ntinu ya Yuda salaka na Yelusalemi.»

Yave me lemba na yimbi ya Yelusalemi

⁵ «Nge Yelusalemi, nani ke fwila nge kyadi? Nani ke nyonga samu na bampasi ya nge? Nani ke vwanda na nsatu ya kuwa bansangu ya nge?

⁶ Yave ke na kutuba:
Ni nge me manga munu,
ni nge me pesa munu mukongo.
Ni yawu yina mu me lambula diboko ya munu na nge
samu na kubebisa nge.
Ya tsyelika mu me lemba na kufwilaka nge kyadi bantangu nyonso.

⁷ Mu me mwangisa bawu na kati ya konso mbanza mutindu ba ke mwangisaka matiti ya bambuma ya faline.
Mu me kufwa bana ya bawu,
mu me bebisa bantu ya munu.

Kasi bawu sobaka ve nkadulu ya bawu.
8 Mu me sala ti mifwidi ya bawu ya bakento
kulutula mingi na munyenge ya mubu.
Na mbala mosi,
mu me bwisa na ntoto bamama ya binwani
na kati-kati ya midi.
Mu me fidisa bawu boma ya kulutula.
9 Kento yina butaka bana nsambwadi,
me bikana maboko mpamba.
Yandi ke dyaka na pema ve,
luzingu nyonso ya yandi me kuma mpimpa
na kati-kati ya ntangu.
Yandi me kuma na nsoni, yandi me lemba nzutu.
Kasi bayina ke bikana ya moyo,
mu ke yekula bawu na bambeni ya bawu,
bawu ke kufwa na mbele ya mvita.»
Ni Yave me tuba yawu.

*Yelemya ke na kuyawula mpe Yave me syamisa
yandi
Yelemya*

10 Mama ya munu, kyadi mingi na munu
samu ti nge butaka munu!
Mu kele muntu yina ba ke na kukwikila ve,
ba ke na kuswanisa munu na yinsi nyonso.
Mu defaka mbongo ya muntu ve,
mu defisaka mpe ve mbongo na muntu.
Kasi bantu nyonso ke na kusiinga munu.
11 Yave tubaka:
«Ya tsyelika, mu me kuula nge
samu na mbote ya nge.
Ya tsyelika, mu me nwanina nge
na ntangu ya kyadi

mpe na ntangu ya mpasi.

¹² Nani lenda zenga kisengo,
kisengo yina me katuka na node
mpe kisengo ya mbwaki?»

Yave

¹³ «Mu me yekula mvwilu ya nge
mpe bima ya nge ya ntalu
samu ti ba botola nge yawu.
Ba ke futa nge ve yawu.
Yayi ni musendo ya masumu ya nge nyonso,
yina nge salaka na yinsi ya nge nyonso.

¹⁴ Mu ke sala ti nge sadila bambeni ya nge
na yinsi yina nge zaba ve.

Tiya ya nkele ya munu ke na kulema,
yawu ke na kulema samu na beno.

¹⁵ Yave, nge mosi me zaba.

Bambukila munu moyo, nwanina munu.

Bayina ke na kukwamisa munu,
futisa bawu yimbi ya bawu.

Kuvingila mingi ve
samu ti ba ke lenda na kufwa munu.
Zaba ti ya kele ni samu na nge
mu ke na kundima bifingu.

¹⁶ Kaka na ntangu yina mu vwandaka kuzwa
mambu ya nge,

mu vwandaka kudya yawu.

Mambu ya nge vwandaka yangidika
mpe vwandaka talisa ntima ya munu kilengi.

Mu ke bokilaka Nkumbu ya nge,
Yave, Nzambi ya Binwani!

¹⁷ Mu ke talaka ve kilengi ya munu
na sika ya bantu yina ke sakanaka.

Kasi nge me kwika munu na kuvwanda

na kisika ya munu mosi ya kufuluka na boma.

¹⁸ Samu na yinki mpasi ya munu

ke na kumanisa ve?

Samu na yinki mputa ya munu

ke belukaka ve?

Samu na yinki yawu ke na kumanga na kubeluka?

Nge me vuna munu?

Nge kele mutindu kizinga ya maza?

Kizinga yina ke yumaka, yina ba lenda zaba ve

kana maza kele kuna to kana maza kele ve?»

¹⁹ Na yina, Yave ke na tuba mutindu yayi:

«kana nge vutuka na sika ya munu,

mu ke baka dyaka nge,

mu ke vutula nge na kisalu ya munu.

Kana nge swasikisa mambu ya mbote na mambu
ya yimbi,

nge ke vwanda mutindu yinwa ya munu mosi.

Ni bantu ya Yuda fwana kuvukana na sika ya nge,

kasi ni nge ve fwana kukwenda na sika ya bawu!

²⁰ Na mantwala ya bawu,

mu ke sala ti nge vwanda

mutindu kibaka ya kisengo ya mbwaki

yina ke mwanganaka ve.

Bawu ke nwanisa nge,

kasi bawu ke nunga nge ve,

samu ti mu kele kintwadi na nge

samu na kuvuukisa mpe kukuula nge.

Ni Yave me tuba yawu.

²¹ Mu ke katula nge na maboko ya bantu ya yimbi,

mu ke kuula nge na maboko ya bantu ya
mvwanzi.»

16

Yave yiminaka Yelemya na kukwela

¹ Yave tubaka na munu mutindu yayi:

² «Nge ke kwela ve mpe nge ke buta ve bana ya bakento to ya babakala na yinsi yayi.

³ Na yina me tadila bana ya bakento mpe ya babakala yina ke na kubutukaka awa, mpe samu na bamama mpe batata ya bawu yina ke na kubutaka bawu awa, Yave ke na kutuba:

⁴ Bawu ke kufwa lufwa ya yimbi, ata muntu ke dila bawu mpe ata muntu ke kunda bawu. Kasi bawu ke bikana mutindu Mboloso na zulu ya ntoto. Bawu ke kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu ya kulutila mpe bamvumbi ya bawu ke vwanda madya ya bambemba mpe ya bambulu.»

⁵ Yave tubaka dyaka na munu: «Kukota ve na yinzo kisika ke na mambu ya lufwa, kukwenda ve na matanga ya lufwa, kulakisa ve bumbote ya nge na bantu yina me kuzwa mambu ya lufwa samu ti mu me zenga bundiku ya munu na bantu yayi, mu me yimina bawu bumbote mpe luzolo ya munu.

⁶ Na yinsi yayi, ya vwanda bakuluntu to bana ya fyoti, bawu nyonso ke kufwa. Ba ke kunda bawu ve. Ata muntu ke dila bawu, mpe samu na bawu ata muntu ke lwalisa nzutu ya yandi to ke katula bansuki samu na kulakisa ti yandi ke na kyadi.

⁷ Ata muntu ke kabula dimpa na dikanda yina ke na kyadi samu na kupesa bawu ngolo. Ata muntu ke kabula kima ya kunwa samu na kukindisa bayina ke fwila tata to mama.»

⁸ «Kukota ve na yinzo yina ba ke na kusala mukembo. Kukwenda vwanda ve kuna samu na kudya mpe kunwa kintwadi na bawu.

⁹ Ni yawu yina, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu ke sukisa makelele ya mikembo, milolo ya nsayi, mpe mikunga ya bayina me kwela kaka malu-malu yayi. Benó ke zinga samu na kutala mambu yayi!”»

¹⁰ Na ntangu yina nge ke zabisa na bantu yayi mambu nyonso mpe kana bawu yufula nge: «Samu na yinki Yave me kubika na kutalisa beto mpasi ya nene-nene yayi? Wapi yimbi yina beto me sala? Wapi yimbi yina beto me sala na Yave, Nzambi ya beto?»

¹¹ Na yina, nge ke vutula: «Yawu kele samu ti bankooko ya beno mangaka munu mpe ndimaka na kusambila binzambi-nzambi mpe kufukimina bawu. Bawu mangaka munu, ba zolaka ve na kusadila Musiku ya munu. Ni Yave me tuba yawu.

¹² Kasi beno, beno me sala yimbi kulutula dyaka bankooko ya beno. Konso muntu na kati ya beno ke na kusadila mabanza ya yandi mosi mpe ke na kumanga na kusadila yina mu ke na kutuba na beno.

¹³ Ni yawu yina mu ke bingisa beno awa, mu ke fidisa beno ya yinsi yina beno na bankooko ya beno zabaka ve. Kuna, mpimpa na ntangu, beno ke banda na kusadilaka banzambi ya nzenza mpe beno ke tala dyaka ve bumbote ya munu.»

Mvutukulu

¹⁴ Yave ke na kutuba: «Ni yawu yina na bilumbu

yina ke kwiza, bantu ke kudya dyaka ve ndefi yayi: “Na Nkumbu ya Yave Nzambi ya moyo. Yandi yina basisaka bana ya Isayeli na yinsi ya Ngipiti.”

¹⁵ Kasi ba ke banda na kutuba “Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo yina me katula bantu ya Isayeli na yinsi ya node mpe na bayinsi ya nkaka bisika ba bingisaka bawu!”. Ya tsyelika, mu ke vutula bawu na yinsi yina mu pesaka na bankooko ya bawu.»

Bantu nyonso ya yimbi ke bakama

¹⁶ Yave ke na kutuba: «Mu ke fidisa milobi-mbisi mingi samu na kwenda bwila bantu ya Yuda. Mu ke fidisa bantu mingi ya mbingu samu na kwenda sosa bawu. Ata ti bawu bumbama bisika nyonso, na myongo ya nene, na myongo ya fyoti tii na kati ya matadi.

¹⁷ Samu ti mu ke na kutala ndyatulu ya bawu, bawu lenda kukima munu ve, mu ke na kutala yimbi ya bawu.

¹⁸ Mu ke futisa bawu yimbi ya masumu ya bawu bambala zole, samu ti bawu me sumuna yinsi ya munu. Bawu me fulusa mvwilu ya munu na biteki ya bawu ya kufwa mpe bawu me fulusa kisika ya munu na banzambi ya bawu ya nganzi.»

Bantu nyonso ke zaba Nzambi ya tsyelika

¹⁹ Yave, nge kele ngolo ya munu, nkebi ya munu mpe kiswamunu ya munu na ntangu ya mpasi.

Bantu ya bayinsi ke kwiza na sika ya nge mpe bawu ke tuba:

«Mvwilu ya bankooko ya beto ni luvunu, yawu kele mupepe yina kele na ndandu ve.

20 Muntu ve lenda yidika banzambi ya yandi.
Bima yina bawu lenda yidika, yawu kele ve ban-
zambi.»

21 «Ni yawu yina mu ke lakisa bawu ngolo ya
munu.

Na mbala yayi, bawu ke zaba lulendo ya munu.
Mpe na mutindu yina, bawu ke zaba ti Nkumbu ya
munu kele Yave.»

17

Yave lakisaka yimbi ya bantu ya Yuda

1 «Yimbi yina bantu ya Yuda salaka
kele mutindu bisono ba sonikaka
na kisonokono ya kisengo
mpe na dyamane.

Yawu ke ya kusonama na bantima ya bawu
mpe na bansongi ya biyokolo ya bawu ya
minkayulu.

2 Mpe bana ya bawu ke bambuka moyo
na biyokolo ya bawu ya minkayulu,
mpe makunzi ya bawu ya longo ya banzambi ya
kento Asela,
pene-pene na bayinti ya bawu ya makasa ya maza
yina kele na zulu ya myongo ya fyoti.

3 Beno bantu ya Yuda,
beno yina ke kwendaka sambila banzambi ya
luvunu
na zulu ya myongo, mpe na matiti,
mu ke sala ti ba botola bimvwama ya beno,
bima nyonso ya beno
mpe bisika ya beno ya lusambulu yina kele na
zulu ya myongo.

Yawu kele difuta samu na yimbi yina beno salaka
na ntoto nyonso ya beno.

⁴ Beno mosi, beno ke bika mvwilu yina mu pesaka beno.
Mu ke yekula beno na maboko ya bambeni ya beno
na yinsi yina beno zaba ve,
samu ti beno me pesa munu nkele
mpe yawu ke manisa ve.»

Lukengolo ya luvunu, lukengolo ya tsyelika

⁵ Yave ke na kutuba:

«Mu ke siinga muntu yina ke tula kivuvu ya yandi na muntu,
mu ke siinga muntu yina ke sosa ngolo ya yandi na bantu,
mu ke siinga muntu yina ke pesa Yave manima.

⁶ Muntu yango ke vwanda mutindu mwa yinti na kati ya yinsi ya kuyuma,
yandi ke kuzwa ve bumbote.
Yandi ke vwanda kaka kuna na kati ya ntoto yina ba mwangisaka mungwa,
kisika yina ata muntu ke zingaka.

⁷ Kasi mu ke sakumuna muntu yina ke tula kivuvu ya yandi na Yave.
Yave ke kuma lukengolo ya yandi.

⁸ Yandi kele mutindu yinti yina ba kundaka pene-pene ya maza,
myanzi ya yawu kele tii na kati ya mwila.
Yinti yango ke talaka boma ve na ntangu ya tiya mpe makasa ya yawu ke yumaka ve.
Na ntangu ya kisiwu, yandi ke yawulaka ve,
yawu ke bikaka ve na kubuta bambuma.

⁹ «Ntima ya muntu ke vunaka mingi.

Yawu ke na kimbevo yina ke belukaka ve,
nani lenda zaba yawu?

¹⁰ «Munu Yave, mu ke fyongoninaka ntima ya
muntu,
mu ke talaka mambu yina kele
ya kubumbama na kati ya yandi.
Mu ke pesa muntu difuta yina
me lunga na ndyatulu ya yandi mpe na mavanga
ya yandi.

¹¹ Mutindu ngwadi ke vwandilaka meki yina
yandi me buta ve,
ni mutindu yina mpe kele
muntu yina me kuzwa bimvwama
yina yandi me kuzwa na mutindu ya yimbi.
Na bilumbu ke kwiza,
yandi ke bika yawu mpe yandi ke kuma
muntu ya mpamba mutindu kilawu.»

Yave, yinto ya maza ya luzingu

¹² Kubanda na mbandukulu tii ntangu yayi,
ya kele na kiti ya kintinu ya nkembo,
ni kuna kele Yinzo ya beto ya longo.

¹³ Yave, nge kele kivuvu ya Isayeli.
Nsoni samu na bayina ke manga nge!
Bayina ke na kupesa nge manima,
bankumbu ya bawu ke ya kusonama
na fundu-fundu ya ntoto.
Bawu me manga nge Mfumu,
nge yina kele yinto ya maza yina ke pesaka
luzingu.

Lusambulu ya Yelemya

¹⁴ Yave, belusa munu mpe mu ke beluka,

vuukisa munu mpe mu ke vuuka,
samu ti, ni nge mu ke kembilaka.

¹⁵ Bantu nyonso ke na kutuba na munu:

«Wapi sika me kwenda bankebosolo ya Yave?

Bika ti yawu kusalama!»

¹⁶ Munu, mu mangaka ve na kuvwanda muvungi.
Mu zolaka ve ti kilumbu yayi ya mpasi kukumina
munu.

Nge zaba mambu nyonso yina mu zonzaka.

¹⁷ Kusala ve ti mu tekita na boma,
nge yina kele kismamunu ya munu
na kilumbu ya mpasi.

¹⁸ Bika ti bayina ke kwamisaka munu,
kutala nsoni kasi munu ve.

Bika ti bawu tala mpasi, kasi munu ve.

Sala ti kilumbu ya mpasi kukumina bawu,
manisa na kufwa bawu nyonso.

Mbokolo samu na kuzitisa kilumbu ya Saba

¹⁹ Yave tubaka na munu mutindu yayi: «Kwenda
mpe telama na mwelo ya mbanza, yina ba ke
bokilaka mwelo ya Bantu, na kisika yina ke koti-
laka mpe ke basikilaka bantinu ya Yuda. Sala
mpe mutindu mosi na myelo nyonso ya mbanza
Yelusalemi.

²⁰ Nge ke tuba na bawu mutindu yayi: “Beno
kuwa mambu ya Yave, beno bantinu mpe bantu
nyonso ya Yuda, beno bantu nyonso yina ke zin-
gaka na Yelusalemi, beno bayina ke lutaka na
myelo ya yawu,

²¹ Yave ke na kutuba: Na kilumbu ya Saba, ata
muntu ke nanguna mufuna mpe kulutisa yawu na
myelo ya Yelusalemi.

²² Na kilumbu ya Saba, beno kubasisa ve mifuna na bayinzo ya beno. Beno ke sala ata kisalu mosi ve. Kasi beno ke sala ti kilumbu ya Saba kuvwanda kilumbu ya longo mutindu mu tumisaka yawu na bankooko ya beno.

²³ Bawu kuwaka ve, ba kangaka makutu ya bawu. Ba salaka yintu-ngolo na kumanga na kuwa mpe na kundima ve malongi.»

²⁴ Yave ke na kutuba: «Kana beno kuwa munu mbote, kana beno kotisa ve mifuna na myelo ya mbanza yayi na kilumbu ya Saba, kana beno bakila kilumbu yayi mutindu kilumbu ya longo, mpe beno sala ve ata kisalu na kilumbu yango,

²⁵ bantinu na bamfumu ke kota na myelo ya mbanza yayi, bawu ke vwanda ya kuvwanda na kiti ya kintinu ya Davidi, bawu ke tambula na zulu ya bampunda mpe na bipusu-pusu ya mvita, bawu na bamfumu ya bawu. Bantu ya Yuda na bantu yina ke zingaka na Yelusalemi ke tatamana na kuzinga na mbanza yayi bantangu nyonso.

²⁶ Bantu ke banda na kukatukaka na bambanza ya Yuda, mpe na bambanza yina kele pene-pene ya Yelusalemi, yinsi ya Bezame, yinsi ya Sefela, mongo ya Nengeve, samu na kwizaka pesa minkayulu, minkayulu ya kuyoka, minkayulu ya mutindu ya nkaka, maaka ya nsunga ya mbote mpe minkayulu ya kuvutula matondo na Yinzo ya Yave.

²⁷ Kasi, kana beno kuwa munu ve na yina me tadila mbyekolo ya kilumbu ya Saba, kana na kilumbu yango beno luta na myelo ya Yelusalemi na bifunda ya dema, mu ke namisa tiya na mwelo ya mbanza. Yawu ke yoka bayinzo ya beno ya

kitoko mpe tiya yango ke kufwa ve.»

18

Yelemya na yinzo ya kisadi-bambinda

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

² «Yelemya, baka nzila, kwenda na sika ya kisadi-bambinda mpe ni kuna mu ke zabisa nge mambu ya munu.»

³ Mu kwendaka na sika ya kisadi-bambinda. Yandi vwandaka sala kisalu na kisalulu ya yandi yina ke balukaka.

⁴ Yandi vwandaka sala mutindu ba ke salaka samu na kuyidika konso mbinda, ntangu kibuma ke vwandaka na maboko ya kisadi-bambinda. Kana mbinda yina yandi ke na kuyidika me bonga ve, yandi vwandaka pasula yawu mpe yandi vwandaka yidika mbinda ya nkaka ya mutindu yandi zolaka.

⁵ Na yina, mambu ya Yave kuminaka munu mutindu yayi:

⁶ «Beno bantu ya Isayeli, beno ke na kubanza ti mu lenda sala ve mutindu kisadi yayi ya bambinda? Na kati ya diboko ya munu, beno kele mutindu kibuma na diboko ya kisadi-bambinda.

⁷ Bantangu ya nkaka, mu ke tubaka samu na yinsi to samu na yinsi ya kintinu, samu na kutimuna yawu, kubwisa mpe kumwangisa yawu.

⁸ Kasi, kana bantu ya yinsi yango bika na kusala yimbi yina ke na kusala ti mu semba bawu, mu ke soba mabanza ya munu mpe mu ke sala dyaka ve yimbi yina mu kanikinaka na kusala bawu.

⁹ Bantangu ya nkaka, mu ke tubaka samu na yinsi to samu na yinsi ya kintinu, samu na kutinga mpe kukunda.

¹⁰ Kasi, kana bantu ya yinsi yina kusala mambu yina mu ke zolaka ve mpe bawu kuwa ve bankebosolo ya munu. Na yina, mu ke soba mabanza ya mbote yina mu kanikinaka na kusala bawu.

¹¹ «Na ntangu yayi, nge Yelemya, kwenda zabisa na bantu ya Yuda mpe na bantu yina ke zingaka na Yelusalemi: “Yave ke na kutuba: Mu me kubika mambu ya mpasi samu na beno, mu me yidika mambu ya kyadi samu na beno. Konso muntu kuviluka na yina me tadila nkadulu ya beno ya yimbi. Ya tsyelika, beno soba ndyatulu ya beno mpe mutindu ya beno ya kusadila.” »

¹² Kasi bawu ke na kutuba: «Yawu me tala beno ve, beto ke sala yina beto bakaka lukanu na kusala, konso muntu na kati ya beto ke sala mambu ya yimbi yina kele na kati ya ntima ya yandi.»

Isayeli me zimbana Mfumu ya yandi

¹³ Ni yawu yina, Yave ke na kutuba:
«Beni kwenda na bayinsi ya nkaka
beno sosa kuzaba kana ba me kuwaka
dyambu ya mutindu yayi!
Dyambu yina Isayeli, ndumba ya kitoko, me sala,
kele yimbi mosi ya kulutila.

¹⁴ Beni me talaka ti neze* me manisaka
na zulu ya myongo ya Libane?

* **18:14** Neze kele mvula yina ke vwandaka na maza ya mpembe mutindu matadi.

Beno me talaka ti maza ya kitoko ya
bamwila yina ke katukaka ke na kuluta dyaka ve?

¹⁵ Kasi, bantu ya munu me zimbana munu,
bawu ke na kuyokaka maaka ya nsunga ya mbote
ya mpamba

bayina ke salaka ti bawu bula mabaku na nzila ya
bawu.

Bawu bikaka banzila ya bankooko ya bawu
mpe bawu me landa banzila ya kuzabakana ve.

¹⁶ Bawu me kumisa yinsi mutindu kisika ya
kumwangana,
yawu me kuma kisika ya boma mingi bantangu
nyonso.

Bayina nyonso ke banda na kulutaka kuna,
bawu ke yituka, ke tekita na boma mpe ke ningisa
yintu.

¹⁷ Mu ke fidisa bambeni samu na kwiza nwanisa
bantu ya munu.

Mutindu mupepe ya esete ke nangunaka fundu-
fundu,

ba ke mwangisa bawu.

Na kilumbu yina ya kyadi, mu ke pesa bawu man-
ima,

mu ke tala bawu ve.»

*Ba sadilaka Yelemya mfundu, lusambulu ya
mumbikudi*

¹⁸ Bantu ya nkaka vwandaka tuba: «Beto sadila
Yelemya mfundu ya yimbi. Samu ti beto ke
kondwa ve banganga-Nzambi yina lenda longa
beto to bantu ya ndwenga yina ke pesa beto ma-
longi to mimbikudi yina ke zabisa beto Musiku ya
Nzambi. Beto vunina yandi mambu, beto meka ve
na kuwa mambu ya yandi.»

¹⁹ Yave kuwa munu,
tala bamfundu yina bambeni
ke na kusala samu na munu.

²⁰ Ba ke vutulaka yimbi
na muntu yina me sala mbote?
Ba ke na kusadila munu mutambu.
Bambuka moyo ti mu vwandaka ya kutelama na
ntadisi ya nge
na kulombaka samu na bawu,
samu ti nge bika na kulakisa bawu nkele ya nge.

²¹ Na yina, yekula bana ya bawu na nsatu,
kufwa bawu na mbele ya mvita.
Bika ti bakento ya bawu kufwila bana
mpe babakala ya bawu.
Bika ti babakala mpe bantwenya,
bawu kufwa na mbele ya mvita,
na kati ya mvita!

²² Bika ti makelele ya kyadi
kuwakana na kati ya bayinzo ya bawu,
ntangu nge ke fidisa bawu nkonga ya bimpum-
bulu na mpamukunu!
Samu ti bawu me timuna mabulu samu na kub-
wila munu,
mpe bawu me kubika bampwasa
samu na kutambila munu yawu na makulu.

²³ Nge Yave, nge me zaba mbote
mabanza nyonso ya bawu ya yimbi samu na
munu.
Kulemvokila ve yimbi ya bawu,
kuzimbana ve disumu ya bawu.
Bika ti bawu kubwa na mantwala ya nge,

pesa bawu kitumbu samu ti bawu kutala nkele ya nge!

19

Mbinda ya kupasuka

¹ Yave tubaka na Yelemya: «Kwenda sumba mbinda na sika ya kisadi-bambinda mpe baka kintwadi na nge mwa bakuluntu ya bantu ya yinsi mpe bakuluntu ya banganga-Nzambi.

² Mpe nge ke basika na lweka ya mudimba yina ba ke bokilaka Bene-Yinome, na mwelo ya kisika yina ba ke losaka bambinda ya kupasuka mpe kuna, nge ke zabisa bawu mambu yina mu ke zabisa nge.

³ Nge ke tuba mutindu yayi: Beno bantinu ya Yuda mpe bantu ya Yelusalemi, beno kuwa mambu ya Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli: Mu ke kotisa yimbi na kisika yayi mpe konso muntu yina ke kuwa yawu ke yituka mingi.

⁴ Samu ti bawu me manga munu, bawu me be-bisa kisika yayi: Bawu yokaka maaka ya nsunga ya mbote samu na banzambi ya nzenza, ba vwan-daka ve na bumosi, ya vwanda bawu to bankooko ya bawu to bantinu ya Yuda. Bawu me fulusa kisika yayi na menga ya bantu yina salaka ata yimbi.

⁵ Bawu yidikaka bisika ya lusambulu na zulu ya myongo samu na nzambi Baale, samu na kuyokaka bana ya bawu mutindu minkayulu ya kuyoka na nzambi Baale. Mu tumisaka bawu dyambu ya mutindu yina ve mpe mu kuzwaka ve dibanza ya mutindu yina.

⁶ «Ni yawu yina, Yave ke na kutuba: Na bilumbu yina ke na kukwiza, ba ke bokila dyaka ve kisika yayi na nkumbu ya “Tofete” to “mudimba ya Bene-Yinome”, kasi ba ke bokila yawu “dibenga ya Lufwa”.

⁷ Kaka na kisika yayi, mu ke mwangisa bansalulu ya Yelusalemi mpe ya Yuda mpe mu ke sala ti bawu kufwa na mbele ya mvita na mantwala ya bambeni ya bawu. Bantu yina ke yinaka bawu ke kufwa bawu, mu ke bika ti bamvumbi ya bawu kukuma madya ya bandeke ya mazulu mpe ya bibulu ya mfinda.

⁸ Mu ke kitula mbanza yayi kisika ya kyadi ya kufuluka na makelele ya kyadi. Konso muntu yina ke luta pene-pene ya yawu, ke yituka na kutala mvwanzi mpe yandi ke looka na boma.

⁹ Bambeni mpe bantu ya nsisi ke zunga bawu samu na kumwangisa mbanza ya bawu. Yawu ke sala ti bawu ke banda na kudya misuni ya bana ya bawu ya babakala mpe ya bana ya bawu ya bakento. Bawu ke kudya bampangi bawu na bawu.

¹⁰ «Nge ke mwangisa mbinda na mantwala ya bantu yina kele na nge

¹¹ mpe nge ke zabisa bawu: Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba: Mu ke mwangisa bantu yayi mpe mbanza yayi mutindu ba ke mwangisaka mbinda mpe ba ke yidika dyaka yawu ve.

«Ni kuna na Tofete, ba ke kunda bamvumbi samu ti kisika ya nkaka ke vwanda dyaka ve samu

na kukunda bantu.

¹² Mu ke talisa mbanza yayi mpe bantu ya yawu mpasi mutindu mu salaka na mbanza Tofete. Ni Yave me tuba yawu.

¹³ Mu ke sala ti bayinzo, ya bantu yina ke zingaka na Yelusalemi mpe ya bantinu ya Yuda, kuvwanda ya kuvedila ve mutindu bayinzo ya mbanza Tofete. Ya tsyelika, yawu ke vwanda mpe mutindu mosi samu na bantu yina ke zingaka na bayinzo yina kele na miludi ya kuyalumuka, bisika yina bantu ke yokaka maaka ya nsunga ya mbote samu na binwani nyonso ya mazulu, bawu ke pesaka mpe minkayulu ya malafu na banzambi ya nzenza.»

¹⁴ Ntangu Yelemya katukaka na Tofete, kisika yina Yave fidisaka yandi na kwenda zabisa bawu mambu ya Nzambi, yandi kwizaka telama na ngaanda ya lupangu ya Yinzo ya Yave, mpe yandi tubaka na bantu yina vwandaka kuna mutindu yayi:

¹⁵ «Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu ke fidisa bampasi nyonso yina mu kanikinaka na kufidisa na mbanza yayi mpe na babwala ya yawu samu ti, bantu nyonso ya yandi me sala yintu-ngolo na kumangaka na kuwa mambu ya munu.” »

20

Ba kangaka Yelemya

¹ Nganga-Nzambi Pasewule, mwana ya Imele, yina vwandaka mfumu ya bankebi ya Yinzo ya

Yave, kuwaka ntangu Yelemya vwandaka bikula mambu nyonso yayi.

² Pasewule bulaka mumbikudi Yelemya mpe kangaka yandi na dikunzi yina kele pene-pene ya mwelo ya nene ya Bezame, mwelo yina ke nataka na Yinzo ya Yave.

³ Kilumbu yina vwandaka landa, Pasewule katulaka Yelemya na dikunzi, kisika yina ba kangaka yandi, mpe Yelemya tubaka: Yave ke bokila dyaka nge ve na nkumbu ya Pasewule, kasi yandi me pesa nge nkumbu Mangole-Misabibe, yina zola kutuba ti «Bisika nyonso, kaka boma na boma.»

⁴ Yave ke na kutuba: Mu me yekula nge na mpasi ya kulutula nge na bampangi ya nge. Bawu ke kufwa na mbele ya mvita ya bambeni ya bawu, nge ke tala yawu na meso ya nge. Mu ke yekula mpe bantu nyonso ya Yuda na maboko ya ntinu ya Babilone. Yandi ke nata bawu na ngolo kuna na Babilone mpe kuna, yandi ke kufwa bawu na mbala mosi na mbele ya mvita.

⁵ Bimvwama nyonso ya bantu ya mbanza yayi, nyonso yina bawu ke kuzwaka na bisalu ya bawu, bima ya bawu ya mfunu mpe bimvwama ya bantinu ya Yuda, bima nyonso yina, mu ke yekula yawu na maboko ya bambeni ya bawu. Bawu ke botola yawu, bawu ke baka yawu mpe ke nata yawu kuna na Babilone.

⁶ Na yina me tadila nge Pasewule, na bantu nyonso yina kele na yinzo ya nge, ba ke nata beno na ngolo na yinsi ya nzenza. Nge ke kwenda na Babilone. Ni kuna nge ke kufwa mpe ni kuna ba ke kunda nge na bampangi ya nge yina nge bikulaka samu na bawu mambu ya luvunu.

Yelemya ke na kuyawula na Nzambi

⁷ Yave, nge me kuzwa munu,
mu me bika ti nge kuzwa munu.

Nge me simba munu
mpe nge me nunga munu.

Ntangu nyonso bantu ke na kuvweza munu,
bantu nyonso ke na kuseka munu.

⁸ Konso ntangu yina mu ke tubaka,
mu ke lookaka, mpe mu ke samunaka mutindu
yayi:

«Mvwanzi mpe mwangusulu»,
mambu ya Yave ke salaka ti mu tala nsoni
mpe ti ba seka munu bilumbu nyonso.

⁹ Kana mu tuba ti
mu ke bambuka dyaka ve moyo na mambu yina,
mu ke tuba dyaka ve na Nkumbu ya Nzambi,
na kati ya ntima ya munu,
yawu kele mutindu tiya yina me kangama na
mikwa ya munu.

Mu me lemba na kukanga ntima, mu ke na ku-
lenda ve.

¹⁰ Mu ke na kuwa mambu ya yimbi yina bantu
mingi ke na kutuba:

Boma kele bisika nyonso.

Beno samuna, beno samuna yawu.

Bampangi ya munu nyonso,

ke na kutala munu na kutala kana mu ke kubwa.

Bawu ke na kutuba ti

keba ve yandi lenda vunama samu ti

yandi kele ve na mayela

mpe beto ke sala mambu yina beto zola kusala

mpe beto ke nunga yandi.

11 Kasi Yave kele na munu mutindu kinwani ya
kibakala
ni yawu yina, bambeni ya munu ke kubwa.
Bawu ke nunga munu ve,
bawu ke vwanda na nsoni
samu ti bawu me nunga ve.
Bantangu nyonso, bawu kufwa nsoni
mpe ba ke zimbana yawu ve.

12 Yave, Nzambi ya Binwani,
nge zaba mbote-mbote muntu yina kele ya
kusungama,
nge zaba ntima mpe ngolo ya muntu.
Mu zola ti nge futisa bawu yimbi yina bawu
salaka,
samu ti ni na nge mu me talisa dyambu ya munu.

13 Beno yimbila Yave,
beno kembila Yave,
samu ti yandi ke kuulaka mputu
na maboko ya bantu yina ke salaka yimbi.

*

14 Mu me siinga kilumbu yina mu butukaka.
Bika ti kilumbu yina mama ya munu butaka
munu vwanda ve kilumbu ya kusema!

15 Yandi kusiingwa,
muntu yina nataka nsangu na sika ya tata ya
munu
na kutuba ti kento ya nge me buta mwana ya
bakala.

16 Bika ti muntu yina kuvwanda mutindu bam-
banza yina Yave mwangisaka
kondwa kutala yawu kyadi.
Na suka-suka, bawu ke kuwa bantu ke looka mpe
na midi,

bawu ke kuwa milolo ya mvita.

¹⁷ Yandi salaka ve ti mu kufwa na kati ya kivumu ya mama ya munu.

Mama ya munu zolaka vwanda ndyamu ya munu. Mpe kivumu yina zolaka yela ve.

¹⁸ Samu na yinki mu basikaka na kivumu ya mama ya munu?

Kana samu na kwiza tala mpasi na nkwasusu mpe luzingu ya munu kusuka na nsoni.

21

Mvutu na ntinu Sedekyawu

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya. Ya vwandaka na ntangu yina ntinu Sedekyawu fidisaka Pasewule, mwana ya Malekiya mpe Sefanya, mwana ya nganga-Nzambi Maaseya, samu na kwenda tuba na Yelemya mutindu yayi:

² «Yufula Yave samu na beto samu ti Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, ke na kunwanisa beto, kuzaba ve kana Yave ke sadila beto bimangu samu ti bawu kwenda ntama.»

³ Yelemya vutulaka na bawu mutindu yayi: Benokwenda tuba na Sedekyawu:

⁴ Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Binwanunu yina beno ke na kunwanina mvita na binwani ya ntinu ya Babilone mpe ba-Kaledenyina me zunga beno, yawu ke tala dyaka ve na lweka ya bambeni kasi mu ke talisa yawu na lweka ya mbanza.

⁵ Mpe munu mosi, mu ke nwanisa beno, na lulendo ya munu mpe na ngolo ya munu nyonso na kudasuka mpe na nkele ya munu ya kulutula.

⁶ Mu ke bula bantu nyonso ya mbanza yayi, ya vwanda bantu mpe bibulu, bawu ke kufwa na kiyoolo.

⁷ Yave ke na kutuba: Na manima ya mambu nyonso yayi, mu ke yekula Sedekyawu, ntinu ya Yuda, na bantu yina ke salaka na yandi, na bantu ya yinsi ya yandi. Bantu ya mbanza, bayina ke vuuka na kiyoolo, na mvita mpe na nsatu, mu ke yekula bawu na maboko ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone. Mpe na bambeni yina ke yinaka bawu, Ntinu ya Babilone ke manisa na kufwa bawu na mbele ya mvita, yandi ke tala bawu kyadi ve, yandi ke bika ata muntu ya moyo, yandi ke fwila bawu kyadi ve.

⁸ Na yina me tadila bantu yayi, nge ke tuba na bawu mutindu yayi: Yave ke na kutuba: Mu me tula na mantwala ya beno nzila ya luzingu na nzila ya lufwa.

⁹ Muntu yina ke bikana na kati ya mbanza, yandi ke kufwa na mvita, na nsatu mpe na kiyoolo. Kasi na kati ya beno, bayina ke lenda na kubasika na mbanza, samu na kukipesa na maboko ya bantu ya Babilone, yina me zunga beno, bawu ke vuuka.

¹⁰ Yave ke na kutuba: Mu me balula kizizi ya munu na lweka ya mbanza yayi, yawu kele ve samu na kusadila bawu mambu ya mbote, kasi samu na kutalisa bawu mpasi. Mu ke yekula mbanza na maboko ya ntinu ya Babilone, yandi ke yoka yawu.

Nsangu samu na dikanda ya ntinu

¹¹ Na manima, nge ke tuba mambu yayi na dikanda ya ntinu ya Yuda:

Beno kuwa mambu ya Yave!

¹² Beno bantu ya dikanda ya Davidi, Yave ke na kutuba:

Kubanda na suka, beno sala balufundusu na lude-domo nyonso,

beno kuula bantu yina ba ke na kukwamisa, samu ti nkele ya munu kotalana ve mutindu tiya mpe yawu kuyoka beno mpe ata muntu ke lenda na kufwa yawu.

Nyonso yina samu na mavanga ya beno ya yimbi.

¹³ Yave ke na kutuba: Mu ke na kutelemina beno, beno yina ke zingaka na mudimba, mudimba ya ntadi.

Nani lenda kwiza tii na sika ya beto samu na kunwanisa beto?

¹⁴ Yave ke na kutuba:

Mu ke futisa beno yimbi yina beno me sala.

Mu ke nyengisa bamfinda ya beno.

Mpe tiya ke nyengisa

nyonso yina kele pene-pene.

22

¹ Yave tubaka na Yelemya: «Kwenda na yinzo ya ntinu ya Yuda mpe kuna, nge ke zabisa yandi mambu yayi.

² Nge ke tuba: Kuwa mambu ya Yave, nge ntinu ya Yuda, nge yina kele ya kuvwanda na kiti ya kintinu ya Davidi, nge na bantu yina ke salaka na nge, mpe na bantu ya nge yina ke lutilaka na myelo yayi.

³ Yave ke na kutuba: Benó sala balufundusu ya kusungama mpe ya kudedama. Benó kuula bantu na maboko ya bayina ke na kukwamisa bawu. Benó kunyokola ve nzenza, nsaana mpe mufwidi. Benó sala mambu ya kusungama mpe ya kudedama. Benó kuula muntu ya mpasi na maboko ya muntu yina ke na kukwamisa yandi. Benó sala ve mvwanzi mpe benó kutangisa ve na kisika yayi menga ya muntu yina me sala ata dyambu.

⁴ Ya tsyelika, kana benó sadila mutindu ke na kutuba mambu ya munu, bantinu yina ke kwiza vwanda na kiti ya kintinu ya Davidi, bawu ke tatamana na kulutilaka na myelo ya yinzo yayi. Bawu ke yuluka na zulu ya bampunda na bipusupusu ya mvita. Bawu ke vwanda na bantu yina ke salaka na ntinu mpe na bantu ya yinsi.

⁵ Yave ke na kutuba: Kasi kana benó kuwa ve mambu ya munu, mu me kudya ndefi na Nkumbu ya munu mosi, yinzo yayi ke kuma kikunku ya matadi.»

⁶ Yayi ni mambu yina Yave ke na kutuba na yina me tadila yinzo ya kintinu ya ntinu ya Yuda:

«Ata ti samu na munu nge kele kitoko mutindu
mfinda ya Ngalaade
to mutindu nsongi ya mongo ya Libane.
Mu me kudya ndefi,
mu ke kitula nge mutindu yinsi ya kuyuma.
Mu ke sala ti nge kuma mbanza yina kele dyaka ve
na bantu.

⁷ Mu me kubika bantu yina ke kwiza mwangisa beno.

Konso muntu na kati ya bawu ke vwanda na kinwanunu ya yandi.

Bawu ke zenga bayinti ya nge ya kitoko ya sedele. Mpe bawu ke losa yawu na tiya.»

⁸ «Bantu ya makanda mingi ke luta pene-pene ya mbanza yayi. Bantu ke yufula bawu na bawu mutindu yayi: “Samu na yinki Yave me sala na mbanza yayi ya nene mambu ya mutindu yayi?”

⁹ Mpe ba ke vutula: “Ya kele samu ti bawu me tumama ve na ngwisani ya Yave, Nzambi ya bawu. Bawu me fukama na mantwala ya banzambi ya nzenza, samu na kusambila yawu.”»

Na yina me tadila Salume, yina yinganaka na kisika ya Yosiya

¹⁰ Beno dila ve samu na muntu yina me kufwa, beno kunyonga ve samu na yawu. Kasi beno dila, beno dila muntu yina me kwenda, samu ti yandi ke vutuka dyaka ve yandi ke tala dyaka ve ntoto, kisika yina ba butaka yandi.

¹¹ Beno kuwa mambu yina Yave ke na kutuba samu na Salume, mwana a Yosiya, ntinu ya Yuda. Salume yina yinganaka na kisika ya Yosiya, tata ya yandi. Yandi me bika kisika yayi: «Yandi ke vutuka dyaka ve.

¹² Kasi yandi ke kufwa na kisika yina ba me nata yandi na ngolo mpe yandi ke tala dyaka ve yinsi yayi.»

Nsembolo samu Yoyakime

¹³ Kyadi mingi na muntu yina me tunga yinzo ya yandi kondwa kusadila ludedomo, yandi me bongisa bivinga ya yandi ya yinzo ya kibandu, kondwa kusadila mambu ya kusungama.

Kyadi samu na yandi, samu ti yandi me sadisa mpangi muntu

ata kufuta yandi,
yandi me pesa yandi ata kima ve.

¹⁴ Mpe yandi ke na kutuba:

«Mu ke tunga yinzo ya munu ya nene na bivinga ya yawu ya nene na kibandu.

Yawu ke vwanda na banela,
mu ke bongisa bibaka ya yinzo na mabaya ya sedele,

mu ke pakula yawu tinta ya mbwaki.»

¹⁵ Nge kele ntinu samu ti nge ke zolaka yinti ya sedele?

Tata ya nge, yandi vwandaka kudya ve mpe kunwa ve?

Kasi yandi vwandaka sadila ludedomo mpe kusungama.

Mpe mambu nyonso vwandaka tambula mbote samu na yandi.

¹⁶ Yandi vwandaka sala lufundusu ya mbote samu na mputu mpe samu na muntu ya mpasi, mpe nyonso vwandaka tambula mbote samu na yandi.

Ni yawu ve zola kutuba kuzaba munu?

Ni munu Yave me tuba yawu.

¹⁷ Kasi nge, meso mpe ntima ya nge ke na kuzola kaka ndandu ya nge mosi,

nge ke na kutangisa menga ya bantu yina me sala
ata dyambu ve,
nge ke na kukwamisa mpe kunyokola bawu na
ngolo.

¹⁸ Ni yawu yina Yave ke na kutuba mutindu yayi
samu na Yoyakime, mwana ya Yosiya, ntinu ya
Yuda:

«Ba ke dila yandi ve.
Kyadi mingi mpangi ya munu,
kyadi mingi kibusi ya munu,
ba ke dila yandi ve,
“kyadi mingi o mfumu ya munu”
“kyadi mingi o ntinu ya munu!”

¹⁹ Ba ke kunda yandi mutindu mbuluku,
ba ke benda mvumbi ya yandi na ngaanda,
ba ke basisa yawu na myelo ya Yelusalemi.»

Nsoni samu na Yelusalemi

²⁰ Yuluka na mongo ya Libane mpe looka,
wakisa ndinga ya nge na zulu ya Basane,
looka kuna na zulu ya Abalime,
samu ti bayina ke zolaka nge,
bawu kele dyaka ve.

²¹ Mu zonzilaka nge
ntangu yina nge vwandaka ve na manyongo,
nge vwandaka tuba ti mu ke kuwa ve,
nge kele mutindu yina kubanda buntwenya ya
nge.

Nge me wila munu ve.

²² Mupepe ke nata bantwadisi ya nge.
Bayina ke zolaka nge,
ba ke nata bawu na ngolo na yinsi ya nzenza.

Na yina nge ke fuluka na nsoni,
nge ke zaba ve yinki ya kusala,
samu na yimbi yina nge me sala.

²³ Nge yina ke zingaka na kuna na Libane,
nge me tula dizanza ya nge na zulu ya yinti ya
sedele.

Nge ke yawula na ntangu mpasi ke kumina nge,
nge ke tala mpasi mutindu mpasi yina
kento ke talaka na ntangu yandi ke vwandaka na
misongo.

Konya mwana ya Yoyakime

²⁴ Yave ke na kutuba: «Na Nkumbu ya munu,
Nzambi ya moyo, ata ti Konya, mwana ya
Yoyakime, ntinu ya Yuda, vwandaka mutindu
kinyemo ya mfunu na diboko ya munu ya
lubakala, mu ke katula yandi.

²⁵ Ya tsyelika, mu ke yekula nge na maboko ya
bantu yina ke na sosa kufwa nge, bantu yina nge
ke na kutekita na mantwala ya bawu. Mu ke
yekula nge na maboko ya Nebukadenesale, ntinu
ya Babilone, mpe na ba-Kalede.

²⁶ Mu ke bingisa nge na mama ya nge yina
butaka nge. Mu ke fidisa beno na yinsi yina kele
ve ya beno, mpe beno ke kufwa kuna.

²⁷ Bawu ke vutuka dyaka ve na yinsi yina bawu
me zola mingi. Bawu ke vutuka dyaka kuna ve.»

²⁸ «Yandi Konya, yandi kele kiteko ya kupasuka
yina ke dyaka na ndandu ve? Samu na yinki ba me
losa yandi na bana ya yandi na yinsi yina bawu
me zaba ve?»

²⁹ Oo yinsi, yinsi, yinsi kuwa mambu yina Yave ke na kutuba!

³⁰ Yave ke na kutuba: «Beno sonika nkumbu ya muntu yayi na lutangu ya bayina kele ve na mwana, yandi kele muntu yina ke lenda kusala ata kima na luzingu ya yandi, ata mosi ve na kati ya bandandu ya nge ke kwiza vwanda na kiti ya kintinu ya Davidi samu na kuyala yinsi ya Yuda.»

23

Mivungi ya yimbi mpe ntinu muvuukisi

¹ «Kyadi na mivungi yina ke bikaka ti mameme ya munu kumwangana mpe kuzimbana. Ni Yave me tuba yawu.»

² Samu na yawu, beno kuwa mambu yina Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: «Samu na mivungi yina ke na kukeba bantu ya munu, beno me mwangisa mpaka ya munu, beno me bingisa bibulu ya munu, beno me keba yawu ve, munu mu ke pesa beno kitumbu samu na mambu ya beno ya yimbi yina beno me sala. Ni Yave me tuba yawu.

³ «Munu mosi, mu ke vukisa bibulu ya munu yina ke bikana, mu ke baka bawu na bayinsi nyonso bisika mu mwangisaka bawu. Mu ke vutula bawu na ntoto ya bawu, bawu ke butana mpe bawu ke kuma mingi.

⁴ Mu ke tula na mantwala ya bawu, mivungi yina ke keba bawu, bawu ke tala dyaka boma ve, bawu ke tekita ve na boma. Mpe ata mosi na kati ya bawu ke kondwa. Ni Yave me tuba yawu.»

⁵ Yave ke na kutuba:
«Na bilumbu yina ke kwiza,
mu ke basisa mutwikila mosi na dikanda ya Da-
vidi,
yandi ke vwanda ya kudedama.
Yandi ke vwanda ntinu yina ke yala na mutindu
ya kufwanakana.
Yandi ke twadisa yinsi na kusungama mpe na
ludedomo.
⁶ Na ntangu yango, bantu ya Yuda ke vuuka,
bantu ya Isayeli ke zinga na lukengolo,
ba ke banda na kubokila Nzambi na Nkumbu ya
“Adonayi-Tidekenu”
yina zola kutuba “Yave kele ludedomo ya beto”.»

⁷ Yave ke na kutuba: «Ni yawu yina, na bilumbu
yina ke kwiza, bantu ke kudya dyaka ve ndefi yayi:
“Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo, yandi
yina basisaka bana ya Isayeli na yinsi ya Ngipiti.”

⁸ Kasi bawu ke banda na kudyaka ndefi yayi:
“Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo, yina ba-
sisaka mpe vutulaka bana ya Isayeli na yinsi na
bawu katuka yinsi ya node mpe na bayinsi nyonso
yina yandi mwangisaka bawu.» Bawu ke kwiza
zinga na yinsi ya bawu.

Mimbikudi ya luvunu

⁹ Na yina me tadila mimbikudi:

«Mu me lwala na kati ya ntima,
mikwa ya munu nyonso ke na kutekita.
Mu me kuma mutindu muntu yina me kola
malafu,
mutindu muntu yina me kola mingi,

mu me kuma mutindu yina samu na Yave
mpe samu na mambu ya yandi ya longo.

¹⁰ Yinsi me fuluka na kinzuza
mpe yawu kele na kati ya kifwidi,
samu na nsingulu.

Matiti ya yinsi ya kuyuma me kawuka.

Mimbikudi ke sala yimbi na nswalu nyonso.

Bawu ke na kibakala na kusala mambu yina me
fwanana ve na kusala.

¹¹ Mimbikudi, na banganga-Nzambi, ke na kusala
mambu ya busafu,

tii na kati ya Yinzo ya munu,

mu ke na kutala yimbi yina bawu me sala.

Ni Yave me tuba yawu.

¹² Ni yawu yina, nzila ya bawu ke vwanda ndelo
mpe mpimpa.

Ba ke nunguna bawu mpe bawu ke kubwa,

samu ti mu ke sala ti mpasi kubwidila bawu

na mvula yina mu ke futisa bawu yimbi ya bawu.

Ni Yave me tuba yawu.»

¹³ «Mu me tala mambu ya yimbi na sika ya mim-
bikudi ya mbanza Samaliya.

Bawu ke na kubikula na nkumbu ya nzambi
Baale.

Bawu ke na kuzimbisa Isayeli, bantu ya munu.

¹⁴ Kasi na sika ya mimbikudi ya mbanza
Yelusalemi,

mu me tala mambu ya nganzi,

bawu ke na kusala kinsuza.

Bawu ke na kusadila luvunu,

bawu ke kutumisa bantu na kusala yimbi

mpe ata muntu na kati ya bawu

ke na kubika na kusadila yimbi.

Na meso ya munu,
bawu nyonso kele mutindu bantu ya Sodome
mpe bayina ke zingaka na Yelusalemi,
bawu kele mutindu bantu ya Ngomole.»

¹⁵ Ni yawu yina Yave,
Nzambi ya Binwani, ke na kutuba samu na mim-
bikudi:
«Mu ke sala ti mambu ya mpasi kuvwanda madya
ya bawu,
mu ke nwikisa bawu maza yina ke kufwaka,
samu ti ni mimbikudi ya Yelusalemi
me fulusa busafu na yinsi nyonso.»

¹⁶ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Beno kuwa ve mambu yina mimbikudi ke na
kubikula samu na beno!
Bawu ke na kuvuna beno na mambu ya bawu ya
mpamba.
Bawu ke na kutuba ve mambu yina me katuka na
Yave.
Kasi bawu ke na kuzonza balumoni yina me
katuka na bantima ya bawu.»

¹⁷ Bawu ke na kutuba na bantu yina ke na ku-
vweza munu,
Yave me tuba: «Mambu nyonso ke vwanda mbote
samu na beno.
Bawu ke na kutuba na bantu yina ke na yintu
ngolo ti
ata mpasi lenda kumina beno.

¹⁸ Nani na kati ya beno me vwandaka na kati ya
bayina ke vukanaka na Yave,
samu na kuzaba mansweki ya yandi,
samu na kutala mpe kuwa mambu ya yandi?
Nani simbaka mambu ya yandi mpe visaka yawu?

19 Yayi ni mupepe ya ngolo ya Yave,
nkele ya yandi me talana,
kimbongila ke na kusala,
yawu ke na kusala na yintu ya bantu ya yimbi.

20 Nkele ya Yave ke manisa ntete ve
tii ntangu yawu ke lunga
mpe ke sala nyonso yina yandi kanisaka
na kusala na ntima ya yandi.
Mpe na bilumbu yina ke kwiza,
beno ke kuzwa mayela.

21 Munu, mu fidisaka ve mimbikudi yina,
kasi bawu kimaka mbangu.
Mu zonzilaka bawu ve kasi bawu,
bawu vwandaka bikula.

22 Kana bawu vwandaka na lukutakanu ya munu
samu na kuzaba mansweki ya munu,
bawu zolaka zabisa mambu ya munu na sika ya
bantu ya munu.
Mpe kusala ti bawu bika na kulanda banzila ya
yimbi na mavanga ya bawu ya yimbi.»

Yave kele bisika nyonso

23 Yave ke na kutuba: «Mu kele kaka Nzambi ya
pene-pene ve
kasi mu kele mpe Nzambi ya kisika ya ntama.

24 Ya kele na muntu yina lenda bumbama kisika
yina mu lenda tala yandi ve?

Ni Yave me tuba yawu.

Mu kele ve bisika nyonso na zulu mpe na ntoto?»

Ni Yave me tuba yawu.

Matiti na nyanga na bambuma

25 Munu Yave, mu ke na kuwa mambu yina
mimbikudi ke na kutuba, bawu ke na kutuba na

Nkumbu ya munu. Kasi yawu kele ya luvunu, bawu ke na kutuba: «Mu me lota! Mu me lota.

²⁶ Tii wapi ntangu mimbikudi yayi ke zola kaka kubikula mambu ya luvunu. Kubikula mambu ya kulunga ve yina kele na bantima ya bawu.

²⁷ Bawu zola kuzimbisa Nkumbu ya munu na kati ya bantu ya munu, na bandosi yina bawu ke na kutuba bawu na bawu. Mutindu bankooko ya bawu zimbanaka Nkumbu ya munu samu na Baale.

²⁸ Bika ti mumbikudi yina me lota, yandi kutuba mambu yina yandi me tala. Mpe yina me kuwa mambu ya munu, yandi kuzabisa yawu na kukwikama nyonso.»

Beno kuvukisa ve mbuma na matiti.
Ni Yave me tuba yawu.

²⁹ Mambu ya munu kele mutindu tiya, yawu kele mutindu kikonkoto yina ke mwangisaka ditadi ya nene.
Ni Yave me tuba yawu.

³⁰ Ni yawu yina, Yave ke na kutuba: «Mu ke bula mimbikudi yina ke na kulaba mambu ya bampangi ya bawu mpe ke na kutuba ti ni munu Yave me tuba yawu.

³¹ Yave ke na kutuba: Mu ke semba mimbikudi yina ke na kutuba mambu ya bawu na Nkumbu ya munu.

³² Yave ke na kutuba: Mu ke semba mimbikudi yina ke na kuzonza bandosi ya luvunu. Na kusala mutindu yina, bawu ke na kuzimbisa bantu ya munu na luvunu ya bawu mpe na lunangu ya bawu. Kasi mu fidisaka bawu ve, mu tumisaka

bawu ve. Bawu kele mfunu ve samu na bantu ya munu.» Ni Yave me tuba yawu.

Mambu ya Yave kele mufuna?

³³ Yave tubaka na Yelemya: «Kana bantu yayi, mumbikudi mosi, to nganga-Nzambi mosi, kuyufula nge ti: “Zabisa beto wapi mutindu ke vwandila kitumbu to mufuna ya Yave?” Nge ke zabisa bawu ti: “Mufuna yango ni beno, mpe mu ke losa beno”, ni Yave me tuba yawu.»

³⁴ «Kana mumbikudi to nganga-Nzambi to muntu kutuba: “Nsembolo ya Yave”, yandi ke kuzwa mambu na munu, yandi na dikanda ya yandi.

³⁵ Mambu yina beno fwana kukiyufula ni yayi: “Wapi mvutu yina Yave me tuba to wapi mambu yina Yave me tuba?”»

³⁶ Beno ke tuba dyaka ve ti: «Kitumbu ya Yave», kasi kitumbu ya muntu ke vwanda ni mambu ya yandi mosi, samu ti beno ke na kutengimisa mambu ya Nzambi ya moyo, mambu ya Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya beto.

³⁷ Na yina, nge ke tuba na mumbikudi: «Wapi mvutu Yave me pesa nge? Yinki Yave me zabisa nge?»

³⁸ Mpe kana beno tuba dyaka: «Wapi mutindu ke vwandila kitumbu ya Yave?» Na yina Yave ke na kutuba: «Samu ti beno ke na kutuba: “Kitumbu ya Yave” ata ti mu me yimina beno na kutuba kitumbu ya Yave.

³⁹ Samu na yawu, mu ke zimbana beno, mu ke losa beno na mbanza yina mu pesaka beno, beno na bankooko ya beno.

⁴⁰ Mu ke sala ti beno kufuluka na nsoni, na nsoni mingi yina ba lenda zimbana ve.»

24

Bitunga zole ya bambuma ya fike

¹ Yave lakisaka munu bitunga zole ya bambuma ya bafike yina ba tulaka na mantwala ya Yinzo ya Yave. Ya vwandaka na manima ya ntangu yina Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, bakaka Yekonya mwana ya Yoyakime ntinu ya Yuda mpe bamfumu ya Yuda, bantu ya Yelusalemi, bisadi-mabaya, bayina ke yidikaka bafungula na kukatula bawu na Yelusalemi samu na kunata bawu na Babilone.

² Bafike yina vwandaka na kitunga ya ntete vwandaka kitoko mingi mutindu bafike yina yinti ke butaka ntete. Bafike yina vwandaka na kitunga ya zole vwandaka bafike ya yimbi ya kulutila mpe ba lendaka kudya yawu ve.

³ Yave yufulaka munu: «Yelemya, yinki nge ke na kutala?» Mu vutulaka: «Mu ke na kutala bafike ya kitoko ya nkaka ya yimbi yina ba lenda kudya ve.»

⁴ Na yina, Yave tubaka na munu:

⁵ «Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Mutindu nge me yangalala na kutala bafike ya kitoko, ni mutindu yina mpe mu ke yangalalaka samu na bantu ya Yuda, yina mu bingisaka na kisika yayi, bantu yina mu salaka ti ba nata bawu na ngolo na yinsi ya ba-Kalede.

⁶ Ya tsyelika, mu ke yangalalaka na kutala bawu mpe mu ke vutula bawu na yinsi yayi. Mu ke mwangisa dyaka yawu ve kasi mu ke tungisa

yawu. Mu ke kunda bawu kasi mu ke timuna dyaka bawu ve.

⁷ Mu ke pesa bawu ntima yina ke sala ti bawu zaba munu. Ya tsyelika, Nkumbu ya munu kele Yave. Bawu ke kuma bantu ya munu mpe mu ke kuma Nzambi ya bawu, kana bawu vutuka na sika ya munu, na ntima mosi.»

⁸ Kasi, samu na bafike ya yimbi yina ba lenda kudya ve, Yave ke na kutuba: «Ni mutindu yina mu ke sala samu na Sedekyawu ntinu ya Yuda, bantu ya mfunu yina ke salaka na yandi mpe bantu ya nkaka ya Yelusalemi, bayina me bikana na yinsi yayi mpe bayina ke zingaka na Ngipiti: Mu ke sala bawu mutindu ba ke salaka na bafike ya yimbi yina ba lenda kudya ve.

⁹ Mu ke sala ti bantu ya bayinsi ya bintinu nyonso ya yinza kutala bawu boma. Na bisika nyonso yina mu ke mwangisa bawu, bawu ke kuma mutindu kingana mpe kifwani ya bifingu. Bawu ke kuma kifwani ya nsiingulu mpe ya kuseka.

¹⁰ Mu ke sala ti ba nwanisa bawu na mbele ya mvita, bawu kufwa na nsatu mpe na kiyoolo tii na ntangu yina bawu ke manisa na ntoto yina mu pesaka na bankooko ya bawu mpe na bawu.»

25

Bamvula makumi zole na tatu ya ndongosolo

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya na yina me tadila bantu nyonso ya Yuda, na mvula ya yiya ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya.

Yawu vwandaka mvula ya ntete ya kintinu ya Nabukadenesale, ntinu ya Babilone.

²Yayi ni mambu yina Yelemya zonzaka samu na bantu nyonso ya Yuda mpe na mantwala ya bantu nyonso ya mbanza Yelusalemi.

³«Kubanda na mvula ya kumi na tatu ya kintinu ya Yosiya, mwana ya Amone, ntinu ya Yuda tii na kilumbu ya bubu yayi yawu me sala bamvula makumi zole na tatu katuka ntangu yina Yave wakisaka munu mambu ya yandi. Mu ke na kuzabisa beno yawu ntangu nyonso, kasi beno ke na kuwila munu ve.

⁴Yave fidisaka beno bisadi ya yandi nyonso, mimbikudi. Yandi fidisaka dyaka beno bawu ntangu nyonso, kasi beno wilaka bawu ve. Beno tekaka ve makutu ya beno samu na kuwila bawu.

⁵Bawu vwandaka tuba: Konso muntu bika na kulanda banzila ya yimbi mpe mavanga ya yandi ya yimbi mpe beno ke zinga na ntoto yina Yave pesaka na bankooko ya beno mpe na beno, katuka ntama samu na bantangu nyonso.

⁶Beno kulanda ve banzambi ya nzenza samu na kusadila bawu, mpe kufukimina bawu. Beno kufwemisa munu ve na biteki yina beno me yidika na maboko ya beno. Na yina, mu ke talisa beno ata mpasi mosi ve.»

⁷Kasi beno wilaka munu ve, na kutala mbote, beno me fwemisa munu na kuyidikaka biteki samu na mpasi ya beno mosi. Ni Yave me tuba Yawu.

⁸Ni yawu yina, Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba mutindu yayi: «Samu ti beno me kuwa ve

mambu ya munu,

⁹ Yave ke na kutuba: Mu ke bokila bantu nyonso yina kele na node, na Nabukadenesale, kisadi ya munu, ntinu ya Babilone, mu ke sala ti bawu kwiza nwanisa yinsi yayi, na bantu ya yawu, mpe bayinsi nyonso yina ke na kuzunga yawu, samu na kumwangisa nyonso mpe yawu kukuma kaka kisika ya mpamba. Bantu ke sala milolo ya kyadi, yawu ke vwanda ya kumwangana samu na seko.

¹⁰ Na kati-kati ya bawu, mu ke sala ti mikunga ya kilengi, mikunga ya nsayi, mikunga ya makwela kuwakana dyaka ve. Mu ke sala ti makelele ya matadi yina ba ke nikinaka bambuma kuwakana dyaka ve, mpe mwinda ke pesa dyaka ve nsemo ya yawu.

¹¹ Yinsi nyonso yayi ke kuma kisika ya kubeba, kisika ya kumwangana mpe bayinsi yayi ke vwanda na yisi ya lutumu ya ntinu ya Babilone, bamvula makumi nsambwadi.

¹² «Ntangu bamvula makumi nsambwadi ke lunga, mu ke pesa kitumbu na ntinu ya Babilone, yandi na bantu ya yandi, samu na yimbi ya bawu. Mu ke sala ti yinsi ya ba-Kaledé kumwangana mpe ti yawu kukuma kisika ya mpamba bantangu nyonso. Ni Yave me tuba yawu.

¹³ Mu ke sala ti mambu nyonso ya mpasi yina mu tubaka samu na yinsi yayi, mambu yina kele ya kusonama na dibuku yayi, mambu yina Yelemya samunaka na bambikululu samu na yinsi nyonso.

¹⁴ Na ntangu ya bawu, bawu bantu ya Babilone, bawu ke vwanda na yisi ya lutumu ya bantu ya

makanda mingi, mpe na yisi ya lutumu ya bantinu ya lulendo. Mu ke futisa bawu yimbi mutindu kele mavanga ya bawu mpe bansalulu ya bawu.»

Kopo ya lufundusu

¹⁵ Yayi ni mambu yina Yave, Nzambi ya Isayeli, zabisaka munu: Baka mbungu yayi ya vinu mu ke na kupesa nge, mbungu ya nkele ya munu mpe nge ke nwikisa yawu na bantu ya bayinsi nyonso, bisika yina mu ke fidisa nge.

¹⁶ Bawu kunwa yawu, bawu kuzwa kizungu-zungu, bawu kulawuka ntangu bawu ke tala mbele ya mvita yina mu ke fidisa na kati-kati ya bawu.

¹⁷ Mu bakaka mbungu yina vwandaka na maboko ya Yave, mpe mu nwikisaka yawu bantu nyonso ya bayinsi, na bisika yina Yave fidisaka munu.

¹⁸ Mu bandaka na kunwikisa bantu ya Yelusalemi mpe bantu ya bambanza ya Yuda, na bantinu mpe bamfumu ya bawu, samu na kubebisa bawu mpe kumwangisa nyonso. Nyonso kumaka kaka kisika ya mpamba. Bantu ke sala milolo ya kyadi. Bisika ya bawu ke vwanda ya bisika ya nsiingulu. Ni mutindu yina yawu ke na kusalama tii bubu yayi.

¹⁹ Ntangu kumaka mpe samu na Falawo, ntinu ya Ngipiti, bantu yina ke salaka na yandi, na bantu ya mfunu yina ke salaka na yandi mpe bantu ya yandi nyonso,

²⁰ na makanda ya bantu ya mutindu na mutindu,

- Bantinu nyonso ya yinsi ya Wuse.
- Bantinu nyonso ya yinsi ya ba-Filiseti, ya Asekelone, ya Ngaza, ya Ekelone mpe na bayina bikanaka na Asedode.
- ²¹ Kuna na Edome, na Mowabe mpe na ba-Amoni,
- ²² Na bantinu nyonso ya Tile, na bantinu nyonso ya Sidone mpe na bantinu nyonso ya lweka ya nkaka ya mubu,
- ²³ Kuna na Dedane, na Tema, na Buze, mpe na bayina ke zengaka bansongi ya mandefo ya bawu.
- ²⁴ Bantinu nyonso ya Alabe, bantinu nyonso ya bantu yina ke zingaka na yinsi ya kuyuma.
- ²⁵ Bantinu nyonso ya Zimeli, bantinu nyonso ya Elame mpe bantinu nyonso ya Mede.
- ²⁶ Na bantinu nyonso ya node, ya vwanda na bayina kele pene-pene to bayina kele ntama, na bayinsi nyonso ya bintinu yina kele na ntoto, mpe ntinu ya Sesake ke kunwa na manima ya bawu nyonso.

²⁷ Nge ke tuba na bawu ti Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: «Beno kunwa malafu, beno kola, beno luka, beno kubwa kondwa kutelama dyaka samu na mbele ya mvita yina mu ke fidisa na kati-kati ya beno.

²⁸ Kana bawu manga na kubaka mbungu samu na kunwa vinu, na yina, nge ke tuba na bawu: Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba, beno kunwa, beno kunwa!

²⁹ Ni na kati ya mbanza yina bantu ke bokilaka Nkumbu ya munu, ni kuna mu ke banda na kuko-

tisa mpasi mpe beno, beno ke banza ti beno ke vuuka? Beno ke vuuka ata fyoti ve. Mu ke fidisa mbele ya mvita na yinza nyonso. Ni Yave, Nzambi ya Binwani, me tuba yawu.»

³⁰ Nge Yelemya, nge ke zabisa bawu mambu yina na bambikululu, nge ke tuba na bawu:

«Yave ke na kuduma katuka na zulu,
katuka kisika ya yandi ya longo,
yandi ke na kuwakisa ndinga ya yandi.
Yandi ke na kulooka kuna na kisika ya yandi,
yandi ke na kulooka mutindu bantu yina ke kamu-
naka bambuma ya vinu,
samu na bantu nyonso ya ntoto.

³¹ Makelele ke na kuwakana tii na bandilu ya ntoto,
samu ti Yave ke na kufundisa bantu ya bayinsi ya nkaka.
Yandi ke na kufundisa bantu nyonso,
Yandi me yekula bantu ya yimbi na mbele ya mvita.
Ni Yave me tuba yawu.»

³² Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Mpasi me katuka yinsi mosi»
«mpe yawu ke na kukwenda na yinsi ya nkaka,
kimbongila me telama katuka kuna na bandilu ya yinza.»

³³ Bantu yina Yave ke kufwa na kilumbu yina, bawu ke vwanda mingi katuka lweka mosi tii na lweka ya nkaka. Bantu yango, ba ke dila bawu ve,

ba ke kutika bawu ve, ba ke zika bawu ve. Bawu ke kuma mutindu mboloso na zulu ya ntoto.

³⁴ Beno mivungi, beno Yawula, beno looka, beno vindumuka na ntoto, beno bantwadisi ya mpaka samu ti bilumbu me kuma, bilumbu yina ba ke zenga beno balaka mpe beno ke mwangana.

Beno ke mwangana mutindu mbungu ya mfunu.

³⁵ Na yina, mivungi ke vwanda dyaka ve na kiswa-munu, bisika ya kubumbimina ke vwandaka dyaka ve samu na bamfumu ya bibulu!

³⁶ Ba ke kuwa makelele ya mivungi, kulooka ya bamfumu ya bibulu, samu ti Yave ke na kumwangisa bisika yina bawu vwandaka dikisa bibulu.

³⁷ Na ngolo ya nkele ya yandi, bampaka, bisika yina vwandaka na luzingu, yawu me kuma swi mutindu lufwa.

³⁸ Yandi me bika yinzo ya yandi mutindu nkosi ya ntwenya ke bikaka kisika ya yandi.

Yinsi ya bawu me mwangana samu na mbele ya mvita ya bimwangisi mpe samu na nkele ya Yave ya kulutula.

26

Ba ke na kusosa na kufwa Yelemya

¹ Na mbandukulu ya kintinu ya Yoyakime? Mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda, mambu ya Yave kuminaka Yeleymya mutindu yayi:

² Yave ke na kutuba mutindu yayi: «Kwenda telama na kati ya ngaanda ya lupangu ya Yinzo ya Yave. Tuba na bayina nyonso ke katukaka na bambanza ya Yuda, ke kwizaka fukama na Yinzo ya Yave, zonzila bawu mambu nyonso yina mu ke na kutumisa nge na kutuba. Kukatula ata dyambu mosi ve,

³ kuzaba ve kana bawu ke kuwa, mpe kana mosi-mosi na bawu ke bika banzila ya bawu ya yimbi. Na yina, mu ke bika na kusala yimbi yina mu kanisaka na kusala bawu samu na mavanga ya bawu ya yimbi.

⁴ Nge ke tuba na bawu mutindu yayi: “Yave ke na kutuba mutindu yayi: kana beno wila ve munu na kulandaka misiku yina mu me tula na mantwala ya beno,

⁵ na kuwaka mambu ya bisyelo ya munu, mimbikudi yina mu ke lembaka ve na kufidisaka beno, mpe yina beno ke wilaka ve.

⁶ Kana beno wila munu ve, mu ke mwangisa yinzo yayi mutindu mu mwangisaka yinzo ya Silo. Mu ke sala ti makanda nyonso ya ntoto kubaka kifwani ya mbanza yayi ya Yelusalemi na ntangu ya kusamunaka bansingulu.”»

⁷ Banganga-Nzambi, mimbikudi mpe bantu nyonso, bawu kuwaka mutindu Yeleymya vwan-daka samuna mambu yayi na kati ya Yinzo ya Yave.

⁸ Kaka na ntangu yina Yeleymya manisaka na kuzonza mambu nyonso yina Yave tumisaka yandi

na kutuba na bantu nyonso, na banganga-Nzambi mpe na mimbikudi, bantu nyonso bwilaka yandi. Bawu tubaka na yandi mutindu yayi: «Kaka kufwa nge ke kufwa!»

⁹ Samu na yinki nge ke na kubikula na Nkumbu ya Yave na kutuba ti mpasi yina kuminaka Yinzo ya longo ya Silo ke bwidila mpe Yinzo yayi, mpe ti mbanza yayi ke mwangana mpe ata muntu ke bikana kwaku?»

Bantu nyonso yonzamaka pene-pene ya Yelemya na kati ya Yinzo ya Yave.

¹⁰ Ntangu bamfumu ya Yuda kuwaka mambu yina, bawu katukaka na yinzo ya ntinu samu na kukwenda ya Yinzo ya Yave. Bawu kwendaka vwanda na mwelo ya Yinzo ya Yave, mwelo yina ba ke bokilaka «Mwelo ya Malu-Malu.»

¹¹ Na yina, banganga-Nzambi mpe mimbikudi tubaka na sika ya bamfumu mpe na bantu nyonso mutindu yayi: «Muntu yayi fwana kufwa, samu ti yandi me bikula samu na mbanza yayi mutindu beno me kuwa yawu beno mosi.»

¹² Kasi Yelemya tubaka na bamfumu mpe na bantu nyonso mutindu yayi: «Ni Yave me fidisa munu samu na kwiza bikula na yina me tadila Yinzo yayi mpe mbanza yayi mambu nyonso yina beno me kuwa.

¹³ Ntangu yayi, beno soba ndyatulu ya beno mpe mavanga ya beno. Beno wila Yave? Nzambi ya beno? Mpe yandi ke bika na kutalisa beno mpasi yina yandi kanisaka na kusala beno.

¹⁴ Kasi munu, mu kele na maboko ya beno. Beno sala munu yina beno ke na kutala ti ya kele ya mbote mpe ya kudedama.

¹⁵ Beno zaba ti, kana beno kufwa munu, menga ya muntu yina me sala ata dyambu ke kubwa na zulu ya bayintu ya beno. Yawu ke bwidila beno, mbanza yayi na bantu ya yawu. Ya tsyelika, ni Yave me fidisa munu na sika ya beno samu ti beno kuwa mambu yayi na makutu ya beno.»

¹⁶ Na yina, bamfumu mpe bantu nyonso tubaka na banganga-Nzambi mpe mimbikudi mutindu yayi: «Muntu yayi ba fwana kuzengila ve yandi kitumbu ya lufwa, samu ti ya tsyelika, ni na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya beto, yandi me zonzila beto.»

¹⁷ Na yina, mwa bakuluntu ya yinsi telamaka. Bawu tubaka na mukangu nyonso ya bantu mutindu yayi:

¹⁸ «Mika, muntu ya Molesete, vwandaka bikula na ntangu yina Ezekyase vwandaka ntinu ya Yuda. Yandi vwandaka tuba na bantu nyonso ya Yuda ti Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba ti» «Siyone ke kuma mutindu bilanga yina ba me saba, Yelusalemi ke kuma kikunku ya matadi, mongo ya Yinzo ya Nzambi ke kuma matiti na matiti.»

¹⁹ «Ezekyase, ntinu ya Yuda na bantu nyonso ya Yuda, bawu kufwaka mumbikudi Mika? Ezekyase vwandaka ve na boma ya Yave? Yandi sambilaka ve Yave? Na yina, Yave bikaka na kusala bawu yimbi yina yandi kanikinaka na kusala bawu. Kasi kana beto kufwa muntu yayi, beto ke sala yimbi ya kulutila.»

Lufwa ya mumbikudi Uliya

²⁰ Ya vwandaka dyaka na bakala mosi ya nkaka yina vwandaka bikula na Nkumbu ya Yave. Nkumbu ya yandi vwandaka Uliya, mwana ya Semaya, ya bwala Kiliyate-Yeyalime. Yandi bikulaka samu na mbanza mpe samu na yinsi. Mambu yina yandi bikulaka vwandaka mutindu mosi na bambikululu ya Yelemya.

²¹ Ntinu Yoyakime na binwani ya yandi nyonso ya ngolo mpe bamfumu nyonso yina ke salaka na yandi, bawu nyonso kuwaka mambu yina. Mpe ntinu bandaka na kusosa ti ba kufwa Uliya. Ntangu Uliya kuwaka yawu, yandi kumaka na boma mpe yandi kimaka na yinsi ya Ngipiti.

²² Na yina, ntinu Yoyakime fidisaka bantu na Ngipiti. Yandi fidisaka Elenatane, mwana ya Akebole, kintwadi na babakala ya nkaka, samu na kukwenda na yinsi ya Ngipiti.

²³ Bawu basisaka Uliya na Ngipiti mpe bawu nataka yandi na sika ya ntinu Yoyakime. Ntinu Yoyakime kufwaka Uliya na mbele ya mvita. Mpe yandi kwendaka tula mvumbi ya Uliya na kati ya ndyamu ya bantu mingi.

²⁴ Kasi Ayikame, mwana ya Safane, bumbaka Yelemya. Ni yandi salaka ti ba yekula ve Yelemya na maboko ya bantu samu ti ba kufwa ve yandi.

27

Kizitu ya ntinu ya Babilone

¹ Na mbandukulu ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda, mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

² «Yave ke na kutuba mutindu yayi: Yidika basinga mpe kizitu samu na nge mosi. Tula yawu na magembo ya nge.

³ Na manima, fidisa nsangu na sika ya ntinu ya Edome, na ntinu ya Mowabe, na ntinu ya ba-Amoni, na ntinu ya Tile mpe na ntinu ya Sidone. Nge ke fidisa bawu nsangu na yinwa ya bantumwa yina me kwiza na Yelusalemi samu na kutala Sedekyawu, ntinu ya Yuda.

⁴ Nge ke pesa bawu bantumunu ya munu na yina me tadila bamfumu ya bawu. Nge ke tuba na bawu mutindu yayi: Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba ti beno ke tuba na bamfumu ya beno mambu yayi:

⁵ «Ni munu yidikaka ntoto, bantu mpe bibulu yina kele na ntoto. Mu yidikaka yawu na lulendo ya munu mpe na ngolo ya munu. Mpe mu ke pesaka ntoto na muntu ni muntu yina mu zola.

⁶ Na ntangu yayi, mu me yekula bayinsi nyonso yayi na yisi ya lutumu ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, kisadi ya munu. Mu me yekudila yandi mpe bibulu ya mfinda, samu ti yandi kuyala yawu.

⁷ Bayinsi nyonso ke vwanda na yisi ya luyaalu ya yandi, ya bana ya yandi mpe ya batekolo ya yandi tii ntangu ngunga ke bula mpe samu na yinsi ya yandi. Na yina yinsi ya yandi ke vwanda na yisi ya luyaalu ya bayinsi ya lulendo mpe na yisi ya lutumu ya bantinu ya nene.

⁸ Kana dikanda mosi ya bantu to yinsi mosi ya kintinu kutumama ve na Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, mpe bawu kumanga na kulwata kizitu ya ntinu ya Babilone, mu ke futisa yimbi

ya makanda yina ya bantu na kufwaka bawu na mbele ya mvita, na nsatu mpe na kiyoolo. Yawu ke vwandila mutindu yina tii ntangu mu ke manisa na kuzimbisa bawu na manima ya ntinu Nebukadenesale. Ni Yave me tuba yawu.

⁹ «Kasi beno, beno kuwa ve mimbikudi ya beno, ya vwanda banganga ya beno, bantu ya beno yina ke lotaka bandosi, bantu ya beno yina ke talaka mambu na bantu ya beno ya bampandu. Bawu ke tuba ti: “Beno ke vwanda ve na yisi ya luyalu ya ntinu ya Babilone!”

¹⁰ Bambikululu ya bawu kele ya luvunu. Kana beno ndima yawu, yawu ke sala ti beno bika ntoto ya beno. Na yina, mu ke bingisa beno mpe beno ke manisa na kufwa.

¹¹ «Kasi, makanda ya bantu yina ke ndima na kunnata kizitu ya ntinu ya Babilone mpe ke tumama na yandi, mu ke bika bawu swi na kati ya yinsi ya yandi, samu na kusalaka bilanga mpe kuzinga kuna. Ni Yave me tuba yawu.»

¹² Kaka ni mambu mosi mu tubaka na sika ya Sedekyawu, ntinu ya Yuda. Mu tubaka mutindu yayi: «Beni ndima kizitu ya ntinu ya Babilone. Beni tumama na yandi mpe na bantu ya yandi, mpe beno ke vuukisa luzingu ya beno.

¹³ Samu na yinki nge na bantu ya nge beno ke ndima na kufwa na mbele ya mvita, na nsatu mpe na kiyoolo mutindu Yave me tuba yawu samu na makanda ya bantu yina ke ndima ve na kutumama na ntinu ya Babilone?

¹⁴ Beni kuwa ve mimbikudi yina ke tubaka na beni ti: “Beni ke vwanda ve na yisi ya luyaalu ya

ntinu ya Babilone”, samu ti bambikululu ya bawu kele ya luvunu.»

¹⁵ Yave ke na kutuba: «Ni munu ve me fidisa bawu. Bawu ke na kubikula mambu ya luvunu na Nkumbu ya munu. Kana beno kuwa bawu, beno ke bika ntoto ya beno. Na yina, mu ke mwangisa beno mpe beno ke manisa na kufwa, beno na mimbikudi yayi yina ke na kututuka.»

¹⁶ Mu tubaka mutindu yayi na banganga-Nzambi mpe na bantu nyonso: «Yave ke na kutuba: “Benno kuwa ve mimbikudi ya beno yina ke na kubikula na kutuba ti bisalulu ya Yinzo ya Yave, ba ke katula yawu na Babilone. Benno kuwa bawu ve, samu ti bambikululu ya bawu kele ya luvunu.

¹⁷ Benno kuwa bawu ve! Benno tumama ya beno na ntinu ya Babilone mpe beno ke vuukisa luzingu ya beno. Samu na yinki mbanza yayi fwana kumwangana?”»

¹⁸ «Kana bawu kele mimbikudi ya tsyelika mpe kana mambu ya Yave kele na bawu, bika ti bawu kusambila Yave, Nzambi ya Binwani, samu ti bima ya ntalu yina me bikana na Yinzo ya Yave, kuna na kati ya yinzo ya ntinu ya Yuda mpe na kati ya Yelusalemi, yawu mpe, yawu kukwenda ve na Babilone!

¹⁹ Ya tsyelika, Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba na yina me tadila makunzi, nzungu ya nene, bivwandulu ya yawu mpe bima ya nkaka ya ntalu yina me bikana na kati ya mbanza yayi,

²⁰ bima nyonso yina Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, bakaka ve ntangu yandi nataka na

ngolo Yekonya mwana, ya Yoyakime, ntinu ya Yuda mpe bakuluntu nyonso ya Yuda mpe ya Yelusalemi.

²¹ Ee! Na yina me tadila bima ya ntalu yina me bikana na kati ya Yinzo ya Yave, na kati ya yinzo ya ntinu ya Yuda mpe na kati ya Yelusalemi, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi samu na yawu:

²² Ba ke nata yawu na Babilone. Yawu ke vwanda kuna tii na kilumbu yina mu ke tala dyambu ya bawu. Mu ke baka bima yango mpe mu ke sala ti yawu vutuka kwaku na kisika yayi.»

Ni Yave me tuba yawu.

28

Yelemya mpe mumbikudi Ananya

¹ Na mvula ya yiya ya kintinu ya Sedekyawu, ntinu ya Yuda, na kilumbu mosi ya ngonda ya tanu, mumbikudi Ananya, mwana ya Azule muntu ya Ngabawone, vwandaka na Yinzo ya Yave. Na mantwala ya banganga-Nzambi mpe ya bantu yina vwandaka kuna, yandi zabisaka munu:

² «Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu me zenga kizitu ya ntinu ya Babilone.

³ Ntangu bamvula zole ke lunga, mu ke vutula bisalulu ya Yinzo ya Yave mpe bima nyonso yina Nebukadenesale bakaka samu na kunata na Babilone.

⁴ Mu ke vutula mpe Yekonya, mwana ya Yoyakime, ntinu ya Yuda kintwadi na bantu nyonso ya Yuda bayina ba nataka na ngolo na Babilone.

Ya tsyelika, mu ke zenga kizitu yina ntinu ya Babilone kwikaka beno mutindu kizitu ya dema. Ni Yave me tuba yawu.” »

⁵ Na mantwala ya mumbikudi Ananya, na mantwala ya banganga-Nzambi mpe na mantwala ya bantu nyonso yina vwandaka na Yinzo ya Yave, mumbikudi Yelemya vutulaka:

⁶ «Ee, mu zola ti Yave sala mutindu yina. Bika ti Yave kusala ti mambu yina nge me bikula kusalama. Bika ti yandi sala ti bisalulu ya Yinzo ya Yave mpe bantu yina ba nataka na ngolo na Babilone kuvutuka awa.

⁷ Kasi, kuwa munu mbote, mambu yayi mu ke na kutuba, mu ke na kutuba yawu na bantu nyonso:

⁸ Mimbikudi mingi tekilaka nge na munu. Bawu bikulaka mambu ya bayinsi mingi mpe ya bayinsi ya bintinu ya nene na yina me kutadila bamvita, bampasi mpe biyoolo.

⁹ Kasi, kana mumbikudi ke na kubikula samu na kizunu, wapi mutindu ba lenda kuzaba kana mumbikudi yayi, ni Yave me fidisa yandi? Yawu ke zabanaka kana mambu yina yandi bikulaka me salama.»

¹⁰ Na yina, mumbikudi Ananya katulaka kizitu yina vwandaka na laka ya mumbikudi Yelemya mpe yandi zengaka yawu

¹¹ mpe Ananya tubaka na bayina nyonso vwandaka kuna: «Yave ke na kutuba: “Ntangu bamvula zole ke lunga, mu ke zenga kizitu yina Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, kwikaka mutindu kiz-

itu ya dema na makanda nyonso ya bantu.” »

Mumbikudi Yelemya kwendaka ya yandi.

¹² Na manima ya ntangu yina mumbikudi Ananya zengaka kizitu yina vwandaka na laka ya mumbikudi Yelemya, Yave tubaka na Yelemya:

¹³ «Kwenda zabisa na Ananya: Yave ke na kutuba: “Mutindu nge me zenga kizitu yina ba yidikaka na dibaya, nge fwana kuyingisa yawu na kizitu ya kisengo.” »

¹⁴ Yelemya tubaka dyaka: «Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu me tula kizitu ya kisengo na makanda nyonso ya bantu samu ti bawu kutumama na Nebukadene-sale, ntinu ya Babilone. Mu ke yekula yandi mpe bibulu ya mfinda.” »

¹⁵ Na manima, mumbikudi Yelemya tubaka na mumbikudi Ananya: «Kuwa mbote Ananya: Ya kele ve ni Yave me fidisa nge, kasi ni nge mosi ke na kusala ti bantu yayi kukwikila na mambu ya luvunu.

¹⁶ Na yina, Yave ke na kutuba: Mu ke katula nge na ntoto mpe ntete ti mvula yayi kumanisa, nge ke kufwa samu ti nge me sala ti bantu yayi kubalukila Yave.»

¹⁷ Kaka na mvula yina, na ngonda ya nsambwadi, mumbikudi Ananya kufwaka.

29

Yelemya sonikaka mukanda samu na bana ya Isayeli yina kele na Babilone

¹ Yayi ni mambu yina mumbikudi Yelemya sonikaka na mukanda kuna na Yelusalemi. Yandi

fidisaka mukanda yina na sika ya bakuluntu yina bikanaka na kati ya bayina ba nataka na ngolo, mpe na sika ya banganga-Nzambi, na mimbikudi, na bantu nyonso yina Nebukadenesale nataka na ngolo kuna na Babilone, katuka na Yelusalemi.

² - Mukanda yango, yandi fidisaka yawu na manima ya ntangu yina ntinu Yekonya, na mama ya yandi, na bantu ya mfunu yina ke salaka na ntinu, na bamfumu ya Yuda mpe ya Yelusalemi, na bisadi-miludi mpe bisadi-bafungula, basikaka na Yelusalemi. -

³ Yelemya pesaka mukanda ya yandi na maboko ya Eleyasa, mwana ya Safane, mpe Ngemalya, mwana ya Yilekya. Ni bawu Sedekyawu, ntinu ya Yuda, fidisaka na yinsi ya Babilone na sika ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone. Mukanda yango vwandaka tuba mutindu yayi:

⁴ «Na yina me tadila bantu nyonso yina Yave katulaka na Yelusalemi samu na kunata bawu na ngolo na Babilone, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi:

⁵ “Beno tunga bayinzo mpe beno banda na kuzinga na kati ya yawu. Beno kunda bilanga mpe beno banda na kudya bambuma ya yawu.

⁶ Beno kwelana, beno buta bana ya babakala mpe ya bakento. Beno kwedila bana ya beno ya babakala bakento. Beno pesa bana ya beno ya bakento na makwela samu ti bawu kubuta bana ya bakento mpe bana ya babakala. Beno kuma mingi kisika yina beno kele, beno kulula ve lutangu ya beno!

⁷ Beno sosa ntomosono ya mbanza yina mu me nata beno na ngolo. Beno sambila Yave samu

na mbanza yina, samu ti ntomosono ya beno ke katuka na ntomosono ya mbanza yango.”»

⁸ «Ya tsyelika, Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Beni bika ve ti ba vuna beni na sika ya mimbikudi ya beni yina kele na kati-kati ya beni, to na sika ya bayina ke talaka mambu. Beni landa ve bandosi yina beni ke salaka.

⁹ Samu ti bawu ke tubaka ti ni na Nkumbu ya munu bawu ke bikulaka, kasi ya ke ya luvunu. Ni munu ve fidisaka bawu”. Ni Yave me tuba yawu.»

¹⁰ «Yave ke na kutuba: “Na ntangu yina kintinu ya Babilone ke lungisa bamvula makumi nsambwadi, mu ke telama samu na kusadisa beni. Mu ke lungisa mambu ya mbote yina mu salaka beni nsilulu, na kuvutula beni kwaku na Yelusalemi.

¹¹ Munu, mu zaba mambu yina mu kubikaka na kusala samu na beni. Ya ke mambu ya ntomosono kasi ya kyadi ve. Mu ke pesa beni luzingu ya mbote mpe kivuvu. Ni Yave me tuba yawu.

¹² Na yina, beni ke bokila munu, beni ke sala banzyetolo, beni ke sambila munu mpe munu, mu ke kuwa beni.

¹³ Beni ke sosa munu mpe beni ke tala munu. Beni ke tala munu kana beni sosa munu na ntima ya beni nyonso,

¹⁴ mpe mu ke monikina beni. Ni Yave ke na kutuba yawu. Mu ke vutula beni mutindu beni vwandaka. Mu ke yonzika beni katuka kuna na sika ya makanda nyonso ya bantu mpe bisika nyonso yina mu mwangisaka beni. Mu ke vutula beni na kisika yayi mu katulaka beni ntangu mu

fidisaka beno na ngolo na yinsi ya nzenza.” Ni Yave ke na kutuba yawu.»

¹⁵ Kasi beno ke na kutuba: «Yave ke na kutubila beno mutindu yina samu ti beno ke na kutuba ti, Yave me pesa beno mimbikudi kuna na yinsi ya Babilone.»

¹⁶ «Yave ke na kutuba mutindu yayi na yina me tadila ntinu yina ba tulaka na kyandu ya kintinu ya Davidi, mpe na yina me tadila bantu nyonso yina ke na kuzinga na mbanza yayi ya Yelusalemi, bampangi ya beno yina ba nataka ve na ngolo kintwadi na beno.

¹⁷ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba: “Mu ke fidisa bawu mbele ya mvita, na nsatu, na biyoolo. Mu ke kitula bawu mutindu bambuma ya fike ya kubola yina ba lenda kudya ve samu ti yawu me lutila yimbi.

¹⁸ Mu ke landa bawu na mbele ya mvita, na nsatu, mpe na biyoolo. Mu ke sala ti bayinsi nyonso ya bintinu ya ntoto kutala bawu boma. Mu ke sala ti bawu kuvwanda kifwani ya nsiingulu, dikanda mosi ya bantu yina ke katulaka kivuvu, yina ke lwata boma mpe nsoni na kati-kati ya makanda ya bantu, bisika mu ke mwangisa bawu.

¹⁹ Samu ti bawu wilaka munu ve. Ni Yave ke na kutuba yawu. Mu vwandaka fidisa bawu bisyelo ya munu mimbikudi. Mu vwandaka lemba ve na kufidisaka bawu mimbikudi. Kasi bawu vwandaka kuwa ve. Ni Yave me tuba yawu”.

²⁰ Kasi beno bayina nyonso ba nataka na ngolo ya yinsi ya nzenza, beno bayina mu fidisaka na Babilone katuka na Yelusalemi, beno kuwa mambu ya Yave.

21 «Na yina me tadila Akabe, mwana ya Kodaya, mpe Sedekyawu, mwana ya Maaseya, bawu yina ke bikudilaka beno mambu ya luvunu na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu ke yekula bawu na maboko ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone. Yandi ke kufwa bawu na meso ya beno.

22 Bantu nyonso ya Yuda, yina ba nataka na ngolo kuna na Babilone, ke banda na kusadilaka bankumbu ya bawu zole yina na kusiinga mutindu yayi: Bika ti Yave kusala nge mutindu Sedekyawu mpe Akabe, bayina ntinu ya Babilone yokaka na tiya!

23 Ya tsyelika bawu me sala dyambu ya bulawu na Isayeli. Bawu me kubwa na disumu ya kin-suza na bakento ya bampangi ya bawu. Bawu ke tubaka ti ni na Nkumbu ya munu bawu ke zonzaka, kasi ya tsyelika ni munu ve tumisaka bawu. Munu mosi mu zaba dyambu yina, mu kele mbangi na yawu. Ni Yave me tuba mutindu yina.”»

Mukanda ya Semaya

24 «Nge Yelemya nge ke zabisa Semaya, muntu ya Neyelame, mutindu yayi:

25 Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Nge fidisaka na Nkumbu ya nge mosi mikanda na sika ya bantu nyonso ya Yelusalemi, mpe na sika ya nganga-Nzambi Sefanya, mwana ya Maaseya, mpe na sika ya banganga-Nzambi nyonso ya nkaka. Nge sonikaka na Sefanya mutindu yayi:

²⁶ “Yave tulaka nge nganga-Nzambi samu na kuyingana na kisika ya nganga-Nzambi Yewoy-ada. Nge ke na kiyeko ya kusalaka lukengolo na kati ya Yinzo ya Yave samu na kukanga na bampanga mpe kutula na boloko konso muntu yina ke zonza kidi-kidi mpe ke sala kimbikudi.

²⁷ Kasi samu na yinki nge me tedimina ve Yelemya, mu-Anatote, yina ke na kusala kimbikudi na kati-kati ya beno?

²⁸ Tala mutindu yandi me fidisa beto mukanda kwaku na Babilone! Yandi me sonika mutindu yayi: Ya ke vwanda yinda. Benoitunga bayinzo, beno banda na kuzinga na kati ya yawu! Benokunda bilanga mpe beno banda na kudya bambuma ya yawu!”»

²⁹ Nganga-Nzambi Sefanya tangilaka mumbikudi Yelemya mukanda yina.

³⁰ Na yina, mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

³¹ «Fidisa mambu yayi na sika ya bantu nyonso yina ba nataka na ngolo na yinsi ya nzenza: “Yave ke na kutuba mutindu yayi na yina me tadila Semaya, mu-Neleyame: Mu me tumisa ve Semaya, kasi yandi ke na kusala kimbikudi na sika ya beno, mpe yandi ke na kupesa beno kivuvu na mambu ya luvunu.

³² Ni yawu yina Yave ke na kutuba: Mu ke futisa Semaya, mu-Neleyame, mpe bana ya yandi nyonso. Ata mosi ve na bawu ke zinga dyaka na kati-kati ya bantu yayi. Mpe bawu ke tala ata fyoti ve mambu ya mbote yina mu ke sala samu na bantu ya munu. Samu ti yandi me sala ti bantu kubalukila Yave. Ni Yave me tuba yawu.”»

30

Bansiluluya Nzambi samu na yinsi ya kintinuya Isayeli

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

² «Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi: Sonika na kati ya dibuku mambu nyonso yina mu me zonza na nge.

³ Yave ke na kutuba: Bilumbu ke na kukwiza, yina mu ke vutula bantu ya munu, Isayeli mpe Yuda, mutindu bawu vwandaka ntete. Mu ke vutula bawu na yinsi yina mu pesaka na bankooko ya bawu, mpe bawu ke baka yawu mutindu mvwilu ya bawu. Ni Yave me tuba yawu.»

⁴ Yayi ni mambu yina Yave zonzaka na yina me tadila Isayeli mpe Yuda.

⁵ Yave ke na kutuba:

«Beto ke na kuwa makelele ya nsisi.
Boma me kuma, kizunu ke dyaka ve.

⁶ Beno sosa na kuzaba
kana bakala me butaka mwana.
Samu na yinki mu ke na kutala
babakala nyonso maboko na bivumu
mutindu bakento na kati ya mpasi ya kubuta?
Samu na yinki bizizi nyonso me soba?

⁷ Kyadi! Yayi ke kilumbu ya nsisi
mpe ata kilumbu me fwanana na kilumbu yayi.
Ya ke ntangu ya mpasi
samu na bantu ya Yakobi!
Kasi bawu ke vuuka.»

⁸ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba: «Mu ke mwangisa kizitu yina kele na magembo ya bawu, mu ke zenga basinga ya bawu. Mpe bawu ke vwanda dyaka ve mindongo ya banzenza.

⁹ Bawu ke sadila munu Yave, Nzambi ya bawu, mpe Davidi ntinu ya bawu yina mu ke tedimisila bawu.»

*

¹⁰ Yave ke na kutuba:

«Nge kisadi ya munu Yakobi,

kutala boma ve.

Nge Isayeli, kulemba ve.

Samu ti mu ke na kwiza kuula nge

na bisika yina ya ntama.

Mu ke na kwiza vuukisa bana ya nge

na yinsi yina ba nataka bawu na ngolo.

Yakobi ke vutuka, yandi ke vwanda na kizunu

mpe yandi ke nata luzingu mosi ya mbote.

Ata muntu ke kwamisa dyaka yandi.»

¹¹ Yave ke na kutuba:

«Mu kele kintwadi na beno samu na kuvuukisa beno.

Mu ke manisa na kufwa makanda ya bantu

yina kele na bisika yina mu mwangisaka beno,

kasi beno mu ke manisa ve na kufwa beno.

Kasi mu ke semba beno na ludedomo nyonso.

Mu lenda bika ve beno ata kitumbu.»

*

¹² Yave ke na kutuba:

«Yimbi ya nge kele ya kulutila.

Mputa ya nge lenda beluka ve.»

¹³ «Ata muntu ke na kubaka bunkete ya nge,

ata muntu ke na belusa mputa ya nge.

Ya kele ve na manganga ya ngolo,

yina lenda simba na kimbemvo ya nge.»

¹⁴ «Bayina nyonso vwandaka zola nge me zimbana nge.

Bawu ke na kusosa dyaka nge ve.

Ya tsyelika mu me bula nge mutindu mbeni ke bulaka.

Mu me pesa nge kitumbu ya nsisi,
samu na yimbi ya nge ya kulutula,
samu na masumu ya nge ya mingi-mingi.»

¹⁵ «Samu na yinki nge ke na kuyawula na mambu yina nge ke na kutala?

Samu na yinki nge ke na kuyawula na mpasi yina nge ke na kutala?

Mu me sala nge mutindu yina
samu na yimbi ya nge ya kulutula,
samu na masumu ya nge ya mingi-mingi.»

¹⁶ «Kasi bayina nyonso ke na kotalisa nge mpasi,
ba ke talisa bawu mpasi.

Bambeni ya nge nyonso,
ba ke nata bawu nyonso na ngolo na yinsi ya nzenza.

Bayina ke na kumwangisa mvwilu ya nge,
ba ke mwangisa mvwilu ya bawu.

Bayina nyonso ke na kubotola mvwilu ya nge,
mu ke yekula mvwilu ya bawu samu ba botola bawu yawu.»

¹⁷ «Samu ti mu ke natina nge lunyakusu,
mu ke belusa bamputa ya nge.

Ni Yave me tuba yawu.»

*

Bawu ke na kubokila nge: «Ba me losa,
Siyone yina ba ke na kubanzila dyaka ve.»
Ni yawu yina

18 Yave ke na kutuba:

«Mu ke vutula makanda ya Yakobi mutindu yawu
vwandaka ntete.

Mu ke fwila bayinzo ya yandi kyadi.

Mazanza ke tungama dyaka na bisika yina yawu
mwanganaka.

Bayinzo ya kitoko ke tungama dyaka na bisika
yina yawu vwandaka ntete.

19 Na kati ya bawu ke wakana mikunga
mpe kuseka ya kyese.

Mu ke funisa bawu,
lutangu ya bawu ke kuluka ve.

Mu ke sala ti bantu kuzitisa bawu.

Ba ke tala dyaka bawu ve mutindu bantu ya
mpamba.

20 Bana ya Yakobi ke vwanda mutindu na ntangu
ya ntama.

Bantu ya yandi ke yonzama dyaka na ntadisi ya
munu.

Mpe mu ke pesa kitumbu na bayina nyonso ke
nyokola bawu.

21 Mfumu ya bawu ke vwanda muntu ya bawu
mosi.

Ntwadisi ya bawu ke basika na kati-kati ya bawu
mosi.

Mu ke sala ti yandi kubelama na munu,
mpe yandi ke kwiza pene-pene na munu.

Ya tsyelika ata muntu lenda belama na munu na
luzolo ya yandi mosi

kana mu me bokila yandi ve.

Ni Yave me tuba yawu.

22 Na yina, beno ke kuma bantu ya munu
mpe munu, mu ke kuma Nzambi ya beno.»

²³ Beno tala mupepe ya ngolo ya Yave.
Nkele ya yandi ke na kuningisa.
Mupepe ya ngolo ke na kukwiza,
kimbongila ya nene ke na kukwiza
na zulu ya bayintu ya bayina salaka yimbi.

²⁴ Nkele ya nene ya Yave ke manisa ve
kana yandi me sala ve mpe me lungisa ve
mambu yina yandi kubikaka na ntima ya yandi.
Na bilumbu yina ke kwiza, beno ke bakula yawu.

31

*

¹ «Yave ke na kutuba: Kilumbu ke kwiza yina mu
ke vwanda Nzambi ya makanda nyonso ya Isayeli,
mpe bawu ba ke vwanda bantu ya munu.»

Mvutukulu ya bantu ya Isayeli na yinsi ya bawu

² Yave ke na kutuba:

«Na yinsi ya kuyuma, bawu kuzwaka mulemvo na
sika ya munu,
bayina kufwaka ve na mbele ya mvita.
Na yina, Isayeli ke kwenda na kisika yina bawu ke
vwanda na kizunu.

³ Yandi vwandaka tuba:
“Yave me katuka ntama
mpe yandi me kwiza talana na munu.”
“Mu zola nge na luzolo ya seko.

Ni yawu yina mu ke kaka ya kukwikama na nge.

⁴ Isayeli ya kitoko, mu ke tunga dyaka nge,
mpe nge ke vwanda ya kutungama.
Nge ke baka dyaka bangoma ya nge ya kitoko.
Nge ke kota na kati-kati ya mabina ya bantu yina
kele na kilengi.

⁵ Nge ke banda na kukunda dyaka
bilanga ya bayinti ya vinu na myongo ya
Samaliya.

Ba yina ke kunda yawu, bawu ke yonzika bam-
buma ya yawu.

⁶ Ya tsyelika kilumbu ke na kukwiza
yina minkebi ke looka na kizunga ya myongo ya
Efalayime ti

beto kwendeno na Siyone,
na sika ya Yave, Nzambi ya beto.”»

*

⁷ Ya tsyelika Yave ke na kutuba:
Beno kembila samu na Yakobi.
Beno sala milolo ya nsayi samu na dikanda ya
bantu

ya kulutula makanda nyonso ya bantu.

Beno wakisa ba aleluya ya beno.

Beno tuba:

«Yave, vuukisa bantu ya nge,
vuukisa bantu ya Isayeli yina me bikana!»

⁸ «Mu ke katula bawu na yinsi ya node,
mu ke yonzika bawu katuka na nsuka ya ntoto.

Na kati ya bawu, kele bampofu,

bantu ya bifuma na makulu,

bakento ya bivumu

mpe bakento yina ke na mpasi ya kubuta.

Ya ke mukangu ya nene ya bantu ke na kukwiza
kwaku.

⁹ Bawu ke na kukwiza na kudila nyonso.

Mu ke na kunata bawu na biyawula nyonso ya
bawu.

Mu ke na kunata bawu na mizumba ya maza,
na nzila ya mbote yina kele ve na mabaku,

kisika yina bawu lenda kubwa ve.
Samu ti mu kele tata samu na Isayeli.
Mpe Efalayime kele mwana ya munu ya ntete.»

*

¹⁰ «Beno makanda ya bantu,
beno kuwa mambu ya Yave,
mpe beno samuna yawu na bayinsi yina kele
ntama.»

Beno tuba:

«Yave yina mwangisaka Isayeli ke vuukisa yandi.
Yandi ke keba yandi mutindu muvungi ke kebaka
bibulu ya yandi.

¹¹ Samu ti Yave ke na kukuula Yakobi.
Yandi ke na kukuula yandi na maboko ya mbeni
yina me lutila yandi ngolo.

¹² Bawu ke kwiza mpe bawu ke sala milolo ya
nsayi

na mongo ya Siyone.

Bawu ke kwiza baka bimvwama yina Yave ku-
bikaka samu na bawu:

bambuma ya faline, vinu ya malu-malu, mafuta
ya malu-malu,

mameme, bankombo, mpe bangombe.

Bawu ke vwanda mutindu nsaba yina ba ke
mwangaka maza,

bawu ke beba ve.

¹³ Na yina, bandumba ke yangalala na mabina,
bantwenya mpe biboba ke yangalala kintwadi.

Mu ke kitula bufwidi ya bawu na nsayi.

Mu ke bomba bawu.

Mu ke pesa bawu kyese na manima ya bankwa-
musu ya bawu.

¹⁴ Mu ke yukutisa banganga-Nzambi na ngombe
ya mafuta.

Bantu ya munu ke yukuta bima ya munu ya kulu-tila kitoko.»
Ni Yave me tuba yawu.

*

- ¹⁵ Yave ke na kutuba:
«Biyawula ke na kuwakana na mbanza Lama.
Bidilu ya kyadi ke na kuwakana.
Ni Lasele ke na kudila bana ya yandi.
Yandi ke na kumanga ti ba bomba yandi
samu na bana ya yandi,
bana ya yandi kele dyaka ve.»
- ¹⁶ Kasi Yave ke na kutuba mutindu yayi:
«Kudila dyaka ve, kubasisa dyaka ve mansangasa
ya nge.
Samu ti nge ke kuzwa musendo ya mpasi ya nge.
Bana ya nge ke katuka yinsi ya bambeni,
bawu ke vutuka.
Ni Yave me tuba yawu.»
- ¹⁷ Na yina, ya kele na kivuvu samu na bana ya nge.
Bana ya nge ke vutuka na yinsi ya bawu.
Ni Yave me tuba yawu.
- ¹⁸ Mu kuwaka mbote
mutindu Efalayime vwandaka yawula na kutuba:
«Nge me semba munu, mu me kuzwa masembo ya
nge.
Nge me bakila munu mutindu ngombe ya
mbakala ya ntwenya,
yina ba me sadisaka ntete ve kisalu.
Kasi, vutula munu na sika ya nge,
mpe mu ke vutuka na sika ya nge.
Samu ti ni nge Yave, Nzambi ya munu.
- ¹⁹ Mu pesaka nge mukongo,
kasi mu ke na kunyonga samu na yawu.

Awa mu me bakula yimbi ya munu,
mu zola ata fyoti ve mambu yina mu salaka,
mpe mu ke na kubula mabunda ya munu samu na
nsoni.

Mu me kufwa nsoni,
mu ke na kutala nsoni ya kulutila.
Samu ti yimbi yina mu salaka na buntwenya ya
munu
ke na kulanda munu.

²⁰ Efalayime kele ve mwana ya munu ya ntima?

Ni yandi ve mwana yina mu ke zolaka?

Konso ntangu yina mu ke zonzila samu na yandi,
mu fwana kutangunaka kaka nkumbu ya yandi
bambala mingi.

Ntima ya munu ke babaka samu na yandi.

Mu ke talaka yandi kyadi mingi.

Ni Yave me tuba yawu.»

*

²¹ Isayeli ndumba ya kitoko, tula bidimbu na nzila
ya nge,

telemisa makunzi na nzila yina nge ke na kulanda.

Sala keba na nzila yina nge me baka,

nzila yina nge ke na kulanda.

Vutuka, vutuka kwaku na bambanza ya nge!

²² Nge kento yayi yina me balukila munu,

tii wapi ntangu nge ke kwenda yenga-yenga?

Yave ke na kunata dyambu ya malu-malu na
ntoto.

Ni kento ke na kwendaka sosa ti bakala kuzola
yandi.

*

*Ntungulu ya malu-malu ya Yuda mpe ngwisani
ya malu-malu*

²³ Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: «Ntangu mu ke yidika dyaka yinsi ya Yuda mpe bambanza ya yawu, ba ke tuba dyaka mutindu yayi:

«Bika ti Yave kusakumuna nge,
nge yinzo ya ludedomo,
nge mongo ya longo!»

²⁴ Na ntangu yango yina, bantu ya Yuda yina ke vwandaka na babwala mpe bayina ke vwandaka na bambanza, bawu nyonso ke kuzwa yinsi na kintwadi. Bayina ke salaka bilanga, na bayina ke kwendaka tambula na bibulu ya bawu.

²⁵ Samu ti mu ke pesa maza na bayina me lemba, mu ke pesa madya na bayina kele dyaka ve na ngolo.

²⁶ Na manima, mu me vumbuka, mu me fungula meso. Mu me tala ti pongi ya munu vwandaka pongi mosi ya mbote.

²⁷ «Kaka mwa ntangu fyoti me bikana, mu ke funisa bantu mpe bibulu na bayinsi ya bintinu ya Yuda mpe ya Isayeli, mutindu ba ke mwangaka bambuma na bilanga. Ni Yave ke na kutuba yawu.

²⁸ Mu salaka nyonso samu na kutimuna mpe kubwisa bawu, kupasula, kumwangisa bawu, mpe kutalisa bawu mpasi. Ni mutindu mosi mpe mu ke sala nyonso samu na kutunga mpe kutelemisa bawu. Ni Yave me tuba yawu.»

²⁹ Na ntangu yina, ata muntu ke zonza dyaka kingana yayi:

«Ni batata kudyaka bambuma ya nkunzu ya vinu
Kasi ni bana ke na kutala mpasi na meno.»

³⁰ Muntu-muntu ke kufwa samu na disumu ya yandi mosi. Konso muntu yina ke kudya bambuma ya nkunzu ya vinu, ni yandi mosi ke tala mpasi na meno.

³¹ Yave ke na kutuba: «Bilumbu ke na kukwiza, yina mu ke sala ngwisani ya malu-malu na dikanda ya Isayeli mpe ya Yuda.

³² Yawu ke vwanda ve mutindu ngwisani yina mu salaka na bankooko ya bawu na kilumbu yina mu bakaka bawu na maboko samu na kubasisa bawu na yinsi ya Ngipiti. Ngwisani yango yina, bawu zengaka yawu ata ti mu kele Mfumu ya bawu. Ni Yave me tuba yawu.

³³ Kasi ngwisani yina mu ke sala na bantu ya Isayeli ke vwanda mutindu yayi: Na manima ya bilumbu yina, mu ke tula Musiku ya munu na kati ya bawu. Mu ke sonika Musiku ya munu na bantima ya bawu. Mu ke vwanda Nzambi ya bawu, mpe bawu, bawu ke vwanda bantu ya munu. Ni Yave me tuba yawu.

³⁴ Ya ke vwanda dyaka ve na muntu yina ke longisa bampangi ya yandi to bayina ke vwan-daka na yandi na kutuba ti: “Beno zaba Yave!” Samu ti bawu nyonso ke zaba munu, kubanda mwana ya kulutula fyoti tii na muntu ya kulutula kukula. Mu ke lemvokila yimbi ya bawu, mu ke bambuka dyaka ve moyo na masumu ya bawu.»

*

³⁵ Yave ke na kutuba,
Yave, yina ke basisaka ntangu samu na kukyen-
zola na ntangu,
Yave, yina ke pesaka bantumunu na ngonda mpe
bambwetete

samu na kukiyeenzola na mpimpa,
Yave, yina ke ningisaka mubu
samu na kuwakisa makelele ya bimpō,
Nkumbu ya yandi ni Yave, Nzambi ya Binwani.

³⁶ Yandi ke na kutuba mutindu yayi:

«Kana bantumunu yina kwiza suka na mantwala
ya munu»,

«bana ya Isayeli mpe
ke vwanda dyaka ve dikanda ya bantu
na mantwala ya munu bantangu nyonso.»

³⁷ Yave ke na kutuba mutindu yayi:

«Kana dizulu ba lenda kuteza yawu na zulu,
kana balufulu ya ntoto ba lenda kufyongonina na
yisi,

munu mpe mu ke losa bana nyonso ya Isayeli,
samu na nyonso yina bawu me sala.»

Ni Yave me tuba yawu.

*

³⁸ Yave ke na kutuba: «Bilumbu ke na kuk-
wiza, yina ba ke tunga dyaka mbanza yayi ya
Yelusalemi samu na Yave, kubanda na yinzo ya
mutela ya yinda ya Ananeele tii na Mwelo ya
Nsongi.

³⁹ Ba ke fungula dyaka singa ya kutezila. Yawu
ke kwenda ya kusungama tii na mongo ya fyoti ya
Ngalebe, mpe yawu ke baluka na lweka ya Ngowa.

⁴⁰ Mudimba nyonso ya bamvumbi mpe bombi
ya mafuta, kizunga nyonso yina kele na mudimba
ya Sedelone tii na nsongi ya Mwelo ya Bampunda,
kuna na esete, nyonso yina ke vwanda ya Yave.
Kima ve ba ke timuna kuna, kima ve ba ke zenga
kuna.»

32

Yelemya sumbaka bilanga

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya, na mvula ya kumi ya kintinu ya Sedekyawu, ntinu ya Yuda. Ya vwandaka mvula ya kumi na nana ya kintinu ya Nebukadenesale.

² Na ntangu yina, binwani ya ntinu ya Babilone zungaka mbanza Yelusalemi. Na ntangu yango, ba kangaka mumbikudi Yelemya na ngaanda ya yinzo ya bankebi yina vwandaka kuna na yinzo ya ntinu ya Yuda.

³ Sedekyawu, ntinu ya Yuda, kangisaka yandi kuna. Dyambu yandi tubaka na yandi ni yayi: «Samu na yinki nge ke na kubikula na kwen-daka tuba ti Yave ke na kutuba ti Yave ke yekula mbanza yayi na maboko ya ntinu ya Babilone. Yandi ke baka yawu?

⁴ Sedekyawu, ntinu ya Yuda, ke vuuka ve na maboko ya ba-Kalede. Ya tsyelika ba ke yekula yandi na maboko ya ntinu ya Babilone. Sedekyawu ke zonza na ntinu ya Babilone, yandi ke tala ntinu ya Babilone kizizi na kizizi.»

⁵ Yave ke na kutuba: «Ba ke nata Sedekyawu na Babilone. Yandi ke vwanda kaka kuna tii ntangu yina mu ke bambukila yandi moyo. Kana beno nwanisa ba-Kalede, beno ke nunga ve.»

⁶ Yelemya tubaka: «Mambu ya Yave kuminaka munu mutindu yayi:

⁷ «Anameyele, mwana ya mama-nkazi ya nge Salume, ke kwiza tala nge samu na kuzonza na nge ti sumba bilanga ya munu yina kele na kuna

na Anatote, samu ti ni nge ke na kiyeko ya kukuula mpe ni nge lenda kusumba yawu, mutindu kele Musiku.”»

⁸ Mutindu Yave zonzilaka munu yawu, Anameyele, mwana ya mama-nkazi ya munu, kwizaka tala munu na ngaanda ya bankebi mpe yandi tubaka na munu: «Sumba bilanga ya munu yina kele na Anatote, kuna na ntoto ya Bezame, samu ti ni nge ke na muswa ya kusumba yawu mutindu kele Musiku. Sumba ya nge yawu!».

Ni kuna, mu bakulaka ti ya vwandaka mambu ya Yave.

⁹ Na yina, mu sumbaka na sika ya Anameyele, mwana ya mama-nkazi ya munu, bilanga yina kele na Anatote. Mu tezilaka yandi mbongo: Basekele kumi na nsambwadi ya palata.

¹⁰ Mu sonikaka mukanda ya nsumbulu ya bilanga. Mu bakaka yawu mpe mu tulaka yawu kinyemo na meso ya bambangi yina mu bokilaka. Mu tezaka mbongo na kipezolo.

¹¹ Na manima, mu bakaka mukanda ya nsumbulu ya bilanga, yina mu sonikaka banzengolo mpe misiku, yina mu tulaka kinyemo. Mu bakaka mpe mukanda ya nkaka ya nsumbulu ya bilanga, yina vwandaka ya kufunguka,

¹² mu pesaka mukanda vwandaka ya kukangama na sika ya Baluke, mwana ya Neliya, mutekolo ya Mayeseya, na meso ya Anameyele, mwana ya mama-nkazi ya munu, na meso mpe ya bambangi yina tulaka kinyemo na mukanda yango ya nsumbulu, na meso mpe ya bantu

nyonso ya Yuda yina vwandaka kuna na ngaanda ya yinzo ya bankebi.

¹³ Na manima, mu pesaka na Baluke ntumunu yayi na ntwala ya bawu nyonso:

¹⁴ «Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: “Baka mikanda yayi ya nsumbulu: mukanda yina kele ya kukangama mpe yina kele ve ya kukangama. Tula yawu na kati ya mbinda samu ti yawu kubeba ve na mbangu”.»

¹⁵ «Ya tsyelika, Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: “Bantu ke sumba dyaka bayinzo, bilanga mpe bayinti ya vinu na yinsi yayi.”»

Lusambulu ya Yelemya

¹⁶ Na manima ya kupesa mukanda ya nsumbulu na Baluke, mwana ya Neliya, mu sambilaka Yave mutindu yayi:

¹⁷ «Aa! Yave Mfumu, ni nge salaka zulu na ntoto na ngolo ya nge ya mingi mpe na lulendo ya nge ya nene. Ata dyambu me lutila mpasi samu na nge.

¹⁸ Nge ke lakisaka bumbote ya nge tii na funda mosi (1 000) ya bambandu ya bantu. Kasi kana batata me sala yimbi, nge ke futisaka yimbi yina na bana ya bawu. Nge kele Nzambi ya nene mpe ya ngolo. Nkumbu ya nge ni Yave Nzambi ya Binwani.

¹⁹ Nge ke kubikaka mambu ya nene, nge ke lungisaka yawu na lulendo ya nge. Nge ke sikikaka meso ya nge na banzila nyonso yina bantu ke landaka, samu na kufutisa konso muntu mutindu kele mavanga ya yandi, mpe mutindu kele bansalulu ya yandi.»

²⁰ «Nge lakisaka bimangu mpe mambu ya ngitukulu na yinsi ya Ngipiti. Tii bubu yayi na kati-kati ya Isayeli mpe na kati-kati ya bantu nyonso. Nge me sala ti Nkumbu ya nge kuzabakana. Ya ke kaka mutindu yina tii bubu yayi.

²¹ Nge basisaka Isayeli bantu ya nge na yinsi ya Ngipiti, na bimangu mpe mambu ya ngitukulu. Nge lambulaka diboko ya nge ya lulendo mpe nge kotisaka nsisi.

²² Nge pesaka bawu yinsi yina nge kudyaka ndefi na kupesa yawu na bankooko ya bawu, yinsi yina kele ya kufuluka na miliki na mafuta ya nyosi.

²³ Bawu kotaka, mpe bawu bakaka yinsi yango. Kasi bawu tumamaka ve na ndinga ya nge, bawu sadilaka ve Musiku ya nge, bawu salaka ve nyonso yina nge tumisaka bawu na kusala. Ni yawu yina mpasi nyonso yayi me kumina bawu.»

²⁴ «Bambeni me fulusa ntoto na ngaanda ya kibaka ya mbanza samu na kuyuluka mpe kubaka yawu. Mbanza ke kubwa na maboko ya ba-Kalede yina ke na kunwanisa yawu. Ba ke sosa na kununga yawu na mbele ya mvita, na nsatu mpe na kiyoolo. Mambu yina nge samunaka, yawu me kuma mpe nge ke na kutala yawu.»

²⁵ «Ya tsyelika, Yave Mfumu ni nge tubaka na munu: “Sumba bilanga na mbongo, sala yawu na mantwala ya bambangi. Ntangu yayi, mbanza me kubwa na maboko ya ba-Kalede”.»

Yave me vutula Yelemya mvutu

²⁶ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

²⁷ Mu keke Yave, Nzambi ya bantu nyonso, ya keke na dyambu yina me lutila mpasi samu na munu?

²⁸ Ni yawu yina Yave ke na kutuba: Mu ke yekula mbanza yayi na maboko ya ba-Kaledede mpe na Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, yandi ke botola yawu.

²⁹ Ba-Kaledede yina ke na kunwanisa mbanza yayi, bawu ke kota, bawu ke tula tiya mpe bawu ke yoka yawu. Bawu ke yoka bayinzo na miludi ya kuyalumuka, bisika yina bantu ke yokaka maaka ya nsunga ya mbote samu na nzambi Baale mpe bawu ke pesaka minkayulu ya malafu na banzambi ya nzenza. Samu na kusombola munu.

³⁰ Samu ti bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda, ke na kusaka kaka yimbi na meso ya munu kubanda buntwenya ya bawu. Bawu ke na kusombola munu na mambu yina bawu ke na kusala na maboko ya bawu. Ni Yave me tuba yawu.

³¹ Mbanza yayi ke na kusala ti mu vwanda na nkele mpe mu dasuka, kubanda ntangu yina ba yidikaka yawu tii bubu yayi. Mu ke zimbisa yawu samu ti yawu kutalana dyaka ve na meso ya munu.

³² Bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda me sombola munu na yimbi nyonso yina bawu me sala, bawu, na bantinu ya bawu, na bamfumu ya bawu, na banganga-Nzambi ya bawu, na mimbikudi ya bawu, na bantu ya Yuda mpe bantu yina ke zingaka na Yelusalemi.

³³ Bawu me teka munu mukongo, bawu me tala ve na sika ya munu, mu me bika ve na kulonga bawu. Bawu me wila munu ve, bawu me ndima

ve malongi ya munu.

³⁴ Bawu me tula bima ya bawu ya nganzi na kati ya Yinzo ya munu, kisika yina bantu ke bokilaka Nkumbu ya munu. Samu na kusumuna yawu.

³⁵ Bawu me tunga bisika ya lusambu na zulu ya myongo samu na nzambi Baale, kuna na mudimba ya Bene-Yinome, samu na kupesaka bana ya bawu ya bakento na ya babakala mutindu minkayulu ya kuyoka na nzambi Molohe. Bawu me sala mambu yina mu tumisaka bawu ve na kusala, bawu me sala mambu yina mu vwan-daka banza ve na ntima. Na kusala mambu yayi ya nganzi, bawu me nata bantu ya Yuda na kusumuka.

³⁶ Kasi ntangu yayi, Yave Nzambi ya Isayeli ke na kutuba: Na yina me tadila mbanza yayi yina beno ke na kutuba: Ba ke yekula yawu na maboko ya ntinu ya Babilone, mbanza ke kubwa na mbele ya mvita, na nsatu mpe na kiyoolo.

³⁷ Mu ke yonzika bawu na bayinsi nyonso yina mu mwangisaka bawu na kudasuka mpe na nkele ya munu. Mu ke vutula bawu kwaku samu ti bawu kuzinga na lukengolo.

³⁸ Bawu ke vwanda bantu ya munu mpe mu ke vwanda Nzambi ya bawu.

³⁹ Mu ke sala ti bawu kuvwanda ntima mosi, mpe bawu kulanda nzila mosi, samu ti bawu kuzitisa munu bantangu nyonso, samu na ntomosono ya bawu mpe ya bana ya bawu na manima ya bawu.

⁴⁰ Mu ke sala ngwisani na bawu, ya ke vwanda ngwisani ya bantangu nyonso. Mu ke balukila dyaka bawu ve. Mu ke sala bawu mambu ya

mbote, mu ke tula buzitu ya munu na bantima ya bawu samu ti bawu kubalukila dyaka munu ve.

⁴¹ Mu ke yangalala na kusala bawu bumbote. Mu ke kunda bawu mutindu ba ke kundaka yinti na kati ya yinsi. Mu ke sala yawu na ntima ya munu nyonso mpe na mwela ya munu nyonso.

⁴² Yave ke na kutuba: Mutindu mu salaka ti mpasi ya nene kukumina bantu yayi, ni mutindu mosi mpe mu ke sala bawu mambu ya mbote yina mu tubaka samu na bawu.

⁴³ Ba ke sumba bilanga na yinsi yayi yina beno vwandaka tuba: Ya kele kisika ya kumwangana, ya kele dyaka ve na bantu na bibulu. Yawu me kubwa na maboko ya ba-Kalede.

⁴⁴ Ba ke sumba bilanga na mbongo. Ba ke sonika mikanda ya nsumbulu ya bilanga yango. Ba ke tula yawu binyemo, yawu ke salama na mantwala ya bambangi, na yinsi ya Bezame mpe na bayinsi yina kele pene-pene ya Yelusalemi, na bambanza ya Yuda, na bizunga ya myongo, na bambanza ya Sefela mpe na kati ya bambanza ya Nengeve. Samu ti mu ke vutula bambanza yina mutindu yawu vwandilaka. Ni Yave me tuba yawu.

33

Bambanza tungamaka dyaka

¹ Mambu ya Yave kuminaka dyaka Yelemya ntangu yandi vwandaka ntete ya kukangama na ngaanda ya bankebi.

² Yave, yina yidikaka ntoto mpe yina bongisaka yawu samu ti yawu kuningana ve, Nkumbu ya yandi, Yave. Yandi ke na kutuba:

³ Bokila munu mpe mu ke ndima. Mu ke lwengisa nge mambu ya nene, mambu ya kubumbama yina nge zaba ve.

⁴ Samu ti Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba. Yandi ke na kutuba na yina me tadila bayinzo ya mbanza yayi mpe bayinzo ya ntinu ya Yuda. Ba mwangisaka yawu samu ti binwani kufulusa ntoto na ngaanda ya bibaka samu na kunwanisa mbanza

⁵ na mvita yina salamaka na ba-Kalede. Mvita yina ke sala kaka ti bayinzo kufuluka na bamvumbi ya bantu yina mu ke bula na nkele ya munu mpe kudasuka ya munu. Mu me pesa mbanza yayi manima samu na yimbi yina me salama kuna.

⁶ Kasi mu ke vutula yawu mutindu yawu vwandaka. Mu ke belusa yawu. Mu ke fungudila yawu mukelo ya kizunu mpe ya kimvwama.

⁷ Mu ke vutula bantu ya Yuda mpe bantu ya Isayeli mutindu bawu vwandaka. Mu ke vutula bawu mutindu bawu vwandaka na ntangu ya ntama.

⁸ Mu ke vedisa bawu na yimbi nyonso yina salaka ti bawu kusumuka na ntadisi ya munu. Mu ke lemvokila bawu yimbi nyonso yina salaka ti bawu kusumuka na ntadisi ya munu mpe kubalukila munu.

⁹ Mbanza Yelusalemi ke vwanda na nsangu. Yawu ke kuma kitoko ya kulutula, yawu ke vwanda kyese mpe nkembo ya munu na kati ya makanda nyonso ya bantu na ntoto yina ke kuwa bansangu ya bumbote yina mu ke sadila bawu. Makanda nyonso ya bantu ya ntoto ke kuma na

boma. Bawu ke tekita samu na mutindu ya bum-bote nyonso mpe ya kizunu yina mu ke pesa na Yelusalemi.

*

¹⁰ Na yina me tadila kisika yayi yina beno ke na kutuba ti yawu me mwangana, ya ke dyaka ve na bantu to bibulu, bambanza ya Yuda mpe banzila ya Yelusalemi ke dyaka na makelele ve, ya ke dyaka na bantu ve, bantu ke na kuzinga dyaka kuna ve, bibulu kele dyaka ve. Yave ke na kutuba: Ba ke kuwa dyaka

¹¹ makelele ya mikembo mpe ya milolo ya nsayi. Ba ke kuwa dyaka banzimu ya bantwenya yina me kwelana ntama ve. Ba ke kuwa dyaka bantu kuyimba mukunga yayi: Nkembo na Yave, Nzambi ya Binwani, samu ti yandi kele mbote mpe luzolo ya yandi ke manisaka ve. Ba ke banda na kuwa dyaka mukunga ya bayina ke nataka munkayulu ya matondo na Yinzo ya Yave. Samu ti mu ke vutula dyaka yinsi yayi mutindu yawu vwandilaka. Ni Yave me tuba yawu.

*

¹² Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba: Na kisika yayi ya kumwangana yina ke dyaka ve na bantu na bibulu mpe na kati ya bambanza nyonso, ya ke vwanda dyaka na bampaka samu ti mivungi kutula bankombo na mameme ya bawu kuna.

¹³ Ya vwanda na bambanza yina ke na myongo, bambanza ya Sefela mpe bambanza ya Nengeve, mpe na ntoto ya Bezame mpe na bantoto yina kele

pene-pene ya Yelusalemi mpe na bambanza ya Yuda, bankombo na mameme ke banda dyaka na kulutaka na lutwadusu ya muntu yina ke tangaka yawu. Ni Yave me tuba yawu.

Yave ludedomo ya beto

¹⁴ Yave ke na kutuba: Na bilumbu yina ke kwiza, mu ke lungisa mambu ya mbote yina mu tubaka samu na yinsi ya kintinu ya Isayeli mpe ya Yuda.

¹⁵ Na bantangu yina, na bilumbu yina, mu ke menisa mutwikila ya ludedomo samu na Davidi. Yandi ke sadila na ludedomo mpe na kusungama nyonso na kati ya yinsi.

¹⁶ Na bilumbu yina, yinsi ya kintinu ya Yuda ke vuuka. Bantu ya Yelusalemi ke zinga na kati ya lukengolo. Ba ke banda na kubokila bawu na Nkumbu yayi: «Yave kele ludedomo ya beto»

*

¹⁷ Yave ke na kutuba: Davidi ke kondwa ve muntu yina ke yingana yandi na kiti ya kintinu ya bantu ya Isayeli.

¹⁸ Banganga-Nzambi yina kele ba-Levi, na nta-disi ya munu, bawu ke kondwa ve bantu yina ke yingana bawu, yina ke pesa minkayulu ya kuyoka, ke pesa minkayulu ya madya ya bilanga, ke yoka minkayulu mpe ke pesa minkayulu ya konso kilumbu.

¹⁹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

²⁰ Yave ke na kutuba: Kana beno zenga ngwisani ya munu ya ntangu, mpe kana beno zenga ngwisani ya munu ya mpimpa, beno lenda sala ti ntangu na mpimpa bika na kulandasana?

²¹ Kana yawu lenda salama, ngwisani yina mu salaka na kisyelo ya munu Davidi ke zengana, samu ti yandi kele dyaka ve na bana yina ke yala na kiti ya yandi ya kintinu, mutindu mosi mpe samu na banganga-Nzambi yina kele ba-Levi, bayina ke pesaka munu minkayulu.

²² Ba lenda tanga bawu ve, binwani ya mazulu, ba lenda teza ve munyenge ya mubu. Ni mutindu yina ke vwandila bana ya Davidi, kisyelo ya munu, mpe ba-Levi yina ke pesaka munu minkayulu.

*

²³ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

²⁴ Nge me kuwa ve mambu yina bantu yayi ke na kutuba? Bawu ke na kutuba: Makanda zole yina Yave soolaka, yandi losaka bawu? Ni mutindu yina bawu ke na kuvweza bantu ya munu. Samu na bawu, bantu ya munu kele dyaka ve dikanda ya bantu.

²⁵ Yave ke na kutuba: Kana mu salaka ve ngwisani ya ntangu mpe kana mu salaka ve ngwisani ya mpimpa, kana mu salaka ve misiku samu na nyonso yina ke salamaka na zulu mpe na ntoto,

²⁶ mu zolaka losa bana ya Yakobi mpe bana ya Davidi, kisyelo ya munu. Mpe kubaka dyaka na kati ya bana ya yandi, bayina ke yala bana ya Abalayami, ya Isaaki mpe ya Yakobi. Mu ke vutula bawu mutindu bawu vwandaka, mpe mu ke tala bawu kyadi.

34

Mambu yina me tadila Sedekyawu

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya. Ya vwan-daka na ntangu yina Nebukadenesale, ntinu ya Babilone na binwani ya yandi nyonso na bayinsi ya bintinu nyonso ya ntoto yina vwandaka na yisi ya lutumu ya Nebukadenesale mpe makanda nyonso ya bantu vwandaka nwanisa Yelusalemi mpe bambanza nyonso yina vwandaka pene-pene na yawu:

² Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Kwenda, tuba na Sedekyawu, ntinu ya Yuda, ti Yave ke na kutuba mutindu yayi: «Mu me yekula mbanza yayi na maboko ya ntinu ya Babilone yina ke nyengisa yawu.

³ Na yina me tadila nge, nge ke vuuka ve na maboko ya yandi. Ba ke bwila nge mbote mpe ba ke yekula nge na maboko ya yandi. Meso ya nge ke tala meso ya ntinu ya Babilone. Mpe yandi mosi ke zonzila nge kizizi na kizizi. Ya tsyelika, nge ke kwenda na Babilone.

⁴ «Ntangu yayi, nge Sedekyawu, ntinu ya Yuda, kuwa mambu ya Yave! Yave ke na kutuba: Nge ke kufwa ve na mbele ya mvita.

⁵ Kasi nge ke kufwa na kizunu nyonso. Mutindu ba namisaka tiya samu na bankooko ya nge yina yalaka tekila nge, ni mutindu yina mpe ba ke namisa tiya samu na bunene ya nge. Mpe ba ke yimbila nge mukunga yayi ya manyongo: “Aa kyadi! Oo mfumu!” Ni munu Yave me tuba yawu.»

⁶ Mumbikudi Yelemya zabisaka mambu nyonso yina na Sedekyawu, ntinu ya Yuda, kuna na Yelusalemi.

⁷ Binwani ya ntinu ya Babilone vwandaka nwanisa Yelusalemi mpe bambanza nyonso ya nkaka ya Yuda, Lakise mpe Azeka, samu ti ni yawu bikanaka bambanza ya Yuda ya kutungama na bibaka ya lukengolo.

Dyambu ya kimpwanza

⁸ Ntinu Sedekyawu salaka ngwisani na bantu nyonso ya Yelusalemi samu ti ba samuna kimpwanza ya bantu nyonso. Na manima, mambu ya Yave kuminaka Yelemya.

⁹ Konso muntu fwana kupesa kimpwanza na mundongo ya yandi ya mu-Ebeleyo, ya vwanda kento to bakala. Muntu ve fwana kusimbidila mpangi ya yandi ya Yuda na bundongo.

¹⁰ Bamfumu nyonso mpe bantu nyonso yina salaka ngwisani, bawu ndimaka na kubika bandongo ya bawu mpe bisadi ya bawu ya bakento. Bawu ndimaka na kusimbidila dyaka ve bawu na bundongo. Bawu ndimaka mpe bawu bikaka bandongo ya bawu.

¹¹ Kasi na manima, bawu sobaka lukanu yina bawu bakaka. Bawu bakaka dyaka bandongo mpe bisadi ya bakento yina bawu bikaka. Ba kwikaka bawu na kukuma dyaka bandongo mpe bisadi.

¹² Mambu ya Yave kuminaka Yelemya. Yave tubaka mutindu yayi:

¹³ «Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Mu salaka ngwisani na bankooko ya beno kilumbu yina mu basisaka bawu na yinsi ya Ngipiti, yinzo ya bundongo. Mu tubaka na bawu mutindu yayi:

¹⁴ Na manima ya bamvula nsambwadi, konso muntu na kati ya beno ke bika mpangi ya yandi mu-Ebeleyo yina ba ke tekisa nge mutindu mundongo. Yandi ke sadila nge bamvula sambanu, mpe na manima nge ke pesa yandi kimpwanza. Nge ke basisa yandi na yinzo ya nge. Kasi bankooko ya beno wilaka munu ve. Bawu mangaka na kufungula makutu ya bawu na kuwa munu.

¹⁵ Bubuyayi, beno me soba nkadulu ya beno, beno me sala mambu ya kusungama na ntadisi ya munu. Konso muntu na kati ya beno me samuna mambu ya kupesa kimpwanza na mpangi ya yandi. Mpe beno me baka lukanu na kusala ngwisani samu na yawu na ntadisi ya munu mpe na kati ya Yinzo yayi, kisika yina ba ke bokilaka Nkumbu ya munu.

¹⁶ Kasi beno me soba mabanza ya beno, mpe beno me safula Nkumbu ya munu. Beno me vutula dyaka na bundongo bakento na babakala yina beno pesaka kimpwanza, samu ti bawu kwenda ya bawu kisika yina bawu zola. Konso muntu na kati ya beno me kwika bawu na kuvwanda dyaka mindongo ya beno.»

¹⁷ Ni yawu yina Yave ke na kutuba: Beno me wila munu ve, konso muntu na kati ya beno me samuna ve mambu ya kimpwanza ya mpangi ya yandi, to ya muntu ya yinsi ya yandi. Mu me samuna samu na beno, kimpwanza ya mbele ya mvita, kiyooolo mpe nsatu. Mu ke sala ti bantu ya bayinsi ya bintinu nyonso kuvwanda na boma ya kulutula samu na mpasi yina ke kumina beno.

¹⁸ «Mu ke yekula bantu yina me zitisa ve ngwisani ya munu, bawu me sadila ve mambu yina me tadila ngwisani yina bawu salaka na ntadisi ya munu. Bawu zengaka mwana ya ngombe na bandambu zole mpe bawu lutaka na kati-kati ya bandambu yina mutindu kidimbu ya ngwisani yango.

¹⁹ Bamfumu ya Yuda mpe bamfumu ya Yelusalemi, bantu ya mfunu, banganga-Nzambi, mpe bantu nyonso ya yinsi, bayina lutaka na kati-kati ya mwana ya ngombe,

²⁰ mu ke yekula bawu na maboko ya bambeni, bayina ke sosaka na kufwa bawu. Bamvumbi ya bawu ke kuma madya ya bandeke ya mazulu mpe bibulu ya mfinda.

²¹ Na yina me tadila Sedekyawu, ntinu ya Yuda, mu ke yekula yandi, mpe bantu ya mfunu yina ke salaka na yandi, na maboko ya bambeni ya bawu. Mu ke yekula bawu na maboko ya bantu yina ke sosaka na kufwa bawu mpe na maboko ya binwani ya ntinu ya Babilone, bayina ke na kukwenda ntama.

²² Mu ke pesa ntumunu, mu ke sala ti bambeni vutuka na mbanza yayi, bawu ke nwanisa yawu, bawu ke baka mpe ke yoka yawu. Mu ke sala ti bambanza ya Yuda vwanda ya kumwanga, yawu ke vwanda dyaka ve na bantu yina ke zinga kuna.» Ni Yave me tuba yawu.

35

Yelemya na bantu ya dikanda ya ba-Lekabe

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya. Ya vwan-daka na ntangu yina Yoyakime, mwana ya Yosiya, vwandaka ntinu ya Yuda. Mambu yango ni yayi:

² «Kwenda na sika ya bantu ya dikanda ya ba-Lekabe, zonzila bawu mpe nata bawu na kati ya mosi ya bivinga ya Yinzo ya Yave. Kuna nge ke pesa bawu vinu bawu kunwa.»

³ Mu bakaka Yazanya, mwana ya Yelemya, mutekolo ya Abasinya, bampangi ya yandi, bana ya bampangi ya yandi mpe dikanda nyonso ya ba-Lekabe.

⁴ Mu nataka bawu na Yinzo ya Yave na kivinga yina ba kubikaka samu na bana ya Anane, muntu ya Nzambi, mwana ya Yingedalya. Kivinga yango vwandaka pene-pene ya kivinga ya bamfumu, na zulu ya kivinga ya Maaseya, mwana ya Salume, mukengi ya mwelo yina ba ke kotilaka na Yinzo ya Yave.

⁵ Mu bakaka mayuki ya kufuluka na vinu mpe bambungu, mu tulaka yawu na mantwala ya bantu ya dikanda ya ba-Lekabe. Mu tubaka na bawu mutindu yayi: «Beno kunwa mwa ndambu ya vinu yayi.»

⁶ Kasi bawu vutulaka: «Beto ke kunwa ve vinu samu ti nkooko ya beto Yonadabe, mwana ya Lekabe, tumisaka beto mutindu yayi:

«Beno ke meka ata fyoti ve na kunwa vinu, ya vwanda beno to bana ya beno.

⁷ Beno ke tunga ve bayinzo,
beno ke kunda ve bambuma,
beno ke kunda ve bilanga ya bayinti ya vinu
mpe beno ke kuzwa yawu ve.

Kasi na luzingu nyonso ya beno,
beno ke zinga na bayinzo ya lele.
Ni mutindu yayi beno ke zingila na ntoto
ya yinsi yayi yina kele ve ya beno.»

⁸ «Beto me tumama na bantumunu yina bikilaka beto nkooko ya beto, Yonadabe, mwana ya Lekabe. Beto ke kunwaka ve vinu, ya vwanda bakento ya beto, bana ya beto ya babakala to bana ya beto ya bakento, bilumbu nyonso ya luzingu ya beto.

⁹ Beto kele ve na bayinzo ya kuvwandila, beto kele ve na bilanga ya bayinti ya vinu to kisika ya kusala bilanga to bantoto, bisika yina beto lenda kunda bambuma.

¹⁰ Beto ke zingaka na mwa bayinzo ya lele. Beto ke tumamaka na buzitu nyonso na bantumunu yina bikilaka beto nkooko ya beto, Yonadabe.

¹¹ Kasi ntangu Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, kwizaka botola yinsi yayi, beto tubaka mutindu yayi: Beto bakeno lukanu ya kukota na Yelusalemi, samu na kukima binwani ya Babilone mpe ya Alame. Ni mutindu yina beto kwizaka zinga kwaku na Yelusalemi.»

¹² Na yina, mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

¹³ «Kwenda tuba na bantu ya Yuda mpe na bantu yina ke zingaka na Yelusalemi ti, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi: Na mbala yayi, beno ke ndima ve malongi ya munu mpe beno ke manga na kuwa mambu ya munu? Ni Yave me tuba yawu.

¹⁴ Yonadabe, mwana ya Lekabe, yiminaka bana ya yandi na kunwa vinu mpe ba-Lekabe tuma-

maka na yawu: Bawu ke kunwaka ve vinu tii bubu yayi samu ti, bawu me tumama na ntumunu ya nkooko ya bawu. Kasi munu, mu lembaka ve na kwendaka kebisa beno mpe beno kuwaka munu ve.

¹⁵ Mu lembaka ve na kufidisaka beno bisyelo ya munu, mimbikudi, samu na kutuba na beno ti: “Bika ti konso muntu na beno kusoba nkadulu ya yandi ya yimbi, beno viluka, beno kwikama ve na banzambi ya nzenza samu na kusambila bawu. Na yina beno ke zinga na yinsi yina mu pesaka na bankooko ya beno mpe na beno.” Kasi beno salaka keba ve mpe beno kuwaka munu ve.

¹⁶ Bana ya Yonadabe tumamaka na bantumunu yina nkooko ya bawu bikilaka bawu, kasi beno bantu ya Yuda, beno kuwaka munu ve.»

¹⁷ «Ni yawu yina, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Bantu ya Yuda mpe bantu yina ke zingaka na Yelusalemi, mu ke fidisa beno bampasi nyonso yina mu bikulaka samu na beno samu ti, mu zonzilaka beno kasi beno kuwaka ve, mu bokilaka beno, kasi beno ndimaka ve.»

¹⁸ Yelemya tubaka na kifumba ya ba-Lekabe: «Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Mutindu beno me tumama na bantumunu ya nkooko ya beno Yonadabe, beno sadilaka mbote mambu yina yandi tumisaka beno,

¹⁹ beno ke kondwa ve muntu yina ke sadila munu.

«Ni Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, me tuba yawu.»

36

Yoyakime yokaka dibuku yina Baluke sonikaka

¹ Na mvula ya yiya ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya ntinu ya Yuda, mambu ya Yave yina kuminaka Yelemya ni yayi:

² «Baka dibuku ya kuzingama yina ba yidikaka na mpusu ya ngolo ya kibulu. Sonika mambu nyonso yina mu ke zabisaka nge samu na Isayeli, samu na Yuda mpe samu na makanda ya nkaka ya bantu. Sonika mambu nyonso kubanda na mambu yina mu zabisaka nge katuka ntangu ya kintinu ya Yosiya tii bubu yayi.

³ Kuzaba ve kana bantu ya Yuda ke sala keba na bampasi yina mu ke talisa bawu mpe kana mosi-mosi na kati ya bawu ke soba nkadulu ya bawu ya yimbi samu ti mu lemvokila yimbi ya bawu mpe masumu ya bawu.»

⁴ Na yina, Yelemya bokilaka Baluke, mwana ya Neliya. Yandi zabisaka yandi mambu yina Yave tubaka na yandi mpe Baluke sonikaka yawu na kati ya dibuku ya kuzingama yina ba yidikaka na mpusu ya ngolo ya kibulu.

⁵ Na manima, Yelemya pesaka ntumunu na sika ya Baluke mutindu yayi: Mutindu mu kele ya kukangama kwaku, mu lenda kwenda ve na Yinzo ya Yave.

⁶ Nge ke kwenda nge mosi. Mpe nge ke tanga na kati ya dibuku mambu ya Yave yina yandi me tuba, mambu yina mu zabisaka nge na kusonika. Nge ke tangila bantu yawu na kati ya Yinzo ya Yave na kilumbu ya mina-nsoki. Nge ke tangila bawu yawu mpe bantu nyonso ya Yuda yina ke

katuka na bambanza ya bawu samu na kukwiza kuna.

⁷ Kuzaba ve kana kuyawula ya bawu ke kuma na ntadisi ya Yave mpe ti kana bawu ke bika mavanga ya bawu ya yimbi. Samu ti kudasuka mpe nkele yina Yave lakisaka na sika ya bantu yayi, ya kele ya nene.

⁸ Baluke, mwana ya Neliya, salaka na dede nyonso mutindu mumbikudi Yelemya tumisaka yandi. Yandi tangaka na kati ya dibuku mambu ya Yave. Yandi tangaka yawu na Yinzo ya Yave.

⁹ Mambu yayi salamaka na ngonda ya yivwa ya mvula ya tanu ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda. Ba mwangisaka nsangu ya kumina-nsoki na ntadisi ya Yave samu na bantu ya Yelusalemi mpe samu na bantu nyonso ya bambanza ya Yuda yina kwizaka na Yelusalemi.

¹⁰ Baluke tangaka mambu ya Yelemya na kati ya dibuku. Yandi tangaka yawu na kati ya Yinzo ya Yave, na kati ya kivinga ya Ngemalya, mwana ya Safane, kisoniki. Kivinga yango vwandaka na kati ya ngaanda ya kibandu yina kele na nkotolo ya Mwelo ya Malu-Malu ya Yinzo ya Yave. Yandi tangilaka yawu bantu nyonso na ndinga ya ngolo.

¹¹ Mika, mwana ya Ngemalya, mutekolo ya Safane, kuwaka mambu nyonso ya Yave yina vwandaka ya kusonama na dibuku.

¹² Yandi kulumukaka na kukwenda na yinzo ya ntinu. Kuna, yandi kotaka na kivinga, kisika ke salaka kisoniki. Ni kuna ba vwandisaka bamfumu nyonso yayi: Kisoniki Elisama, Delaya, mwana ya Semaya, Elenatane, mwana ya Akebole, Ngemalya, mwana ya Safane, Sedekyawu, mwana ya

Ananya mpe bamfumu nyonso ya nkaka.

¹³ Mika kwizaka zabisa bawu mambu nyonso yina yandi kuwaka, mambu yina vwandaka ya kusonama na dibuku yina Baluke tangilaka bantu nyonso.

¹⁴ Na yina, bamfumu nyonso fidisaka Yewudi, mwana ya Netanya, mutekolo ya Selemya, mwana ya Kuse. Bawu fidisaka yandi na sika ya Baluke na kwenda zabisa yandi mutindu yayi: Baka dibuku yina nge me tangila bantu, nge kwiza na yawu kwaku. Baluke, mwana ya Neliya, bakaka dibuku mpe yandi kwendaka na sika ya bawu.

¹⁵ Bawu tubaka na yandi: «Mulemvo ya nge, vwanda mpe tangila beto yawu.» Baluke tangilaka bawu yawu.

¹⁶ Ntangu bamfumu yina kuwaka mambu nyonso yina Baluke tangilaka bawu, bawu bandaka na kutalasana bawu na bawu na kutekita nyonso. Mpe bawu tubaka na Baluke: «Beto ke natina ntinu mambu nyonso yayi.»

¹⁷ Na yina bawu yufulaka Baluke: Zabisa beto, wapi mutindu nge me lenda na kusonika mambu nyonso yayi? Ni Yelemya vwandaka zonzila nge yawu mpe nge vwandaka sonika?

¹⁸ Baluke vutulaka: «Yelemya vwandaka tuba na munu mambu ya kusonika mpe munu, mu bakaka tinta mpe mu vwandaka sonika na kati ya dibuku.»

¹⁹ Bamfumu tubaka na Baluke mutindu yayi: «Sosa kisika nge kwenda bumbama. Yelemya mpe fwana kubumbama. Muntu ve fwana kuzaba kisika beno kele!»

²⁰ Na manima, bamfumu kwendaka na ngaanda ya lupangu ya yinzo ya ntinu. Bawu kwendaka zabisa na ntinu mambu nyonso mutindu yawu lutilaka. Kasi bawu bikaka dibuku na kati ya kivinga ya Elisama, kisoniki.

²¹ Ntinu tumisaka Yewudi na kwenda baka dibuku. Yewudi kwendaka baka dibuku na kati ya kivinga ya kisoniki Elisama. Ntinu mpe bamfumu nyonso vwandaka ya kuzunga Yewudi, mpe Yewudi tangilaka bawu dibuku.

²² Ntinu vwandaka ya kuvwanda na kati ya yinzo ya yandi ya ntangu ya madidi ya ngolo. Kima yina ke pesaka tiya na kati ya yinzo vwandaka sala. Ya vwandaka na ngonda ya yivwa.

²³ Konso ntangu yina Yewudi vwandaka me manisa na kutanga mikanda tatu to yiya ya dibuku, ntinu vwandaka zenga yawu na mwa mbele ya kisoniki, yandi vwandaka losa yawu na tiya ya kima yina ke pesaka tiya na kati ya yinzo. Yandi salaka mutindu yina tii ntangu dibuku nyonso manisaka na kukota na tiya, na kima yina ke pesaka tiya.

²⁴ Ntinu, mpe bantu nyonso yina ke salaka na yandi, bawu kuwaka mambu nyonso yina. Bawu vwandaka ve na boma mpe bawu pasulaka ve binkuti ya bawu.

²⁵ Kasi Elenatane, Delaya, Ngemalya, bawu bondilaka ntinu na kubika na kuyoka dibuku, kasi ntinu wilaka bawu ve.

²⁶ Ntinu tumisaka Yelamelya, muntu ya dikanda ya yandi, na sika ya Selaya, mwana ya Azelyele, mpe na sika ya Selemya, mwana ya Abedele, samu na kwenda bwila Baluke, kisoniki mpe

mumbikudi Yelemya, kasi Yave bumbaka bawu.

²⁷ Ntinu yokaka dibuku yina vwandaka na mambu yina Baluke sonikaka, mambu yina Yelemya zabisaka yandi na kusonika. Na manima, mambu ya Yave kuminaka Yelemya mutindu yayi:

²⁸ «Baka dibuku ya nkaka ya kuzingama, sonika mambu nyonso yina vwandaka na dibuku ya ntete yina Yoyakime, ntinu ya Yuda, me yoka.»

²⁹ Mpe nge ke tuba na Yoyakime ntinu ya Yuda:

Yave ke na kutuba: «Yelemya me sonika ti ntinu ya Babilone ke kwiza mwangisa yinsi yayi, yandi ke manisa bantu nyonso mpe bibulu. Kasi Yoyakime sembaka yandi mpe yokaka dibuku.»

³⁰ Ni yawu yina, na yina me tadila ntinu ya Yuda, Yave ke na kutuba: «Muntu mosi ve ya dikanda ya yandi ke vwanda na kiti ya kintinu ya Davidi. Ba ke bika mvumbi ya yandi na tiya ya ntangu mpe na madidi ya mpimpa.

³¹ Mu ke futisa bawu yimbi ya bawu, yandi na bana ya yandi mpe na bantu yina ke salaka na yandi. Mu ke fidisa bampasi nyonso yina mu samunaka, nsangu yina bawu mangaka na kuwa. Mu ke fidisa yawu na sika ya bawu, na sika ya bantu yina ke zingaka na Yelusalemi mpe na sika ya bantu ya Yuda. Ni bampasi yina bawu mangaka na kuwa.»

³² Na yina, Yelemya bakaka dibuku ya nkaka, yandi pesaka yawu na kisoniki Baluke, mwana ya Neliya. Baluke sonikaka. Yandi vwandaka sonika mambu nyonso yina Yelemya vwandaka tuba na yandi na kusonika. Mambu yango ni yina vwandaka na kati ya dibuku yina Yoyakime,

ntinu ya Yuda, yokaka. Ba bwelaka dyaka mambu mingi ya nkaka.

37

Ntinu Sedekyawu fidisaka bantumwa na sika ya Yelemya

¹ Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, byekaka Sedekyawu, mwana ya Yosiya, mutindu ntinu na yinsi ya Yuda, na kisika ya Konya, mwana ya Yoyakime.

² Kasi, ata yandi mosi to bamfumu yina vwan-daka sala na yandi, to bantu ya Yuda kuwaka bankebosolo yina Yave zabisaka bawu na yinwa ya mumbikudi Yelemya.

³ Ntinu Sedekyawu fidisaka Yewukale, mwana ya Selemya, mpe nganga-Nzambi Sefanya, mwana ya Maseya, na sika ya mumbikudi Yelemya samu na kuzabisa yandi: «Mulemvo ya nge, sambila Yave, Nzambi ya beto, samu na beto nyonso.»

⁴ Yelemya vwandaka tambula na kimpwanza nyonso na kati-kati ya bantu. Ba vwandaka me tula ntete ve yandi na boloko.

⁵ Binwani ya Falawo basikaka na Ngipiti. Ntangu ba-Kalede yina zungaka Yelusalemi samu na kubaka yawu kuwaka mambu yina, bawu kwendaka ntama.

⁶ Na yina, mambu ya Yave kuminaka mumbikudi Yelemya mutindu yayi:

⁷ Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi: «Ntinu ya Yuda yina me fidisa beno samu na kwiza tala munu, beno ke vutula yandi mvutu ti: Binwani ya Falawo yina me baka nzila samu na

kwiza sadisa beno, yawu ke vutuka na yinsi ya bawu na Ngipiti.

⁸ Mpe ba-Kalede ke vutuka. Bawu ke nwanisa mbanza yayi. Bawu ke baka yawu mpe bawu ke tula yawu tiya.»

⁹ Yave ke na kutuba: «Beni tuba ve na kati ya bantima ya beno ti: “Ba-Kalede me kwenda ya bawu ntama na beto.” Na kutala mbote bawu ke bika dyaka ve yinsi ya beno.

¹⁰ Ata ti beno kununga binwani nyonso ya ba-Kalede yina ke na kunwanisa beno, mpe ti ya bikana kaka bayina me lwala to me kuzwa madyonga, muntu-muntu na kati ya yinzo ya bawu ya lele ke telema mpe bawu ke tula tiya na kati ya mbanza yayi.»

Ba kangaka Yelemya na boloko

¹¹ Ntangu binwani ya ba-Kalede kumaka ntama na mbanza Yelusalemi samu na binwani ya Falawo,

¹² Yelemya zolaka basika na Yelusalemi samu na kukwenda na yinsi ya Bezame, samu na kwenda baka kikunku ya yandi ya difwa na sika ya bantu ya yandi.

¹³ Ntangu yandi kumaka na mwelo ya yinsi ya Bezame, Yiliya, mwana ya Selemya, mutekolo ya Ananya, mfumu ya bankebi, vwandaka kuna. Yandi telemisaka mumbikudi Yelemya, mpe yandi tubaka na yandi mutindu yayi: Nge ke na kwenda kukipesa na sika ya ba-Kalede?

¹⁴ Yelemya vutulaka: Luvunu ya nge, mu ke na kukipesa ve na sika ya ba-Kalede! Kasi Yiliya

ndimaka yawu ve. Yandi bwilaka Yelemya mpe nataka yandi na sika ya bamfumu.

¹⁵ Bamfumu dasukilaka mumbikudi, bawu bulaka yandi mpe bawu kangaka yandi na yinzo ya Yonatane kisoniki. Yinzo yango ya Yonatane, ba kitulaka yawu yinzo ya boloko.

¹⁶ Ni mutindu yina Yelemya kotaka boloko, na kati ya mwa kivinga na yisi ya ntoto, kisika yina kele mpimpa. Yandi zingilaka kuna.

¹⁷ Na manima, ntinu Sedekyawu tumisaka ti ba kwenda basisa Yelemya na mansweki, samu na kuyufula yandi bwuvu kuna na yinzo ya ntinu. Ntinu yufulaka Yelemya: «Nge ke na mambu ya kuzonza yina me katuka na Yave? Yelemya vutulaka: Ee mu ke na dyambu mosi. Ba ke yekula nge na maboko ya ntinu ya Babilone.

¹⁸ Yelemya tubaka na ntinu Sedekyawu wapi disumu mu me sala na mantwala ya nge? Wapi disumu yina mu me sala na mantwala ya bantu yina ke salaka na nge mpe na sika ya bantu yayi? Yinki mu me sala samu ti beno kangisa munu na boloko?

¹⁹ Mimbikudi ya beno yina vwandaka bikula na kutuba ti ntinu ya Babilone ke vutuka dyaka ve, mpe ti yandi ke nwanisa dyaka beno ve, wapi bawu?»

²⁰ «Ntangu yayi nge mfumu ya munu, ntinu ya munu, mulemvo ya nge, kuwa ndombolo ya munu. Kuvutula dyaka munu ve na yinzo ya Yonatane kisoniki. Kana ve, mu ke kufwa kuna.»

²¹ Na yina, ntinu Sedekyawu tumisaka ti ba tula Yelemya na ngaanda yina ba ke kebaka, mpe ti konso kilumbu ba kupesaka yandi mampa ya

bidyatulu. Bawu vwandaka pesa yandi yawu tii ntangu bidyatulu nyonso ya mbanza manisaka. Ni mutindu yayi Yelemya vwandilaka na ngaanda yina ba ke kebaka.

38

Ba losaka Yelemya na kati ya dibulu

¹ Sefatya, mwana ya Matane, Ngedalya, mwana ya Pasewule, Yukale, mwana ya Selemya mpe Pasewule, mwana ya Malekiya, bawu kuwaka ti Yelemya vwandaka tuba na bantu nyonso mambu yayi:

² «Yave ke na kutuba: “Konso muntu yina ke bikana na mbanza yayi ke kufwa na mbele ya mvita, na nsatu to na kiyoolo. Kasi konso muntu yina ke basika samu na kwenda kukipesa na ba-Kaledede, yandi ke vuukisa luzingu ya yandi. Ni luzingu ya yandi ke vwanda mutindu kimvwama yina yandi me kuzwa na mvita mpe yandi ke zinga.”»

³ Yave ke na kutuba: «Mbanza yayi, ba ke yekula yawu na maboko ya binwani ya ntinu ya Babilone mpe yandi ke botola yawu.»

⁴ Na manima, bamfumu yina ke salaka na ntinu tubaka na ntinu: «Mulemvo ya nge ntinu, bika ti ba kufwa muntu yayi! Ni yandi ke na kulembisa binwani yina me bikana na mbanza yayi mpe bantu nyonso na mambu yina yandi ke na kwendaka tuba. Muntu yayi ke na kusosa ve ti bantu vwanda mbote, kasi yandi ke na kusosila bawu mpasi.»

⁵ Ntinu Sedekyawu vutulaka: «Yandi yayi mu me yekula yandi na maboko ya beno. Ntinu ke dyaka ve na dyambu na beno.»

⁶ Na yina, ba bakaka Yelemya mpe ba losaka yandi na kati ya dibulu ya Malekiya, muntu ya dikanda ya ntinu. Dibulu yango vwandaka na kati ya ngaanda ya lupangu ya bankebi. Bawu kululaka Yelemya na basinga. Dibulu yango vwandaka ve na maza na kati, kasi ya vwandaka na ntebe. Yelemya dyamaka na yisi ya ntebe.

⁷ Kasi Ebede-Meleke, mu-Etyopi, yina vwandaka muntu ya mfunu yina vwandaka na yinzo ya ntinu kuwaka ti ba tulaka Yelemya na kati ya dibulu. Ntinu vwandaka ya kuvwanda na mwelo ya Bezame.

⁸ Ebede-Meleke basikaka na yinzo ya ntinu mpe yandi tubaka na ntinu mutindu yayi:

⁹ «Oo ntinu, mfumu ya munu! Bantu yayi me sala yimbi na nyonso yina bawu me sala na mumbikudi Yelemya. Na kulosa yina ba me losa yandi na dibulu, yandi ke kufwa na nsatu, samu ti bidyatulu me manisa na kati ya mbanza.»

¹⁰ Na yina, ntinu tumisaka Ebede-Meleke, mu-Etyopi, mutindu yayi: «Baka babakala makumi tatu. Beno kwenda basisa mumbikudi Yelemya na dibulu ntete ti yandi kufwa.»

¹¹ Ebede-Meleke baka babakala mpe bawu kwendaka na yinzo ya ntinu, na kivinga yina kele na yisi ya kivinga ya bimvwama. Ebede-Meleke bakaka binkuti ya kupasuka yina vwandaka dyaka ve na kisalu. Yandi sadilaka basinga na kukulula yawu na sika ya Yelemya na kati ya dibulu.

¹² Ebede-Meleke, mu-Etyopi tubaka na Yelemya: «Baka binkuti yayi ya kubeba, tula yawu na yisi ya mapeka ya nge, kisika ke na kuluta basinga.» Ni mutindu yina Yelemya salaka.

¹³ Bawu bendaka Yelemya na basinga, bawu basisaka yandi na dibulu. Yelemya bikanaka na ngaanda ya yinzo ya boloko.

Ntinu Sedekyawu tumisaka dyaka bantu na sika Yelemya

¹⁴ Ntinu Sedekyawu tumisaka ba kwenda bokila mumbikudi Yelemya mpe ba nataka yandi na nko-tolo ya tatu ya Yinzo ya Yave. Mpe ntinu tubaka na Yelemya, mu kele na dyambu yina mu ke lomba nge, kubumbila munu ata dyambu.

¹⁵ Yelemya vutulaka na Sedekyawu: Kana mu zabisa nge mambu, nge ke nge zengila ve munu lufwa? Kana mu pesa nge malongi, nge ke wila munu ve!

¹⁶ Ntinu Sedekyawu kudyaka ndefi na sika ya Yelemya na mansweki mutindu yayi: Na Nkumbu ya Yave, Nzambi ya moyo, Nzambi yina salaka beto, mu ke zengila ve nge lufwa. Mu ke yekula nge ve na maboko ya bantu yina ke na kusosa na kufwa nge.

¹⁷ Yelemya tubaka na Sedekyawu mutindu yayi: Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba ti kana nge basika samu na kukipesa na sika ya bamfumu ya binwani ya ntinu ya Babilone, nge ke vuukisa luzingu ya nge na ya dikanda ya nge. Mpe ba ke yoka dyaka ve Yelusalemi.

¹⁸ Kasi, kana nge kukipesa ve na sika ya bam-fumu ya binwani ya ntinu ya Babilone, mbanza yayi ke kubwa na maboko ya ba-Kalede, bawu ke tula yawu tiya, mpe nge ke vuuka ve na maboko ya bawu.

¹⁹ Ntinu Sedekyawu tubaka na Yelemya: Ntima ya munu ke na kukwama samu na bantu ya Yuda yina me kukipesa na sika ya ba-Kalede. Mu zola ve ti ba yekula munu na maboko ya bawu mpe ti bawu, ba talisa munu mpasi.

²⁰ Yelemya vutulaka: «Ba ke yekula nge ve na maboko ya bawu, mulemvo ya nge ntinu, kuwa mambu yina Yave me tumisa munu na kuzabisa nge. Mambu nyonso ke vwanda mbote samu na nge, mpe nge ke vuukisa luzingu ya nge.

²¹ Kasi, kana nge manga na kukipesa, tala mambu yina ke kumina nge, mambu yina Yave me lakisa munu:

²² Bakento nyonso yina ke bikana na yinzo ya ntinu ya Yuda, ba ke nata bawu na sika ya bam-fumu ya binwani ya ntinu ya Babilone.» Bakento yango ke tuba mutindu yayi:

«Bawu me vuna nge,
bawu me kuzwa nge,
bawu vwandaka bandiku ya nge.
Ntangu makulu ya nge kotaka na ntebe,
bawu nyonso kimaka nge.»

²³ «Bakento ya nge nyonso na bana ya nge, ba me nata bawu na sika ya ba-Kalede. Mpe nge, nge ke vuuka ve na maboko ya bawu. Ntinu ya Babilone

ke simba nge na diboko ya yandi. Mpe mbanza yayi, ba ke tula yawu tiya.»

²⁴ Sedekyawu tubaka na Yelemya: «Mambu yayi kele mansweki ya nge na munu, mpe nge ke kufwa ve.

²⁵ Kana bamfumu ya binwani zaba ti mu me solola na nge, mpe ti bawu kwiza yufula nge: “Zabisa beto mambu yina nge me tuba na ntinu. Zabisa beto mambu yina ntinu me tuba na nge.” Kubumbila beto ata dyambu mpe beto ke kufwa nge ve.

²⁶ Nge ke tuba na bawu mutindu yayi: “Mu me bondila ntinu samu ti yandi bika na kuvutula munu na yinzo ya Yonatane, samu ti mu kufwa ve kuna.”»

²⁷ Bamfumu nyonso ya binwani ya ntinu kwizaka na sika ya Yelemya samu na kupesa yandi bwuvu. Yandi pesaka bawu mvutu kaka mutindu ntinu zabizaka yandi na kutuba. Bawu vutukaka na malembe samu ti dyambu vwandaka me zabana ntete ve.

²⁸ Yelemya bikanaka kuna na ngaanda ya yinzo ya boloko tii kilumbu yina ba bakaka mbanza Yelusalemi. Ntangu ba baka mbanza Yelusalemi.

39

¹ Na mvula ya yivwa ya kintinu ya Sedekyawu, ntinu ya Yuda, na ngonda ya kumi, Nebukadene-sale, ntinu ya Babilone kwizaka na binwani ya yandi nyonso na mantwala ya Yelusalemi. Bawu zungaka yawu samu na kubotola yawu.

² Na mvula ya kumi na mosi ya kintinu ya Sedekyawu, na kilumbu ya yivwa ya ngonda ya yiya, ba tobolaka dibulu na kibaka ya mbanza.

³ Na yina, bamfumu ya binwani yina ke salaka na ntinu ya Babilone kwizaka vwanda na Mwelo ya Kati-Kati. Ya vwandaka: Nelengale-Salesele, Samengale-Nebu, Salesekime, mfumu ya bamfumu yina ke salaka na ntinu, Nelengale-Salesele mfumu ya binwani, mpe bamfumu nyonso ya nkaka ya ntinu ya Babilone.

⁴ Na ntangu yina Sedekyawu, ntinu ya Yuda, mpe binwani ya yandi talaka binwani ya ntinu ya Babilone, bawu kumaka na mbanza na mpimpa na nzila ya bilanga ya ntinu, na mwelo yina kele na kati-kati ya bibaka zole mpe bawu bakaka nzila yina ke kwendaka na Alaba.

⁵ Kasi, binwani ya ba-Kalede landaka bawu mpe ba kuzwaka Sedekyawu kuna na yinsi ya kuyuma ya Yeliko. Ba bwilaka yandi mpe ba nataka yandi na mantwala ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone yina vwandaka na Libela, kuna na yinsi ya Amate. Ni kuna Nebukadenesale samunaka mambu ya lufundusu ya Sedekyawu.

⁶ Kaka ni kuna na Libela, ntinu ya Babilone tumisaka ti ba kufwa bana ya Sedekyawu na meso ya yandi mosi Sedekyawu. Ntinu ya Babilone kufwaka mpe bantu nyonso ya mfunu ya Yuda.

⁷ Na manima, yandi tobolaka Sedekyawu meso mpe yandi kangaka yandi bambala zole bampanga ya kisengo ya mbwaki samu na kunata yandi na Babilone.

⁸ Kuna na Yelusalemi, ba-Kalede yokaka yinzo ya ntinu mpe bayinzo ya bantu, mpe bawu mwangisaka bibaka ya mbanza Yelusalemi.

⁹ Na yina me tadila bantu yina bikanaka, bayina bikanaka na kati ya mbanza, bayina

kukipesaka na ntinu ya Babilone, bantu nyonso yina bikanaka, Nebuzaladane, yina vwandaka mfumu ya bankebi ya ntinu ya Babilone, nataka bawu na ngolo ya yinsi ya nzenza.

¹⁰ Kasi mwa ndambu ya bamputu ya yinsi ya Yuda, bayina vwandaka ve na kima, Nebuzaladane, mfumu ya bankebi pesaka bawu muswa ya kubinaka na yinsi ya Yuda. Na kilumbu yango, yandi pesaka bawu bayinti ya vinu mpe bilanga.

Yelemya me kuma na kimpwanza

¹¹ Na yina me tadila Yelemya, Nebukadene-sale, ntinu ya Babilone, tumisaka Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, mutindu yayi:

¹² «Kwenda sosa yandi, kengedila yandi samu ti ba talisa yandi mpasi ve. Sala nyonso yina yandi ke lombana na nge!»

¹³ Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, wisanaka na Nebusazebane, muntu yina ntinu tulaka kivuvu, Nelengale-Saletesele, mfumu ya bamfumu yina ke salaka na ntinu, mpe bamfumu nyonso ya nkaka ya ntinu ya Babilone.

¹⁴ Bawu tumisaka ti ba kwenda sosa Yelemya na ngaanda ya lupangu ya bankebi mpe ti ba basisa yandi samu na kupesa yandi na Ngedalya, mwana ya Ayikame, mutekolo ya Safane samu ti Ngedalya vutula Yelemya na yinzo ya yandi. Na yina, Yelemya kwizaka zinga na kati ya bantu.

Mambu yina me tadila Ebede-Meleke

¹⁵ Ntangu yina Yelemya vwandaka ntete na boloko ya ngaanda ya lupangu ya bankebi, Yave tubaka na yandi mutindu yayi:

¹⁶ «Kwenda zabisa na Ebede-Meleke, mu-Etyopi, mutindu yayi: “Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: mambu yina mu bikulaka samu na bantu yina ke zingaka na Yelusalemi kele mambu ya buyenge ve kasi ya kyadi mpe kaka ntangu fyoti me bikana, mu ke sala yawu mpe nge ke tala yawu.

¹⁷ Kasi kilumbu yina mpasi yango ke kuma, mu ke yekula nge ve na sika ya bantu yina ke talisaka nge boma. Ni Yave me tuba yawu.

¹⁸ Mu ke kimisa nge, samu ti nge kufwa ve na mbele ya mvita. Nge ke vuuka samu ti nge me sadila munu kivuvu. Ni luzingu ya nge ke vwanda mutindu kimvwama yina nge me kuzwa na mvita. Ni Yave me tuba yawu.” »

40

Yelemya bikanaka na Ngedalya

¹ Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, bikaka ti Yelemya kwenda na Lama, na manima mambu ya Yave kuminaka Yelemya.

Yelemya vwandaka ya kukangama na bampanga, yandi vwandaka na kati-kati ya bantu ya Yelusalemi na bantu ya Yuda bayina ba vwandaka nata na ngolo na Babilone.

² Mfumu ya bankebi tumisaka ba bokila Yelemya mpe yandi tubaka na Yelemya: «Yave, Nzambi ya nge, samunaka mambu ya mpasi samu na kisika yayi.

³ Yave me lungisa mambu yina yandi samunaka. Yandi me sala yawu samu ti beno me sumuka na ntadisi ya Yave mpe beno me tumama

ve na ndinga ya yandi, ni yawu yina mambu yayi me kumina beno.

⁴ Kaka bubu yayi, mu ke katula nge na bampanga yina kele na maboko ya nge, kana nge zola kukwenda na munu na Babilone, beto kwenda. Mu ke sadila nge mambu ya mbote. Kasi kana nge zola ve kukwenda na munu na Babilone, kukwenda ve. Tala, bwala nyonso yawu yayi na mantwala ya nge, kwenda kisika yina nge zola, to yina me lunga samu na nge.»

⁵ Mutindu yandi vwandaka lutisa ntangu na kupesa mvutu, mfumu ya bankebi tubaka: «Vutuka na sika ya Ngedalya, mwana ya Ayikame, yina ntinu ya Babilone tulaka na kimfumu samu na kutwadisa bambanza ya Yuda. Mpe nge zinga na yandi na kati-kati ya bantu ya yinsi. Kana nge zola, kwenda kisika yina me lunga samu na nge.» Bamfumu ya bankebi pesaka yandi madya na makabu mpe bawu vutulaka yandi.

⁶ Yelemya kwendaka na sika ya Ngedalya, mwana ya Ayikame kuna na Misepa, mpe yandi bandaka na kuzinga kuna na kati-kati ya bantu ya yinsi, yina bikanaka na yinsi.

*Bantu ya Yuda zungaka Ngedalya
(2Bt 25.22-26)*

⁷ Bamfumu nyonso ya binwani, bayina vwandaka na ngaanda ya mbanza, bawu na binwani ya bawu kuwaka ti ntinu ya Babilone tulaka na kimfumu, Ngedalya, mwana ya Ayikame. Mpe ntinu pesaka yandi bakento, na babakala na bana mpe bamputu ya yinsi, bayina ba nataka ve na ngolo na Babilone.

⁸ Na yina, bantu yina kuwaka nsangu yina, bawu kwendaka na sika ya Ngedalya kuna na Misepa ya vwandaka: Isemaye, mwana ya Netanya, Yoyane mpe Yonatane, mwana ya Keleya, Seleya, mwana ya Tanumete, bana ya Efayi, mu-Netofate mpe Yezanya, mwana ya Maakati. Bawu na bantu ya bawu.

⁹ Mpe Ngedalya, mwana ya Ayikame, mpe mutekolo ya Safane, kudyaka ndefi na mantwala ya bawu mpe ya bantu ya bawu. Yandi tubaka na bawu mutindu yayi: «Beno vwanda ve na boma na kusadila ba-Kalede. Beno zinga na yinsi mpe beno sadila ntinu ya Babilone, mpe beno ke zinga mbote.

¹⁰ Na yina me tadila munu, mu ke zinga na Misepa samu na kusadila bantumunu ya ba-Kalede, bayina ke kwiza na sika ya beto. Kasi beno, beno ke buka bambuma ya vinu, beno ke buka bambuma mpe bambuma ya olive. Beno yonzika bima yina beno ke vwanda na yawu nsatu, mpe beno zinga na bambanza, na bisika yina beno ke na kuzinga.»

¹¹ Bantu ya Yuda, yina vwandaka zinga na yinsi ya Mowabe, na sika ya ba-Amoni, kuna na Edome mpe na bayinsi nyonso, bawu kuwaka ti ntinu ya Babilone bikaka mwa ndambu ya bantu kuna na Yuda, Yandi pesaka kimfumu na Ngedalya, mwana ya Ayikame, mpe mutekolo ya Safane samu na kutwadisa bawu.

¹² Bantu nyonso ya Yuda katukaka na bisika nyonso yina ba mwangisaka bawu, mpe bawu vutukaka na yinsi ya Yuda na sika ya Ngedalya kuna na Misepa. Bawu bukaka bambuma ya vinu

mpe bambuma ya mingi.

Ba kufwaka Ngedalya
(2Bt 25.25-26)

¹³ Yoyanane, mwana ya Kaleya, mpe bamfumu ya binwani yina vwandaka na ngaanda ya mbanza, bawu kwizaka na sika ya Ngedalya kuna na Misepa,

¹⁴ mpe bawu tubaka na yandi: «Nge me zaba ti Baalise, ntinu ya ba-Amoni, me fidisa Isemaye, mwana ya Netanya samu na kufwa nge?» Kasi Ngedalya, mwana ya Ayikame, ndimaka ve mambu yina ba zabisaka yandi.

¹⁵ Na yina, Yoyane, mwana ya Kaleya, tubaka na Ngedalya na mansweki kuna na Misepa. Yandi tubaka: «Mulemvo ya nge, pesa munu muswa mu kwenda kufwa Isemaye, mwana ya Netanya, Ata muntu ke zaba yawu. Samu na yinki yandi ke sosa na kufwa nge? Na mutindu yina, bantu nyonso ya Yuda yina kele na nge, bawu ke mwan-gana, mpe mwa ndambu ya bantu ya Yuda yina me bikana, bawu ke kufwa.»

¹⁶ Kasi Ngedalya, mwana ya Ayikame, vutulaka na Yoyanane mwana ya Kaleya mutindu yayi: «Kusala yawu ve. Mambu yina nge ke na kutuba na yina me tadila Isemaye kele ya luvunu.»

41

¹ Na ngonda ya nsambwadi, Yisemaye, mwana ya Netanya, mutekolo ya Elisama muntu ya dikanda ya ntinu, mosi na bantu ya mfunu yina ke salaka na ntinu kwizaka na Misepa na sika ya Ngedalya mwana ya Ayikame. Yandi kwizaka kintwadi na bantu kumi ya mfunu yina ke salaka

na ntinu. Bawu nyonso kudyaka kintwadi kuna na Misepa.

² Yisemayeleye, mwana ya Netanya, telamaka kintwadi na babakala kumi yina vwandaka na yandi. Na bambele ya bawu ya mvita, bawu bulaka Ngedalya, mwana ya Ayikame, mutekolo ya Safane. Ni mutindu yina bawu kufwaka Ngedalya yina ntinu ya Babilone tulaka mfumu ya yinsi.

³ Yisemayeleye kufwaka mpe bantu nyonso ya Yuda yina vwandaka kintwadi na Ngedalya kuna na Misepa. Yandi kufwaka mpe binwani ya bakalede, yina vwandaka kuna na Misepa.

Yisemayeleye kufwaka bantu yina kwizaka sambila

⁴ Na kilumbu ya zole ya lufwa ya Ngedalya, ata muntu zabaka ti yandi me kufwa,

⁵ makumi nana ya babakala katukaka na Sekeme, kuna na Silo mpe na Samaliya. Bawu katulaka mandefo ya bawu, binkuti ya kupasuka mpe bawu vwandaka ya kufuluka na bansamba na nzutu. Bawu vwandaka na minkayulu na maboko mpe maaka ya nsunga ya mbote samu na kupesa yawu na Yinzo ya Yave.

⁶ Yisemayeleye, mwana ya Netanya, basikaka na Misepa samu na kwenda bwabana bawu. Yandi vwanda kwenda na kudila nyonso. Ntangu yandi kumaka na mantwala ya bawu, yandi zabisaka bawu mutindu yayi: «Beno kwiza na sika ya Ngedalya mwana ya Ayikame.»

⁷ Kasi ntangu babakala yango kumaka na kati-kati ya mbanza, Yisemayeleye mwana ya Netanya na bantu ya yandi, bawu zengaka babakala yango

balaka mpe bawu losaka bamvumbi ya bawu na kati ya dibulu ya maza.

⁸ Kasi na kati ya babakala yango, ya vwan-daka na bantu kumi yina tubaka na Yisemaye le mutindu yayi: «Kufwa beto ve, samu ti beto kele na bima ya kubumbama na kati ya matiti: Bambuma ya faline, ya oloze, mafuta mpe mafuta ya nyosi.» Na yina, Yisemaye le bikaka na kufwa bawu na bampangi ya bawu.

⁹ Dibulu yina Yisemaye le losaka bamvumbi ya babakala yina yandi kufwaka, ya vwandaka ni dibulu ya maza ya Ngedalya. Dibulu yina ntinu Asa sadisaka samu na ba ntinu ya Isayeli. Ni dibulu yina Yisemaye le, mwana ya Netanya, fulusaka na bamvumbi.

¹⁰ Bantu nyonso yina bikanaka kuna na Misepa, Yisemaye le nataka bawu na bunkole. Ya vwan-daka bana ya ntinu ya bakento mpe bantu nyonso yina bikanaka kuna na Misepa yina Nebuzal-adane, mfumu ya bankebi, pesaka na Ngedalya, mwana ya Ayikame. Yisemaye le, mwana ya Netanya, nataka bawu na bunkole. Yandi kwendaka na sika ya ba-Amoli.

Bankole ya Yisemaye le kuzwaka nkudulu

¹¹ Yoyanane, mwana ya Kaleya mpe bamfumu nyonso ya binwani yina vwandaka na yandi, bawu kuwaka yimbi nyonso yina salaka Yisemaye le, mwana ya Netanya.

¹² Bawu bakaka babakala nyonso mpe bawu kwendaka samu na kunwanisa Yisemaye le, mwana ya Netanya. Bawu kwendaka kuta

yandi kuna na kisika yina kele maza ya nene ya Ngabawone.

¹³ Ntangu bantu nyonso yina vwandaka na Yisemayele talaka Yoyanane, mwana ya Kaleya kintwadi na bamfumu ya binwani yina vwandaka na yandi, bawu yangalalaka.

¹⁴ Na yina, bantu nyonso yina Yisemayele katulaka kuna na Misepa samu na kunata bawu mutindu bankole samu na mvita, bawu vutukaka mpe kwendaka vukana na Yoyanane mwana ya Kaleya.

¹⁵ Kasi Yisemayele, mwana ya Netanya, yandi na babakala nana yina vwandaka na yandi, bawu lendaka na kukima Yoyanane. Bawu kwendaka na sika ya ba-Amoni.

¹⁶ Na yina, Yoyanane, mwana ya Kaleya, na bamfumu nyonso ya binwani yina vwandaka na yandi, bawu bakaka bantu yina bikanaka kuna na Misepa, bantu yina Yisemayele, mwana ya Netanya, nataka mutindu bankole na manima ya kufwa Ngedalya, mwana ya Ayikame: Binwani, bakento, bana mpe bantu ya mfunu yina vwandaka sala na ntinu. Ba bakaka bawu na Ngabawone samu na kunata bawu.

¹⁷ Bawu bakaka nzila mpe bawu kwendaka kuna na Kimeyame, na yinzo ya banzenza, pene-pene ya Betelemi. Bawu vwandaka na dibanza ya kukwenda na yinsi ya Ngipiti,

¹⁸ samu na kuvwanda ntama ya ba-Kaledede yina bawu vwandaka kima boma samu ti Yisemayele, mwana ya Netanya, kufwaka Ngedalya, mwana ya Ayikame, yina ntinu ya Babilone tulaka mfumu ya yinsi.

42

Bayina vuukaka kwendaka tala Yelemya

¹ Bamfumu nyonso ya binwani, Yoyanane, mwana ya Kaleya, na Azalya, mwana ya Osaya, mpe bantu nyonso kubanda na bana ya fyoti tii bakuluntu, bawu belamaka

² na mantwala ya mumbikudi Yelemya mpe bawu tubaka na yandi mutindu yayi:

«Mulemvo ya nge, kuwa kuyawula ya beto. Sambila Yave, Nzambi ya nge, samu na beto, bayina me bikana, samu ti beto vwandaka beto mingi kasi ntangu yayi, beto me bikana kaka ndambu mutindu nge ke na kutala yawu nge mosi na meso ya nge.

³ Lomba na Yave, Nzambi ya nge, samu ti yandi lakisa beto nzila yina beto fwana kulanda mpe yinki beto fwana kusala.»

⁴ Mumbikudi Yelemya zabisaka bawu mutindu yayi: «Mu me kuwa! Mu ke sambila Yave, Nzambi ya beno, mutindu beno me zonza, mpe mu ke zabisa beno mambu nyonso yina Yave ke vutula. Mu ke bumba ata dyambu mosi ve.»

⁵ Bawu tubaka dyaka na Yelemya mutindu yayi: «Bika ti Yave kuvwanda mhangi ya tsyelika mpe ya kukwikama na ntadisi ya beto. Beto ke tumama na nyonso yina Yave, Nzambi ya nge, ke tumisa beto na kusala!

⁶ Ya vwanda mambu ya mbote to ya yimbi, beto ke tumama na Yave, Nzambi ya beto. Ni na sika ya yandi beto me fidisa nge. Beto ke vwanda na kyese na manima ya kuwila Yave, Nzambi ya beto.»

⁷ Na suka ya bilumbu kumi, mambu ya Yave kuminaka mumbikudi Yelemya.

⁸ Yelemya bokilaka Yoyanane, mwana ya Kaleya, mpe bamfumu nyonso ya binwani yina vwandaka na yandi, na bantu nyonso kubanda na bana ya fyoti tii bakuluntu.

⁹ Mpe Yelemya tubaka na bawu mutindu yayi: «Yave, Nzambi ya Isayeli, ni na sika ya yandi beno tumisaka munu samu ti mu kwenda bondila yandi, na yina me tadila beno.»

¹⁰ «Kana beno kutatamana na kuzinga na yinsi yayi,
mu ke tunga dyaka yawu,
mu ke mwangisa dyaka yawu ve,
mu ke kunda dyaka beno,
mu ke timuna dyaka beno ve,
samu ti mu ke na kunyonga
yimbi yina mu salaka beno.

¹¹ Beno vwanda ve na boma ya ntinu ya Babilone, yina beno ke na kutala boma, beno vwanda ve na boma ya yandi, samu ti mu kele na beno, samu na kuvuukisa beno mpe kukuula beno na maboko ya yandi.

¹² Mu ke fwila beno kyadi, mu ke sala ti ntinu ya Babilone mpe kufwila beno kyadi, yandi ke bika ti beno vutuka na yinsi ya beno.»

¹³ Kana beno tuba mutindu yayi: «Beto ke zinga ve na yinsi yayi! Kana beno tumama ve na mambu ya Yave, Nzambi ya beno,

¹⁴ Mpe kana beno tuba mutindu yayi: “Beto, beto ke kwenda na Ngipiti, kuna beno ke tala ve

mvita to beto ke kuwa ve muningu ya kulumenta. Kuna beto ke kondwa ve madya mpe ni kuna beto ke kwenda zinga.»

¹⁵ Na yina, beno kuwa mambu ya Yave, beno bantu ya Yuda bayina me bikana moyo. Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba.»

«Kana beno baka lukanu ya kuvutuka na Ngipiti, kana beno kwenda zinga kuna na bunzenza,

¹⁶ mbele ya mvita yina beno ke tadilaka boma, yawu ke landa beno kuna na Ngipiti.

Nsatu yina beno ke yinaka, yawu ke landa beno kuna na Ngipiti, ni kuna beno ke kufwa.

¹⁷ Bayina nyonso ke baka lukanu ya kwenda bumbama na Ngipiti, ke kufwa na mbele ya mvita na nsatu mpe kiyoolo. Muntu ve ke bikana moyo, muntu ve ke vuuka na mpasi yina mu ke fidisa bawu.»

¹⁸ Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: «Mutindu kudasuka mpe nkele ya munu me mwangana na bantu yina ke zingaka na Yelusalemi, ni mutindu yina mpe yawu ke mwangana na beno ntangu beno ke kota na yinsi ya Ngipiti. Beno ke kuma kifwani ya nsiingulu, dikanda mosi ya bantu yina ke katulaka kivuvu, yina ke lwata boma mpe nsoni mpe beno ke tala dyaka ve yinsi yayi.»

¹⁹ Na bantu ya Yuda yina me bikana Yave ke na kutuba: «Beno kwenda ve na Ngipiti! Beno zaba

yawu mbote-mbote, mu me kebisa beno bubu yayi.

²⁰ Beno ke na kwenda zimbana beno mosi, samu ti ni beno fidisaka munu na sika ya Yave, Nzambi ya beno, na kutuba mutindu yayi: Sambila Yave, Nzambi ya beto, samu na beto. Nyonso yina Yave, Nzambi ya beto, ke tuba na nge, zabisa beto yawu, mpe beto ke sadila yawu.

²¹ Bubuyayi, mu me zabisa beno mvutu ya Yave, kasi beno me kuwa ve ndinga ya Yave, Nzambi ya beno. Beno ke na kuwa ata dyambu na nyonso yina yandi me tuba na munu samu na beno.

²² Na yina, beno zaba mbote ti, beno ke kufwa na mbele ya mvita, na nsatu to na kiyoolo, na kisika yina beno ke na kusosa na kwenda zinga na bunzenza!»

43

Ba nataka Yelemya na ngolo na Ngipiti

¹ Ntangu Yelemya manisaka na kuzonza na bantu nyonso mambu ya Yave, Nzambi ya bawu, mambu nyonso yina Yave, Nzambi ya yandi, pesaka yandi samu na kuzabisa bawu,

² Azalya mwana ya Osaya, Yoyanane mwana ya Kaleya mpe babakala nyonso ya lunangu vutulaka na Yelemya mutindu yayi: «Mambu yina nge ke na kuzonza kele ya luvunu. Yave, Nzambi ya beto, fidisaka nge ve na kwiza tuba ti: “Benokwenda vwanda ve na yinsi ya Ngipiti, samu na kuzinga kuna na bunzenza.

³ Ya kele ni Baluke mwana ya Neliya ke na kusala ti nge yina beto. Yandi ke na nsatu ba

yekula beto na ba-Kalede, samu ti bawu kufwa beto to ba nata beto na ngolo na Babilone.”»

⁴ Yoyanane mwana ya Kaleya, bamfumu nyonso ya binwani na bantu nyonso yina mangaka na kuwa Yave yina tumisaka bawu na kuzinga na yinsi ya Yuda.

⁵ Na yina, Yoyanane mwana ya Kaleya mpe bamfumu nyonso ya binwani, bawu bakaka bantu nyonso ya Yuda yina bikanaka. Bantu ya Yuda nyonso yina katukaka na sika ya makanda ya nkaka ya bantu yina kele pene-pene na bawu, kisika yina bawu vwandaka me mwangana. Ba bakaka bawu samu na kwiza zinga dyaka na yinsi ya Yuda.

⁶ Ya vwandaka: Babakala, bakento, bana, badumba ya ntinu, bantu nyonso yina Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, pesaka na Ngedalya mwana ya Ayikame mutekolo ya Safane. Ba nataka mpe mumbikudi Yelemya mpe Baluke, mwana ya Neliya.

⁷ Na kumanga na kutumama na ndinga ya Yave, bawu kwendaka na yinsi ya Ngipiti mpe bawu kumaka tii na mbanza Tapanese.

Mambu ya Yave samu na Ngipiti

⁸ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya kuna na mbanza Tapanese mutindu yayi:

⁹ «Baka matadi ya nene mpe bumba yawu na yisi ya ntoto. Sala yawu na meso ya bantu ya Yuda, na yinsi ya ntoto ya kulamba kisika kele muludi ya kuyalumuka yina kele na nkotolo ya yinzo ya ntinu Falawo, kuna na Tapanese.

¹⁰ Mpe nge ke zabisa bawu: “Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Mu ke fidisa ba kwenda baka kisyelo ya munu Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, mpe mu ke vwandisa kimfumu ya yandi na zulu ya matadi yina nge me bumba na yisi ya ntoto. Ni kuna yandi ke tunga kiti ya yandi ya kintinu, na zulu ya matadi yango.

¹¹ Na ntangu yandi ke kwiza, yandi ke dyata yinsi ya Ngipiti. Na yina, bayina ke kufwa, ke kufwa! Bayina ba ke nata na ngolo na yinsi ya nzenza, ba ke nata bawu! Bayina ba ke kufwa na mbele ya mvita ke kufwa.

¹² Yandi ke tula tiya na bayinzo ya banzambi ya Ngipiti. Yandi ke yoka yawu, mpe yandi ke nata yawu na bunkole. Yandi ke lwata yinsi ya Ngipiti mutindu muvungi ke lwataka kiyunga ya yandi ya mivungi. Na yina, yandi ke basika na kununga nyonso.

¹³ Kuna na mbanza Elyopolise, na yinsi ya Ngipiti, yandi ke mwangisa matadi ya nene yina ba telemisaka mutindu bidimbu, mpe yandi ke yoka bayinzo ya banzambi ya bantu ya Ngipiti.” »

44

Mambu yina me tadila bantu ya Yuda yina kwendaka bumbama na Ngipiti

¹ Mambu ya Yave kuminaka Yelemya. Ya kele mambu yina me tadila bantu nyonso ya Yuda yina vwandaka zinga na yinsi ya Ngipiti, na mbanza Mingedole, na mbanza Tapanese, na mbanza Memfise mpe na kizunga ya Patelose. Mambu yango ni yayi:

² «Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi: “Beni talaka bampasi nyonso yina mu fidisaka na Yelusalemi mpe na bambanza nyonso ya Yuda. Bubu yayi, yawu nyonso me manisa na kumwangana mpe ata muntu ke na kuzinga dyaka kuna,

³ samu na yimbi yina bawu salaka, mpe samu ti bawu pesaka munu nkele ntangu bawu kwen-daka pesa maaka ya nsunga ya mbote na sika ya banzambi ya nzenza, kusadila mpe banzambi yina bawu zabaka ve, ya vwanda bawu to bankooko ya bawu.

⁴ Mu fidisaka beni bisyelo ya munu mimbikudi. Mu lembaka ve na kufidisaka beni bawu, samu na kwiza tuba na beni ti: Mulemvo ya beni, beni kusala ve mambu ya nganzi, mambu yina mu ke yinaka!

⁵ Kasi bawu mangaka na kuwa, bawu ndimaka ve na kuteka makutu ya bawu. Bawu bikaka ve na kusala yimbi yina bawu vwandaka sala. Bawu bikaka mpe ve na kuyokila banzambi ya nzenza maaka ya nsunga ya mbote.

⁶ Kudasuka ya munu mpe nkele ya munu basikaka mpe yawu yokaka bambanza ya Yuda mpe banzila ya Yelusalemi. Nyonso me kuma bisika ya kumwangana mpe mazala. Ni mutindu yina ya kele tii bubu yayi.”»

⁷ «Ntangu yayi, Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: “Samu na yinki beni ke na kukitalisa mpasi ya kulutula? Samu na yinki beni ke na kuzimbisa na kati ya Yuda bakento, babakala, bana mpe bana ya fyoti mpe ti ata muntu kubikana moyo?

⁸ Beno ke sombolaka munu na mambu yina beno ke na kusalaka na maboko ya beno ntangu beno ke yokilaka banzambi ya nzenza maaka ya nsunga ya mbote kuna na Ngipiti, yinsi yina beno kwendaka zinga na bunzenza. Na kusalaka mutindu yina, beno ke bendaka mwangusulu, nsi-ingulu mpe nsoni ya makanda nyonso ya nkaka ya ntoto.

⁹ Beno me zimbana mambu ya yimbi yina salaka bankooko ya beno? Beno me zimbana mambu ya yimbi yina bantinu ya Yuda salaka? Beno me zimbana mambu ya yimbi yina bakento ya bawu salaka? Beno me zimbana mambu yina beno mosi salaka, beno na bankento ya beno? Beno me zimbana mambu nyonso ya yimbi yina salamaka na yinsi ya Yuda mpe na banzila ya Yelusalemi?

¹⁰ Tii na kilumbu ya bubu yayi, bawu me meka ata fyoti ve na kunyonga yimbi ya bawu, bawu me tala boma ve. Bawu me sadila ve Musiku mpe bansalulu ya misiku ya munu yina mu tulaka na mantwala ya bawu mpe na mantwala ya bankooko ya bawu.” »

¹¹ «Ni yawu yina Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba mutindu yayi: “Mu me baka lukanu ya kusala beno yimbi mpe ya kumanisa na kufwa bantu nyonso ya Yuda.

¹² Mu ke baka bantu ya Yuda yina ke bikana, bayina bakaka lukanu ya kukwenda na yinsi ya Ngipiti samu na kuzinga kuna na bunzenza. Bawu nyonso ke manisa na kufwa kuna na Ngipiti. Bawu ke kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu. Bawu ke manisa na kufwa kubanda na bana ya

fyoti tii na bantu ya kukula. Bawu ke kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu. Bawu ke vwanda kifwani na ntangu ya kudyaka bandefi, na ntangu ya kutanguna bansingulu, mambu ya nganzi mpe mambu ya nsoni.

¹³ Mu ke futisa bayina kwendaka zinga na Ngipiti. Mu ke futisa bawu yimbi ya bawu mutindu mu futisaka bantu ya Yelusalemi yimbi ya bawu. Yawu ke salama na mbele ya mvita, na nsatu mpe na kiyoolo.

¹⁴ Na kati ya bantu ya Yuda yina me bikana, bayina kwendaka zinga na bunzenza na yinsi ya Ngipiti na nsatu ya kuvutuka na kwiza zinga dyaka na Yuda, muntu ve ke vuuka, muntu ve ke bikana moyo. Samu ti bawu ke vutuka dyaka ve, kaka mwa ndambu.”»

Minkayulu yina ba pesaka na Ntinu ya Kento ya Dizulu

¹⁵ Babakala nyonso yina zabaka ti bakento ya bawu yokilaka banzambi ya nzenza maaka ya nsunga ya mbote, bakento nyonso yina vwandaka na lukutakanu ya nene mpe bantu nyonso yina vwandaka zinga na yinsi ya Ngipiti, na kizunga ya Patelose, bawu vutulaka na Yelemya mutindu yayi:

¹⁶ «Beto me manga na kuwa mambu yina nge me zabisa beto na Nkumbu ya Yave.

¹⁷ Kasi beto ke sadila lukanu yayi beto me baka: Beto ke yoka maaka ya nsunga ya mbote samu na nzambi ya beto, Ntinu ya Kento ya Dizulu. Beto ke pesa yandi minkayulu ya malafu mutindu beto salaka ntete yawu, na kati ya bambanza ya Yuda, na banzila ya Yelusalemi, beto na bankooko

ya beto, bantinu mpe bamfumu ya beto. Beto vwandaka yukuta ya beto mpe beto vwandaka ya beto mbote. Beto vwandaka tala mpasi ve.

¹⁸ Kasi katuka ntangu yina beto bikaka na kuyokilaka nzambi ya beto, Ntinu ya Kento ya Dizulu, maaka ya nsunga ya mbote mpe na kupe-saka ve dyaka yandi munkayulu ya malafu, beto bandaka na kukondwa bima nyonso mpe beto manisaka na kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu.»

¹⁹ Bakento tubaka dyaka: «Ntangu beto ke yokaka maaka ya nsunga ya mbote samu na nzambi ya beto, Ntinu ya Kento ya Dizulu, mpe ntangu beto ke pesaka yandi minkayulu ya malafu, yawu ke vwandaka ve na muswa ya babakala ya beto? Ntangu beto ke pesaka bagato na kifwani ya yandi mpe minkayulu ya malafu, yawu ke vwandaka ve na muswa ya babakala ya beto?»

²⁰ Na yina, Yelemya tubaka na bantu nyonso, bakento, babakala mpe na bantu nyonso yina pesaka yandi mvutu mutindu yayi:

²¹ «Maaka ya nsunga ya mbote yina beno vwan-daka yoka na bambanza ya Yuda mpe na banzila ya Yelusalemi beno na bankooko ya beno, na bantinu ya beno na mfumu ya beno, mpe bantu ya yinsi, Yave bambukaka moyo na yawu. Mpe yandi me zimbana yawu ve.

²² Yave ke na kuvibidila dyaka ve na kutala yimbi yina beno ke na kusala, mpe mambu nyonso ya nganzi yina beno ke na kusalaka. Ni yawu yina, yinsi ya beno ke kuma kisika ya kumwangana, kisika ya mpamba, yawu ke kuma

kifwani ya nsiingulu, kisika yina bantu kele dyaka ve, mutindu beno ke na kutala yawu bubu yayi.

²³ Ya ke samu ti beno me yoka maaka ya nsunga ya mbote, mpe beno me sumuka na ntadisi ya Yave. Beno me tumama ve na ndinga ya Yave. Beno me landa ve Musiku ya yandi, bansalulu ya misiku ya yandi mpe banzengolo ya yandi. Ni yawu yina bampasi yayi me kumina beno, mutindu beno ke na kutala yawu bubu yayi.»

²⁴ Yelemya tubaka dyaka na bantu nyonso mpe na bakento nyonso mutindu yayi: «Beni kuwa mambu ya Yave, beno bantu nyonso ya Yuda bayina kele na Ngipiti.

²⁵ Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba: Beni na bakento ya beno, beno me lungisa na maboko ya beno, mambu yina beno basisaka na bayinwa ya beno ntangu beno tubaka ti: “Beto zola kusadila bansilulu yina beto salaka. Beto ke yoka maaka ya nsunga ya mbote samu na nzambi ya beto, Ntinu ya Kento ya Dizulu, mpe beto ke pesa yandi minkayulu ya malafu.” Beni lungisaka bansilulu ya beno. Beni sadila munu mambu yina beno kubikaka.

²⁶ Ni yawu yina, beno kuwa mambu ya Yave, beno bantu nyonso ya Yuda, bayina ke na kuzinga na Ngipiti. Yave ke na kutuba: Mu me kudya ndefi na Nkumbu ya munu ya nene, ba ke bokila dyaka ve Nkumbu ya munu na bantu ya Yuda mpe na yinsi nyonso ya Ngipiti ata muntu ke bokila Nkumbu ya munu. Mu me kudya ndefi na Nkumbu ya munu, “Yave Nzambi ya moyo.”

²⁷ Mu ke sala nyonso samu na kusadila ve bawu mambu ya mbote, kasi mambu ya mpasi. Bantu

nyonso ya Yuda yina kele na Ngipiti, bawu nyonso ke kufwa na mbele ya mvita mpe na nsatu tii bawu ke manisa na kufwa.

²⁸ Mwa ndambu ya bantu yina ke vuuka na mbele ya mvita, bawu ke katuka na Ngipiti samu na kuvutuka na Yuda. Kasi bantu ya Yuda yina ke bikana, bayina ke kwenda na Ngipiti samu na kuzinga na bunzenza, bawu ke zaba kana ni mambu ya munu ke salama to ni mambu ya bawu.

²⁹ Yayi ni kidimbu yina mu ke na kupesa beno, kidimbu yina ke lakisa ti mu ke futisa beno yimbi ya beno na kisika yayi, samu ti beno fwana kuzaba ti, ya tsyelika, mambu ya munu ke salama samu na mpasi ya beno.

³⁰ Yave ke na kutuba mutindu yayi: “Mu ke yekula Falawo Wofela, ntinu ya Ngipiti, na maboko ya bambeni ya yandi, bayina ke sosaka na kufwa yandi, mutindu mu yekulaka Sedekyawu, ntinu ya Yuda, na maboko ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone.”»

45

Mambu yina me tadila Baluke

¹ Na mvula ya yiya ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda, Baluke mwana ya Neliya sonikaka na dibuku, mambu yina mumbikudi Yelemya zabisaka yandi na kusonika. Yelemya tubaka:

² «Na yina me tadila nge Baluke Yave, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba na nge mutindu yayi:

³ Nge ke na kutuba: “Aa, kyadi na munu! Samu ti Yave me bwela mpasi na zulu ya mpasi ya munu

yina tekilaka. Ngolo ke na kumanisa munu na kuyawula mpe mu ke na kuzwa ve kizunu.”»

⁴ Nge ke zabisa yandi ti, Yave ke na kutuba:

«Mu ke na kumwangisa yina mu tungaka,
mu ke na kutimuna yina mu kundaka.

Mu ke na kumwangisa yinsi nyonso.

⁵ Mpe nge, nge ke na kusosa kaka

ndandu ya nge mosi?

Kulomba ata kima ve.

Samu ti mu ke talisa mpasi

na konso kima yina ke na kuzinga.

Kasi nge, na bisika nyonso yina nge ke kwenda,

mu ke sala ti luzingu ya nge vwanda kimvwama
ya nge

yina nge me kuzwa na mvita.

Ni Yave me tuba yawu.»

46

¹ Yayi ni mambu yina Yave tubaka na mumbikudi Yelemya na yina me tadila bantu ya bayinsi.

Ba nungaka bantu ya Ngipiti kuna na mbanza Kalekemise

² Mambu yayi me tadila Ngipiti mpe binwani ya Falawo Neko, ntinu ya Ngipiti yina vwandaka pene-pene ya nzadi ya Efalate, kuna na mbanza ya Kalekemise, yandi yina ba nungaka na Nebukade-nesale, ntinu ya Babilone, na mvula ya yiya ya kintinu ya Yoyakime, mwana ya Yosiya, ntinu ya Yuda.

³ «Beno kubika binwanunu ya nene yina ke kebaka ntulu,
ya nene mpe ya fyoti,
beno kwenda nwana mvita.
⁴ Beno bayina ke nataka bampunda,
Beno kubika bampunda!
Beno kwenda na mvita!
Beno tula bayimpu ya beno ya mvita!
Beno kubika madyonga ya beno,
beno lwata binwanunu ya beno ya bisengo yina
ke kebaka nzutu!»

⁵ Samu na yinki bawu ke na kutekita na boma?
Bawu ke na kuvutuka manima,
ba me nunga binwani ya bawu.
Bawu ke na kwendaka kima-kima ata kutala na
manima.
Bisika nyonso kaka boma na boma.
Ni Yave me tuba yawu.
⁶ Bayina me lutila mbangu ke vuuka ve!
Binwani yina me lutila ngolo ke vuuka ve!
Kuna na node, na bandilu ya nzadi ya Efalate,
ba ke na kubula mabaku, ba ke na kubwa.

⁷ Nani kele mutindu maza ya Nile na
ntangu yina yawu ke fulukaka?
Nani kele mutindu maza ya Nile,
ntangu yawu ke lutaka ndilu ya yawu?
⁸ Ni Ngipiti ke fulukaka mutindu Nile.
Yawu ke lutaka bandilu mutindu banzadi.
Yandi vwandaka tuba:
«Mu ke fuluka,
mu ke fulusa ntoto,
mu ke zimbisa bambanza
mpe bantu yina ke zingaka kuna.

9 Bampunda, beno kwenda nwana mvita,
bipusu-pusu ya mvita, beno kwenda!
Beno binwani ya ngolo, beno tekila,
beno bantu ya Kuse mpe ya Pute,
yina ke sadilaka binwanunu ya bisengo yina ke
kebaka ntulu,
mpe bantu ya Lude yina ke sadilaka munani ya
mvita!»

10 Kasi kilumbu yina kele Kilumbu ya Yave,
Nzambi ya Binwani,
yawu kele kilumbu ya nkele ya Yave,
yandi ke futisa bambeni ya yandi yimbi ya bawu.
Mbele ya mvita ke na kufwa.
Mbele ya mvita me yukuta.
Yawu ke na kunwa menga ya bawu,
yawu kele mutindu munkayulu ya Yave, Nzambi
ya Binwani,
na yinsi ya node, na bandilu ya nzadi ya Efalate!

11 Nge Ngipiti ndumba ya kitoko,
kwenda na Ngalaade na kusosa manganga
samu na bamputa ya nge.
Kasi ata ti nge tula manganga ya mutindu na
mutindu,
nge ke beluka ve.

12 Bantu ya bayinsi kuwaka wapi mutindu ba
talisaka nge nsoni,
samu ti kuyawula ya nge me wakana na ntoto
nyonso.

Kinwani me tutana na kinwani ya nkaka,
bawu nyonso zole me bula mabaku,
bawu nyonso zole me kubwa.

Lufwa me kota na Ngipiti

13 Mambu ya Yave kuminaka mumbikudi Yelemya. Yawu me tadila nkwizulu ya Nebukadene-sale, ntinu ya Babilone, yina vwandaka kwiza samu na kunwanisa yinsi ya Ngipiti:

14 «Beno samuna yawu na Ngipiti, beno wakisa yawu na mbanza Mingedole, beno wakisa yawu na mbanza Memfise mpe na mbanza Tapanese!

Beno tuba: “Beno kubama na mvita!” Samu ti mbele ya mvita ke na kufwa, bayina kele pene-pene ya beno.

15 Samu na yinki nzambi Apise me kima? Kiteki ya nge ya ngombe ke vibidila ve. Yave me bwisa yawu.

16 Yave ke salaka ti binwani mingi kubula mabaku, bawu ke na kubwa na zulu ya bampangi bawu ke na kutuba: “Beto telama, beto vutuka na sika ya bantu ya beto, na yinsi ya beto ya mbutukulu. Ntama na mbele ya mvita yina ke na kufwa bantu.”

17 Na yina me tadila Falawo, ntinu ya Ngipiti, Beno pesa yandi nkumbu yayi: “Makelele ya mingi ya mpamba!”»

18 Na Nkumbu ya munu mosi Yave, Nzambi ya Binwani, ntinu ya moyo, ya tsyelika mbeni yina ke kwiza kele mutindu mongo ya Tabole na kati-kati ya myongo ya nkaka, yawu kele mutindu mongo ya Kaamele ya kuyalumuka tii na mubu.

19 Beno bantu ya Ngipiti,
ntangu me kuma samu na beno
na kukanga bifunda ya beno,
samu na kukwenda na yinsi ya nzenza.
Samu ti mbanza Memfise ke kuma yinsi ya
kuyuma,
kisika yina bantu ke zinga dyaka ve.

20 «Ngipiti kele mutindu mpunda ya kento ya ki-
toko!
Kasi banzinzi yina ke tatikaka me katuka na node,
yawu ke na kwiza.

21 Binwani ya bayinsi ya nzenza yina bantu ya
Ngipiti futaka,
bawu vwandaka mutindu bangombe ya mafuta.
Bawu ke na kuteka manima.
Bawu nyonso mpe ke na kukima kintwadi.
Na kilumbu ya kyadi yina ke kwiza bwidila bawu,
muntu mosi ve ke vibidila.
Ya kele ntangu ya kupesa bawu kitumbu.

22 Ngipiti ke kima mutindu nyoka, ata kusala
makelele,
mbeni ke na kukwiza na mukangu ya binwani,
yandi ke na kukwiza na basoka,
mutindu bantu yina ke zengaka bayinti.

23 Ba ke na kuzenga mfinda,
mfinda yina ata muntu ke kotaka.
Bawu ke na kukwiza bawu mingi
kulutila makonko yina ba lenda tanga ve.
Ni Yave me tuba yawu.»

24 Yayi kele nsoni mingi samu na Ngipiti:
«Yawu me kubwa na lutumu ya bantu yina me
katuka na node.»

²⁵ Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli,, ke na kutuba: «Mu ke pesa kitumbu na Amone, nzambi ya Tebese. Mu ke pesa kitumbu na Ngipiti na banzambi ya yandi mpe na bantinu ya yandi. Mu ke pesa kitumbu na Falawo mpe na bayina nyonso ke tulaka kivuvu ya bawu na yandi.

²⁶ Mu ke yekula bawu na bantu yina ke sosaka na kufwa bawu: Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, mpe binwani ya yandi.»

«Na bilumbu yina ke kwiza, Ngipiti ke vutuka dyaka mutindu yawu vwandaka ntete.» Ni Yave me tuba yawu.

Ba me kuula Isayeli
(Yel 30.10-11)

²⁷ «Nge kisadi ya munu Yakobi, kutala boma ve. Nge Isayeli, kulemba ve. Samu ti mu ke na kwiza kuula nge na bisika yina ya ntama. Mu ke na kwiza vuukisa bana ya nge na yinsi yina ba nataka bawu na ngolo. Yakobi ke vutuka, yandi ke vwanda na kizunu mpe yandi ke nata luzingu mosi ya mbote. Ata muntu ke kwamisa dyaka yandi.» Ni Yave me tuba yawu.

²⁸ Yave ke na kutuba: «Mu kele kintwadi na beno samu na kuvuukisa beno. Mu ke manisa na kufwa makanda ya bantu yina kele na bisika yina mu mwangisaka beno, kasi beno mu ke manisa ve na kufwa beno. Kasi mu ke semba beno na ludedomo nyonso.

Mu lenda bika ve beno ata kitumbu.»

47

Mambu yina me tadila ba-Filiseti

¹ Mambu ya Yave kuminaka mumbikudi Yelemya na yina me tadila ba-Filiseti. Yawu salamaka ntete Falawo kwiza nwanisa bantu ya Ngaza.

² Yave ke na kutuba:

«Maza ke na kukatuka na node,
yawu ke na kukuma mwila ya nene,
yawu ke na kumwangana na yinsi nyonso,
na zulu ya bima nyonso.

Yawu ke na kumwangana na bambanza,
mpe bantu yina ke zingaka kuna.

Babakala ke na kulooka,
bantu nyonso ya yinsi ke na kuyawula.

³ Ba ke na kuwa makelele ya makulu ya bampunda,

makelele ya bapusu-pusu ya mvita,
mpe makelele ya makalu ya yawu.

Bibuti ke na kuzimbana bana ya bawu,
bawu ke na kutelama kuna, maboko mpamba.

⁴ Kilumbu ke na kukwiza samu na kufwa ba-Filiseti,

bantu ya Tile mpe bantu nyonso
yina lenda kusadisa bantu ya Sidone yina bikanaka.

Ee, Yave ke manisa na kufwa ba-Filiseti,
mpe bantu yina ke bikana na kisanga ya Kafetole.

⁵ Bantu ya Ngaza me katula bansuki.

Asekelone me kuma swi.
Beno bayina me bikana moyo
na kati ya bantu ya ngolo,

tii wapi ntangu beno ke tatamana
na kusalaka bansamba na nzutu*?

⁶ Beno ke na kutuba:

“Yayi mambu ya kyadi,

mbele ya mvita ya Yave,

nge ke pemaka ve?

Vutuka na kisika na kati ya nkutu,

vwanda swi, dingama.”

⁷ - Wapi mutindu yawu lenda kupema?

Ni Yave me tumisa yawu,

na kukwenda na Asekelone

mpe na ndilu ya mubu!

Ni kuna yandi me fidisa yawu.»

48

Nsembolo ya Mowabe

¹ Na yina me tadila Mowabe, Yave, Nzambi
ya Binwani, Nzambi ya Isayeli, ke na kutuba
mutindu yayi:

«Kyadi samu na bantu ya Nebo,

mbanza ya bawu me mwangana!

Kileyatayime me fuluka na nsoni,

ba me botola yawu.

Mbanza ya kutungama na bibaka ya lukengolo,

yawu me fuluka na nsoni,

yawu ke na kutekita na boma!

² Mowabe kele dyaka ve na masiika.

Kuna na Esebone, ba ke na kukubika mpasi ya

Mowabe.»

Ba ke na kutuba:

* ^{47:5} kusalaka bansamba na nzutu kukatula bansuki, kuvwanda
swi, yawu kele kidimbu ya bufwidi.

«Beto kwendeno katula Mowabe
na kati ya lutangu ya bayinsi!»

Nge mpe Mademene, nge ke mwangana,
mbele ya mvita ke landa nge mbangu.

³ Ba ke na kuwa makelele ya kyadi
ke na kukatuka na Yolonayime:
Ya kele mwangusulu mpe mvwanzi!

⁴ Mowabe me mwangana,
bana ya yandi ke na kulooka.

⁵ Bayina me bikana moyo ke na kudila
na kwendaka yuluka na Luyite.
Ba ke na kuwa makelele ya mvwanzi
ke na kukulumuka na Yolonayime:

⁶ «Beno kima awa, beno sosa na kuvuuka!
Beno kwenda na yinsi ya kuyuma,
mutindu mbuluku ya mfinda.

⁷ Ya tsyelika, nge Mowabe,
nge me tula kivuvu ya nge
na kati ya bimvwama ya nge mpe na bisalu ya nge.
Kasi nge mpe ba ke baka nge na ngolo.
Na yina kiteki ya nzambi Kemose,
banganga-nzambi ya yandi mpe bamfumu ya
yandi,

ba ke nata bawu na ngolo na yinsi ya nzenza.

⁸ Kimwangisi ke kota na konso mbanza
ata mbanza mosi ve ke vuuka.
Kuna na mudimba, nyonso ke kufwa,
nyonso ya kuzangama ke mwangana.»
Ni Yave me tuba yawu.

⁹ Beno pesa Mowabe mapapu,
samu ti yandi dumuka na kukwenda ntama!
Bambanza ya yandi ke mwangana,

ya ke vwanda dyaka ve na bantu yina ke zinga kuna.

¹⁰ Bika ti muntu yina ke pesa ve ntima ya yandi na kisalu ya Yave, yandi kusiingwa!

Bika ti muntu yina ke yimina mbele ya yandi ya mvita kutangisa menga, yandi kusiingwa!

*

¹¹ Kubanda na buntwenya ya Mowabe,
Mowabe vwandaka zinga na kizunu nyonso.
Yandi vwandaka mutindu vinu
yina ke na kupemaka ya yawu na kati ya mbinda.
Ba me nata ve yandi na ngolo na yinsi ya nzenza.
Vinu ke kaka ya mbote,
nsunga ya yawu me soba ve.

¹² Ni yawu yina, Yave ke na kutuba: «Bilumbu ke na kukwiza yina mu ke fidisa bantu yina ke kwiza sekula nge. Bawu ke basisa nyonso yina kele na kati ya mbinda mpe bawu ke mwangisa mayuki.»

¹³ «Mowabe ke tala nsoni ya nzambi Kemose, mutindu bantu ya Isayeli talaka nsoni ya Betele yina bawu vwandaka sadila kivuvu.»

¹⁴ «Wapi mutindu beno lenda tuba ti:
“Beto kele binwani,
nkonga ya binwani ya ngolo”?

¹⁵ Mowabe me mwangana,
bambanza ya yandi me kuya tiya,
ntwenya ya kulutula kitoko me kwenda na lufwa.»

Ni ntinu me tuba yawu,
Nkumbu ya yandi, Yave Nzambi ya Binwani.

16 Mwangusulu ya Mowabe me kuma pene-pene.
Mpasi ya yandi ke na kukwiza mbangu-mbangu.

17 Beno kindisa yandi,
beno nyonso yina ke zungaka yandi,
beno bayina nyonso zaba Nkumbu ya yandi!
Beno tuba mutindu yayi:
«Wapi mutindu yandi me mwangana,
yandi mukawa ya lulendo,
yandi yinti ya nkembo?»

*

18 Nge Dibone mbanza ya kitoko,
katuka na kisika ya nkembo ya nge.
Kulumuka, nge kwenda vwanda na yinsi ya
kuyuma,
kisika ke na mpwila ya maza.
Samu ti kimwangisi ya Mowabe
ke na kwiza mwangisa mbanza ya nge
ya kutungama na bibaka ya lukengolo.

19 Nge Alowe,le,
Telama na nzila,
nge banda na kutadikila!
Yufula bayina ke na kukima,
yufula bayina me bikana moyo mutindu yayi:
«Wapi dyambu?»

20 Mowabe me kuma na nsoni,
yandi ke na kutekita na boma.
Beno sala milolo, beno looka!
Beno kwenda samuna na Alenone ti
Mowabe me mwangana yimeni!

21 Ee, lufundusu me kubwa na bayinsi yina kele
na bantoto ya kuzangama! Olone, Yasa, Mefaate,

22 Dibone, Nebo, Bete-Dibelatayime,

²³ Kileyatayime, Bete-Ngamule, Bete-Mewone,

²⁴ Keliyote, Bosela, bambanza nyonso ya Mowabe yina kele ntama mpe yina kele pene-pene.

²⁵ «Mowabe kele dyaka na ngolo ve, yandi kele dyaka na lutumu ve», ni Yave me tuba yawu.

²⁶ Mowabe vwandaka tala ti yandi me lutila Yave. Bika ti ba pesa yandi malafu samu na kulakisa yandi vinu yina yandi kunwaka mpe samu ti yandi sekisa bantu.

²⁷ Mowabe, bambuka moyo na mutindu yina nge vwandaka seka Isayeli. Nge vwandaka tala ti yandi kele muyibi, samu ti nge vwandaka zonzila ve nkumbu ya yandi ata kuseka yandi.

²⁸ Beno bantu ya Mowabe, beno katuka na bambanza, beno kwenda zinga na kati ya matadi. Beno vwanda mutindu dibembe yina ke na kutunga dinzanza ya yandi na bisika yina kele mpasi na kukota.

*

²⁹ Beto kuwaka nsangu ya lunangu ya Mowabe, lunangu ya yandi ya kulutila, mayama ya yandi, ntima ya yandi ya yimbi.

³⁰ Yave ke na kutuba: «Munu mpe, mu zaba yawu, yandi ke na kulutisa, kasi nyonso yina yandi ke na kusala ke kaka ya mpamba.»

³¹ Mu ke na kuduma samu na nge.
Mu ke na kulomba na yinsi
ya muvimba na kusadisa Mowabe.
Mu ke na kuyawula samu na
bantu ya mbanza Kile-Elese.

³² Nge yinti ya vinu ya Sibema
mu ke na kudila samu na nge,
kulutula kudila yina mu ke na kudila
samu na bantu ya Yazele.
Kasi kimwangisi me mwangisa
bambuma yina nge bukaka,
bambuma ya vinu yina nge yonzikaka.

³³ Na kati ya bilanga ya Mowabe,
kilengi ya kulutula ke dyaka ve.
Na kati ya bidunda,
vinu ke dyaka ve,
bantu yina ke mwangaka bambuma ke na kusala
dyaka ve.
Ba ke na kuwa dyaka ve milolo ya bawu ya nsayi.

³⁴ Bantu ya Esebone ke na kulomba ba sadisa
bawu mpe kuyawula ya bawu ke na kuwakana tii
na Eleyale. Bandinga ya bawu ke na kuwakana tii
na Yayase mpe kukatuka na Sowale, yawu ke na
kuwakana tii na Yolonayime, na Engelate-Selisya
samu ti, ata kisika yina vwandaka maza ya Nime-
lime me kuma kisika ya kyadi.

³⁵ «Na Mowabe, mu ke katula bayina ke kwen-daka pesa minkayulu na banzambi ya bawu, na bisika ya lusambulu yina kele na zulu ya my-ongo.» Ni Yave me tuba yawu.

³⁶ Ni yawu yina, ntima ya munu ke na kuyawula samu na matuutu ya Mowabe mpe yawu ke na kuyawula mutindu matuutu ya bantu ya Kile-Yelese, samu ti ndandu yina bawu kuzwaka me zimbana.

³⁷ Babakala nyonso katulaka bansuki mpe mandefo ya bawu. Bawu salaka bansamba na maboko mpe ba lwataka binkuti ya kyadi.

³⁸ Na zulu ya miludi ya kuyalumuka ya bayinzo ya Mowabe mpe na bisika yina bantu ke yonzamaka, ba ke na kuwa bantu ke na kuyawula. «Mu ke na kumwangisa Mowabe mutindu ba ke mwangisaka mbungu yina ke dyaka na kisalu ve». Ni Yave me tuba yawu.

³⁹ Beno yimba mukunga ya kyadi: «Yandi me lemba! Beno sala milolo! Samu na nsoni, Mowabe me pesa manima!» Bayina nyonso kele pene-pene ya Mowabe ke tala yandi mutindu kima ya mpamba-mpamba mpe kima ya nsisi.

*

⁴⁰ Yave ke na kutuba: «Bambeni kele mutindu mbemba ke na kuzungana na zulu ya Mowabe.»

⁴¹ Ba me botola bambanza Keliyote,
ba me baka bisika ya kutungama na bibaka ya
lukengolo.

Na kilumbu yina, binwani ya Mowabe ke tala mpasi na ntima mutindu kento ke talaka mpasi na ntangu ya kubuta.

⁴² Mowabe ke dyaka ve,
bantu ya Mowabe ke dyaka ve:
Bawu vwandaka tala ti bawu lutila Yave.

⁴³ «Boma, dibulu, mutambu,
samu na beno bantu ya Mowabe!
Ni Yave me tuba yawu.»

⁴⁴ «Muntu yina ke sosa kukima mpasi yayi,
ke kubwa na dibulu.
Muntu yina ke basika na dibulu,
ke kangama na mutambu.
Ya tsyelika mu ke lakisa na Mowabe ti
ya ke mvula yina mu ke futisa yandi yimbi ya
yandi.

Ni Yave me tuba yawu.»

⁴⁵ «Bayina ke kimaka samu ti ba ke na ngolo ve,
ke sosa na kubumbama na mpewo ya Esebone.
Kasi tiya ke fuluka na mbanza,
yawu ke yoka yinzo ya ntinu Siwone.
Yawu ke yoka bandilu ya Mowabe
mpe bantoto ya kuzangama ya bantu ya
mvwanzi.»

⁴⁶ «Kyadi samu na nge Mowabe!
Nge ke na kufwa, nge dikanda ya nzambi Kemose.
Ba me nata na ngolo bana ya nge ya
babakala mpe ya bakento na yinsi ya nzenza.»

⁴⁷ «Kasi na bilumbu yina ke kwiza,
mu ke vutula Mowabe mutindu yawu vwandaka.»
Ni Yave me tuba yawu.

Ni awa me suka nsembolo ya Mowabe.

49

Ba-Amoni

¹ Na yina me tadila ba-Amoni, Yave ke na kutuba:

«Isayeli ke na bana ve?
Yandi ke na kibyadi ve?
Samu na yinki ntinu ya bawu me baka Ngade?
Samu na yinki bantu ya yandi
ke na kuzinga na bambanza ya yandi?»

² Ni yawu yina, Yave ke na kutuba:
«Mu ke wakisa milolo ya mvita
na Laba mbanza ya ba-Amoni.
Ya ke kuma kisika ya kyadi,
kasi babwala yina kele pene-pene ke kuya na tiya.
Na yina, Isayeli ke baka yina kele ya yandi.»
Ni Yave me tuba yawu.

³ Bantu ya Esebone,
beno yimbila mukunga ya kyadi:
«Mbanza ya Ayi me mwangana.»
Beno babwala yina kele pene-pene ya Laba,
beno bokila ba sadisa beno.
Beno lwata binkuti ya kyadi,
beno yimbila mukunga ya kyadi,
beno tambula kidi-kidi na balupangu:
nzambi Milekome, katukaka yinsi yayi,
yandi na banganga-nzambi ya yandi
mpe bamfumu ya yandi,
bawu kwendaka na yinsi ya nzenza.

⁴ Aa, nge Laba,
Samu na yinki nge ke na kusala lunangu samu na
midimba ya nge?
Nge ndumba ya yintu ngolo,

mudimba ya nge me banda na kumwangana.
Nge vwandaka tula ntima na bimvwama ya nge
mpe nge vwandaka tuba:

«Nani ke lenda na kunwanisa munu?»

⁵ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Mu ke sala ti bantu yina ke zingaka
pene-pene ya nge, kutalisa nge
boma ya kulutila.

Ba ke bingisa beno,
muntu na muntu na nzila ya yandi
mpe ata muntu ke vwanda kuna
samu na kuvuukisa bayina ke kima.»

⁶ «Kasi, na manima,
mu ke vutula ba-Amoni
mutindu bawu vwandaka ntete.»
Ni Yave me tuba yawu.

Edome

⁷ Na yina me tadila Edome,
Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Kuna na Temane, ndwenga ke dyaka ve?
Malongi ya mbote ke dyaka ve na bantu ya
mayela?

Ndwenga ya bawu me fusa?

⁸ Beno bantu ya Dedane,
beno teka manima, beno kima,
beno kwenda kubumbama na mabulu,
samu ti mu ke na kukwiza,
samu na kumwangisa beno.

Nge dikanda ya Esawu,
ntangu me lunga ya kupesa nge kitumbu.

⁹ Kana bantu yina ke yonzikaka bambuma
ya vinu kwiza na sika ya beno,

bawu ke bikaka ve ata kikanka mosi ya bambuma.
Kana miyibi kukotila beno na mpimpa,
bawu ke laba nyonso yina ba ke na yawu nsatu.

¹⁰ Nge dikanda ya Esawu,
ni munu mosi ke yekula beno
mpe ke lakisa bifu ya beno:
Beno ke bumbama dyaka ve,
ya ke vwanda mpasi mingi
samu na dikanda ya beno.
Bana ya beno, bampangi mpe bayina ke
zingaka pene-pene ya beno ke mwangana
mpe ata muntu ke tuba ti:

¹¹ Bika ya nge bansaana ya nge,
samu ti mu ke baka bunkete ya bawu.
Bika ti mifwidi ya nge kutula ntima ya bawu na
munu.»

¹² Ya tsyelika, Yave ke na kutuba:
«Beni kuwa mbote: Bayina vwandaka ve na
muswa ya kunwa mbungu ya bampasi, bawu me
kuzwa kitumbu ya kunwa yawu mpe nge, Edome,
nge ke na kubanza ti ba ke semba nge ve? Ve, nge
ke kondwa yawu ve. Mbungu yayi ya bampasi,
nge ke kunwa yawu!

¹³ Ya tsyelika, mu me kudya ndefi na Nkumbu ya
munu, mbanza Bosela ke kuma kisika ya kyadi, ya
kufulukana na boma mpe ba ke banda na kutangaka
yawu mutindu kifwani ya bilanga ya kyadi na
kati ya lutangu ya bifingu mpe ya bisika yina ke
ya kusiingwa. Bambanza nyonso yina kele pene-
pene ke bikana kaka ya kumwangana.» Ni Yave
me tuba yawu.

14 Mu me kuwa nsangu yina me katuka
na Yave samu na bantu ya yinsi,
yawu ke na kutuba:

«Benovukana!

Beno kwenda nwana mvita!»

15 «Nge Edome, na kati ya bayinsi nyonso,
ni nge mu ke kulula ya kulutila,
mu me sala ti bantu kunyafuna nge.

16 Nge vwandaka talisa bantu boma,
lunangu ya ntima ya nge me vuna nge.
Nge yina ke zingaka na mabulu ya matadi,
nge yina ke zingaka na zulu ya myongo.
Ata ti nge tula dinzanza ya nge na zulu mutindu
mbemba,
katuka kuna mu ke kulumuna nge.»
Ni Yave me tuba yawu.

17 «Edome ke kuma kisika ya kyadi. Bayina
nyonso ke luta pene-pene ya yandi, ke yituka
na kutalaka mvwanzi yina salamaka kuna mpe
bawu ke banda na kulooka na boma samu na
kulwala yina nge me lwala.

18 Yawu ke vwanda mutindu mwangusulu ya
Sodome, ya Ngomole mpe ya bambanza yina kele
pene-pene. Ata muntu ke zinga dyaka kuna, ata
nzutu ke vwanda dyaka kuna.» Ni Yave me tuba
yawu.

19 «Mu ke vwanda mutindu nkosi
yina ke na kubasika na mfinda ya Yolodani
pene-pene ya mwa maza
mpe kaka na mbala mosi,
mu ke bingisa bantu nyonso.
Na yina, mu ke byeka na Edome,

mfumu yina mu ke soola.
Nani lenda kufwanana na munu?
Nani lenda kuyufula munu mambu yina mu me
sala?
Wapi mfumu yina lenda kuvibidila na mantwala
ya munu?»

²⁰ Beno bantu ya Edome,
beno kuwa yinki Yave me kubika
samu na beno, yinki yandi ke
na kubanza na kusala samu na bantu
yina ke zingaka na Temane:
beno vwanda na kivuvu ti ba ke nata bawu
mutindu bibulu tii na kidikulu.
Bantu ya yinsi ya bawu,
ke manga bawu samu na boma.
²¹ Samu na kubwa yina bawu me kubwa,
ntoto ke na kuningana.
Bidilu ya bawu ke na kuwakana
tii na Mubu ya Batwandu.

²² Bawu ke na kudumuka mutindu mbemba ke
na kupepa na zulu mpe ke na kulakisa mapapu
ya yandi na Bosela. Na kilumbu yina, bantima
ya binwani ya Edome ke tala mpasi na ntima
mutindu kento ke talaka mpasi na ntangu ya
kubuta.

Damase

²³ Na yina me tadila Damase,
«Nsoni me kota na bambanza ya Amate mpe
Alefade.
Yawu me kuwa bansangu ya yimbi,
yawu me kuma na boma.
Yawu ke na kuningana

mutindu maza ya mubu ke dingamaka ve.

²⁴ Bantu ya Damase

ke dyaka ve na kibakala,
bawu me vutuka na nzila samu na kukima,
bawu ke na kutekita.

Bawu ke na kutala mpasi
mpe ba me kuma na boma
mutindu kento ke na kati ya mpasi ya kubuta.

²⁵ Wapi mutindu ba me bika mbanza yayi

ba vwandaka pesila masiika?

Wapi mutindu ba me bika mbanza yayi
yina vwandaka yangidika?

²⁶ Na kilumbu yina, bantwenya ya yandi ke kubwa
na bisika yina bantu ke yonzamaka. Binwani
nyonso ya yandi ke vwanda swi. Ni Yave, Nzambi
ya Binwani, me tuba yawu.

²⁷ Mu ke tula tiya na bibaka ya mbanza Damase,
yawu ke yoka bayinzo ya bantinu ya Bene-
Adade.»

Bifumba ya ba-Alabe

²⁸ Na yina me tadila ba-Alabe ya Kedale mpe
kintinu ya Asole yina Nebukadenesale, ntinu
ya Babilone, mwangisaka, Yave ke na kutuba
mutindu yayi:

«Beno kwenda nwanisa bantu ya Kedale.

Beno mwangisa bantu ya Kedeme.»

²⁹ Bika ti ba botola bawu

bayinzo ya bawu ya lele na bibulu ya bawu.

Bika ti ba baka bawu balele ya bawu,
bima ya bawu nyonso na basamo ya bawu,
bika ti ba finga bawu mutindu yayi:

«Bisika nyonso, kaka boma na boma.»

³⁰ Beno bantu ya Asole,
beno kima bisika nyonso,
beno kwenda bumbama na kati ya mabulu.
Nebukadenesale, ntinu ya Babilone,
me kubika dyambu ya yimbi samu na beno.
Ni Yave me tuba yawu.

³¹ Yave ke na kutuba:
Beno telama, beno kwenda nwanisa bantu yayi
yina ke zingaka ya bawu na kizunu,
bayina ke banzaka ti bawu ke na lukengolo ya
mbote,
bayina kele ve na mwelo, bafungula,
bayina ke zingaka na kisika ya bawu mosi!
³² Bambeni ke baka basamo ya bawu,
bibulu ya bawu ke kuma kimvwama ya bambeni.
Bantu nyonso yayi yina ke katulaka bansuki ya
mabundi,
mu ke mwangisa bawu bisika nyonso yina bawu
ke vwanda.
Ni Yave me tuba yawu.

³³ «Mbanza Asole ke kuma kisika ya bambulu,
kisika ya kyadi ya konso ntangu.
Ata muntu ke vwanda dyaka kuna,
nzutu mosi ve ke zinga dyaka kuna.»

Elame

³⁴ Mambu ya Yave kuminaka mumbikudi Yele-
mya ntangu Sedekyawu, ntinu ya Yuda, bandaka
kintinu ya yandi. Ya kele mambu yina me tadila
bantu ya Elame.

³⁵ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Mu ke zenga munani ya Elame

yina kele ngolo ya yandi ya ntete.

³⁶ Mu ke sala ti mupepe kukatuka
na node, na sude, na esete
mpe na wesete
samu na kufula na Elame.

«Mu ke mwangisa bantu ya Elame bisika
nyonso. Bantu ya Elame ke kima samu na kwenda
kubumbama na bayinsi ya nkaka.»

³⁷ «Mu ke talisa bantu ya Elame boma
na mantwala ya bambeni ya bawu,
na mantwala ya bayina ke sosa kufwa bawu.
Na nkele ya munu ya kulutula,
mu ke fidisa bawu mpasi.
Mu ke losila bawu mbele ya mvita yina ke landa
bawu
tii bawu nyonso ke manisa na kufwa.
Ni Yave me tuba yawu.

³⁸ Mu ke tula kiti ya munu ya kintinu na Elame,
mu ke zimbisa ntinu mpe bamfumu ya yandi.»
Ni Yave me tuba yawu.

³⁹ «Kasi na bilumbu yina ke kwiza,
mu ke yutula Elame
mutindu yawu vwandaka ntete.
Ni Yave me tuba yawu.»

50

*Mwangusulu ya Babilone mpe mpulusu ya
Isayeli*

¹ Yayi ni mambu yina Yave tubaka samu na
bantu ya Babilone na yina me tadila yinsi ya ba-
Kaleda na yinwa ya mumbikudi Yelemya.

² «Beno zabisa mambu yayi na bantu ya bayinsi,
beno telemisa kidimbu ya yinsi.

Beno samuna yawu ata kubumba dyambu.

Beno tuba mutindu yayi:

Ba me baka Babilone!

Beno me fuluka na nsoni,

Maleduke ke na boma!

Biteki ya yawu me fuluka na nsoni.

Banzambi ya yawu me mwangana!

³ Bantu ya yinsi mosi ya node yina ke kitulaka
bayinsi na bisika ya kyadi, bisika yina
bantu ke lenda kuzinga ve ke na kwenda
samu na kunwanisa bawu.

Ya vwanda bantu, bibulu,

nyonso ke kufwa,

bawu nyonso ke zimbana.»

⁴ «Yave ke na kutuba ti,
na bilumbu yina,
bantu ya Isayeli mpe bantu ya Yuda
ke vutuka kisika mosi,
bawu ke tambula na kwendaka dila,
bawu ke sosa Yave Nzambi ya bawu.

⁵ Bawu ke sosa nzila ya Siyone
samu na kukwenda kuna.
Bawu ke vukana na Yave
samu na kusala ngwisani ya bantangu nyonso
yina ba ke zimbana ata fyoti ve.

⁶ Bantu ya munu vwandaka mameme ya kuzim-
bana,
mivungi ya bawu zimbisaka bawu,
ba bikaka bawu kutambula kidi-kidi na zulu ya
myongo,
bawu vwandaka kwenda tambula

na myongo ya nene mpe na myongo ya fyoti,
ata kubambuka moyo na mpaka ya bawu.

⁷ Bambeni ya ntete yina vwandaka kwiza kuna,
vwandaka kufwa bawu
mpe vwandaka tuba:

“Beto ke na kusala yimbi ve,
samu ti bantu yayi salaka disumu na ntadisi ya
Yave,
Yave, yina kele ludedomo ya bawu, kivuvu ya
bankooko ya bawu.”»

⁸ «Beno kima yinsi yayi ya bantu ya Babilone,
beno basika na yinsi ya ba-Kalede,
beno vwanda mutindu bankombo ya mbakala
yina ke tekilaka na mantwala.

⁹ Mu ke basisa nkonga ya nene ya bantu ya
bayinsi,

samu na kunwanisa Babilone.
Bantu yango ke katuka na node,
bawu ke kubama samu na mvita
mpe bawu ke baka Babilone.

Madyonga ya bawu ke lembanaka ve,
mutindu binwani yina zaba mbote-mbote mvita,
yina ke katukaka ve na mvita maboko mpamba.

¹⁰ Ba yekula ba-Kalede,
bawu ke kuma mutindu kimvwama ya mvita.
Bayina ke baka kimvwama yango na ngolo,
bawu ke yukuta mbote.

Ni Yave me tuba yawu.

¹¹ Ee! Beno yangalala,
beno vwanda na kilengi ya kulutula,
beno bayina me bebisa mvwilu ya munu!
Ee, beno dumuka mutindu ngombe ya kento

na kati ya matiti ya bambuma ya faline.
Beno looka mutindu bampunda ya mbakala!

¹² Mama ya beno me fuluka na nsoni,
mama yina butaka beno me safuka.
Na mulonga ya bayinsi,
ba me tula yandi na yisi.
Yawu me kuma yinsi ya kuyuma,
ntoto ya kukawuka,
kisika yina ata kima lenda mena ve.»

¹³ Nkele ya Yave ke sala ti
ata muntu kuzinga dyaka kuna,
yawu ke kuma kisika ya kyadi.
Konso muntu yina ke luta pene-pene ya Babilone
ke kubwa na ntoto,
ke tekita na boma
na kutalaka bamputa ya bantu ya yawu.

¹⁴ Benonsononyina ke sadilaka minani,
beno telama samu na kunwanisa Babilone.
Beno losa yandi madyonga,
beno manisa madyonga nyonso,
samu ti yandi salaka disumu na ntadisi ya Yave.

¹⁵ Benosalamiloloyamvita
na balweka nyonso samu na yandi.
Yandi ke na kupesa nzutu yandi mosi,
makunzi ya yandi ke na kubwa,
bibaka ya yandi ke na kumwangana.
Ni Yave me futisa Babilone yimbi ya yandi.
Beno nwanisa Babilone,
beno sala yandi mpe
mutindu yandi salaka.

¹⁶ Benokatulana Babilone
bayina nyonso ke kundaka

mpe bayina ke sadilaka na munkwati
na kuyonzika bambuma na ntangu ya kubuka.
Na mantwala ya mbele ya mvita ya kimwangisi,
bika ti konso muntu kukwenda
na sika ya bantu ya yandi,
ti konso muntu kukima
na yinsi ya yandi!

¹⁷ Isayeli vwandaka mutindu dimeme ya kuzim-
bana
yina bankosi vwandaka landa.

Ya ntete na kudya yawu vwandaka ni ntinu ya
Asili, na manima, ya vwandaka ni Nebukadene-
sale ntinu, ya Babilone yina manisaka na kudya
yawu na mikwa nyonso.

¹⁸ Na yina, Yave Nzambi ya Binwani, Nzambi
ya Isayeli, ke na kutuba: «Mu ke futisa ntinu ya
Babilone mpe yinsi ya yandi mutindu mu salaka
yawu na ntinu ya Asili.»

¹⁹ Mu ke vutula Isayeli na kisika ya yandi
samu ti yandi dikila bibulu ya yandi
na mongo ya Kaamele mpe ya Basane.
Yandi ke kondwa ve kima ya kudya
na mongo ya Efalayime mpe ya Ngalaade.

²⁰ Yave ke na kutuba:
Na bantangu yina, ba ke sosa na kuzaba
wapi yimbi yina Isayeli salaka,
kasi yawu ke talana ve.
Yimbi yina Yuda salaka ke talana ve,
samu ti mu ke lemvokilaka bayina mu ke bikaka
moyo.

21 «Kwenda nwanisa bantu ya yinsi ya Malatime!
Nwanisa bantu yina ke zingaka na Pekode!
Kufwa bawu, manisa bawu tii na muntu ya nsuka!
Sala mutindu mu tumisaka nge!
Ni Yave me tuba yawu.

22 Na kati ya yinsi, ba ke na kuwa makelele ya
mvita.

Wapi mutindu ya mvwanzi yayi!

23 Wapi mutindu yawu me salama?

Wapi mutindu yawu me mwangana?

Wapi mutindu yawu me zengana?

Yawu kikonkoto yina vwandaka bula ntoto
nyonso!

Wapi mutindu na kati ya bayinsi nyonso,

Babilone me mwangana?

24 Babilone, mu me lebika nge mutambu nge ata
kuzaba.

Nge me kangama na yawu.

Ba me tala nge mpe ba me bwila nge,

samu ti nge me sombola Yave.»

25 Yave me fungula kibumbulu ya binwanunu ya
yandi.

Yandi me baka binwanunu ya nkele ya yandi.

Kuna na yinsi ya ba-Kalede,

ba ke tala kisalu ya Yave, Nzambi ya Binwani.

26 Beno katuka na balweka nyonso ya yinza

samu na kukwiza na Babilone.

Beno kwiza bebisa bibumbulu ya yandi ya bam-
buma,

beno fyetikisa yawu mutindu bikunku ya matiti.

Beno kumwangisa yawu samu na Nzambi.

Ata kima kubikana ve.

27 Beno kufwa bangombe nyonso ya mbakala,

beno kulumuna yawu na kisika yina ba ke
kufwaka bibulu!

Kyadi mingi samu na bawu!

Kilumbu ya nsembolo ya bawu me kuma,
ntangu ya bawu me lunga!

²⁸ Beno kuwa: «Ya kele makelele ya bayina ki-
maka,

bayina vuukaka na Babilone,

ni bawu ke na kunata bansangu ya

“nsembolo ya Yave, Nzambi ya beto, na Siyone.

Nsembolo ya dizulu.”»

²⁹ Samu na kunwanisa Babilone,

beno bokila bayina nyonso ke sadilaka munani.

Beno zunga Babilone,

beno bika ve ata kisika ya mwasi.

Bika ti ba vutula yandi yimbi yina yandi salaka,

samu ti yandi tumamaka ve na Yave,

Nzambi ya longo ya Isayeli.

³⁰ «Ee, na kilumbu yina, binwani ya yandi ya
bantwenya ke kubwa na bisika yina bantu ke yon-
zamaka, binwani nyonso ya yandi ke dingama.»
Ni Yave me tuba yawu.

³¹ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Mu ke nwanisa nge,

nge kento ya lunangu samu ti,

kilumbu ya nge me kuma,

ntangu ya munu me lunga

ya kupesa nge kitumbu.

³² Kento ya lunangu ke bula dibaku,

yandi ke kubwa

mpe ata muntu ke telemisa yandi.

Mu ke namisa tiya na bambanza ya yandi,
yawu ke yoka nyonso yina me zunga yandi.»

³³ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«Ba me kwamisa bantu ya Isayeli mpe bantu ya
Yuda.

Bayina nataka bawu na bundongo me kanga
bawu na ngolo,

ba me manga na kubika bawu.

³⁴ Kasi, munu kikuudi ya bawu, mu ke na ngolo.

Nkumbu ya munu, Yave, Nzambi ya Binwani.

Mu ke na kunwanina bawu,

samu na kuvutula kizunu na yinsi

mpe kumwangisa bantu ya Babilone.»

Yina Yave me kubika samu na Babilone

³⁵ «Mbele ya mvita me kotila ba-Kalede,

na bantu yina ke zingaka na mbanza Babilone,

na bamfumu mpe bantu ya ndwenga.

Ni Yave me tuba yawu!

³⁶ Nge mbele ya mvita,

nwanisa mimbikudi ya luvunu,

bika ti bawu lawuka!

Nwanisa binwani ya Babilone,

bika ti bawu kufwa!

³⁷ Nge mbele ya mvita,

nwanisa bampunda ya yandi,

nwanisa bipusu-pusu ya yandi ya mvita.

Nwanisa babakala nyonso yina ke zingaka kuna,

bika ti bawu kukuma mutindu

bakento yina kele ve na ngolo!

Nge mbele ya mvita,

nwanisa bimbvwama ya yandi,

bika ti ba botola yandi bimvwama!

³⁸ Nge mbele ya mvita,
nwanisa maza ya yandi
bika ti, yawu kukawuka!
Ya kele yinsi ya kufuluka na biteki.

Bawu me lawuka,
bawu me kuma na boma ya mingi.

³⁹ Ni yawu yina, ba yina ke zingaka na yinsi ya
kuyuma,
ke banda na kuzinga kuna na mbulu, na bibulu ya
mfinda.
Bantu ke zinga dyaka ve kuna bambandu na bam-
bandu.

⁴⁰ Yawu ke vwanda mutindu
mwangusulu ya Sodome, ya Ngomole
mpe ya bambanza yina kele pene-pene.
Ata muntu ke zinga dyaka kuna,
ata nzutu ke vwanda dyaka kuna.»

Ni Yave me tuba yawu.

⁴¹ «Bantu ke katuka na node,
bantu ya yinsi ya nene,
bantinu mingi ya lulendo
ke na kwiza katuka kuna na bandilu ya yinza.

⁴² Binwani ya bawu ke na kuningisa minani mpe
madyonga.

Bawu ke sakanaka ve,
bawu ke talaka kyadi ve.
Makelele yina bawu ke salaka kele mutindu
makelele ya mubu.

Bawu ke ya kuyuluka na zulu ya bampunda.
Bawu me tandama na mulonga mutindu muntu
mosi
samu na kunwanisa nge, Babilone, yinsi ya ki-
toko!»

⁴³ «Ntangu ntinu ya Babilone
ke kuwa nsangu yina, yandi ke lemba,
yandi ke kuma na boma,
yandi ke kwama mutindu kento
yina me kuma na misongo.

⁴⁴ Mu ke vwanda mutindu nkosi
yina ke na kudasika na mfinda ya Yolodani,
pene-pene ya mwa maza, mpe kaka na mbala
mosi,
mu ke bingisa bantu nyonso.
Mu ke fidisa yandi binwani ya bantwenya.
Nani lenda kufwanana na munu?
Nani lenda kuyufula munu mambu yina mu me
sala?
Wapi mfumu yina lenda kuvibidila na mantwala
ya munu?»

⁴⁵ Beno kuwa yinki Yave me kubika samu na Ba-
bilone,
yinki yandi ke sala samu na ba-Kalede!
Ba ke nata bawu mutindu bankombo na
mameme.
Ba ke mwangisa bisika ya bawu yina bawu ke
zingaka.

⁴⁶ Ntangu ba ke kuwa ti:
«Ba me baka Babilone»,
ntoto ke ningana,
makelele ke wakana na kati ya bayinsi!

51

¹ Yave ke na kutuba:
«Mu ke sala ti mupepe ya mwangusulu kufula na
Babilone,

yawu kufula na bantu yina ke zingaka na Lebe-Kamayi.

² Mu ke fidisa na mbanza Babilone banzenza yina ke yengisa yandi mutindu ba ke yengisaka bambuma.

Bawu ke sala ti yinsi ya yandi kubikana kaka ya mpamba.

Na kilumbu yango ya mpasi,
ba ke bwidila yandi na balweka nyonso.»

³ Bika ti bayina ke sadilaka minani, kusadila yawu,

samu na kunwanisa bambeni yina ke sadilaka minani.

Bayina ke lwataka binkuti ya bisengo, kulwata yawu.

Beno zimbana ve binwani ya bantwenya.

Beno manisa na kufwa binwani ya yandi nyonso samu na Nzambi!

⁴ Bayina ke lwala bamputa ya lufwa ke kutan-dama na yinsi ya ba-Kaledede.

Bayina ke lwala ke fuluka na banzila ya Babilone.

⁵ Kasi bantu ya Isayeli mpe ya Yuda wilaka ve Nzambi ya bawu,

Yave Nzambi ya Binwani,

ata ti yinsi ya bawu fulukaka na masumu

yina ba salaka na ntadisi ya Nzambi ya longo ya Isayeli.

⁶ Beno kima Babilone!

Bika ti konso muntu sosa na kuvuuka!

Kana ve, beno ke kufwa ntangu yandi ke futa yimbi ya yandi.

Samu na Yave, yawu kele ntangu ya nkele.

Ba ke vutula yandi yina yandi salaka.

⁷ Babilone vwandaka mutindu mbungu ya wolo na diboko ya Yave.

Yandi vwandaka sala ti bantu nyonso ya ntoto kukola.

Bantu ya bayinsi vwandaka kunwa vinu ya yandi mpe vwandaka kuma mutindu bilawu.

⁸ Kasi na mpamukunu, Babilone me kubwa, yandi me mwangana.

«Beno sadila yandi milolo!

Beno tudila yandi manganga na bamputa ya yandi,

kuzaba ve kana yandi ke beluka.»

⁹ - «Beto pesaka Babilone manganga, kasi yandi me beluka ve.

Beto bika yandi,

bika ti konso muntu kuvutuka na yinsi ya yandi.

Samu ti kitumbu yina yandi me kuzwa,

yawu me kwenda tii na zulu,

yawu me kwenda tii na matuti.

¹⁰ Yave me lakisa beto ludedomo ya yandi.

Beno kwiza, beto zonzila na Siyone

kisalu yina Yave, Nzambi ya beto, me sala.»

¹¹ Beno lengula madyonga,

beno baka bankutu ya beno.

Yave me vumbula mpeve ya bantinu ya Mede,

yandi me baka lukanu ya kunwanisa Babilone.

Ya kele nsembolo ya Yave,

nsembolo ya dizulu.

¹² Beno telemisa kidimbu ya mvita

na zulu ya bibaka ya Babilone.

Beno bwela dyaka lukengolo,
beno tula bankebi,
beno tula binwani mutindu kikaku.
Samu ti Yave ke lungisa

mambu yina yandi kanikinaka na kusala
samu na bantu yina ke zingaka na Babilone.

¹³ Babilone, nge yina ke zingaka pene-pene ya
maza ya nene.

Nge yina ke na bimvwama mingi, ya nge yimeni.
Nge yina labaka mingi bampangi ya nge.

¹⁴ Yave, Nzambi ya Binwani, kudyaka ndefi na
Nkumbu ya yandi mosi:

«Mu ke fulusa nge na nkonga ya bantu
mutindu nkonga ya makonko
yina ke na kulooka mutindu ke lookaka
bayina ke yonzikaka bambuma.»

¹⁵ Nzambi yidikaka ntoto na lulendo ya yandi.
Yandi yidikaka yinza na ndwenga ya yandi.
Na mayela ya yandi, yandi yidikaka dizulu.

¹⁶ Ntangu yandi ke wakisaka ndinga ya yandi,
maza ke vukanaka na dizulu.
Yandi ke yulukisaka matuti kubanda na bandilu
ya ntoto.

Yandi ke basisaka balusyemo samu na kunokisa
mvula.

Yandi ke basisaka mupepe na bisika yina yawu ke
vwandaka.

¹⁷ Bawu nyonso kele bizoba, ba lenda kubakula
ve.

Konso kisadi-bisengo me kuma na nsoni,
samu na kiteki yina yandi yidikaka,
bifwiti ya yandi kele kaka luvunu,
yawu ke na luzingu ve.

18 Ya kele kaka bima ya mpamba,
ya kele mfunu ve.
Na kilumbu ya nsembolo,
yawu ke mwangana.

19 Kasi Nzambi yina kele kikunku ya bantu ya
Yakobi kele ve mutindu biteki yina.
Ni yandi yidikaka bima nyonso.
Isayeli ni kifumba yina kele mvwilu ya yandi.
Nkumbu ya yandi, Yave, Mfumu ya Binwani!

Nsuka ya Babilone

20 Samu na munu, nge Babilone,
nge vwandaka mutindu munduki,
kinwanunu ya munu ya mvita.
Kintwadi na nge, mu mwangisaka bayinsi,
mu mwangisaka bayinsi ya bintinu.

21 Kintwadi na nge:
Mu kufwaka bampunda, mu kufwaka bayina ke
nataka yawu.
Mu mwangisaka bipusu-pusu ya mvita, mu
kufwaka bayina ke nataka yawu.

22 Kintwadi na nge:
Mu kufwaka bakento mpe babakala.
Mu kufwaka bantwenya mpe biboka.
Mu kufwaka matoko mpe bandumba.

23 Kintwadi na nge:
Mu kufwaka mivungi mpe bibulu ya bawu.
Mu kufwaka bayina ke balulaka ntoto na bisalulu
ya bawu.
Mu kufwaka bamfumu ya luyalu mpe bamfumu
ya nkaka.

24 «Mu futisaka bantu ya Babilone

mpe bantu yina ke zingaka na Kalede,
yimbi nyonso yina bawu salaka na Siyone,
yimbi yina bawu salaka na meso ya beno.
Ni Yave me tuba yawu.

²⁵ Nge mongo ya mwangusulu, mu ke nwanisa
nge.

Nge kimwangisi ya ntoto nyonso,
Mu ke pesa nge kitumbu, mu ke bwisa nge.
Mu ke katula nge na zulu ya matadi ya nene tii na
yisi,

nge kuma mongo yina me kuya tiya.

Ni Yave me tuba yawu.

²⁶ Na sika ya nge, ba ke kuzwa ata ditadi mosi ve,
ya vwanda yina bitungi-bayinzo ke tulaka na ban-
songi ya bayinzo,
ditadi yina ba ke tungilaka balufulu.

Nge ke kuma kisika ya kumwangana ya bantangu
nyonso.»

Ni Yave me tuba yawu.

²⁷ Beno telemisa kidimbu na yinsi na kati ya yinsi!
Beno wakisa muningu ya kulumenta na kati ya
bayinsi.

Beno bokila bayinsi samu na kwiza kunwanisa
yandi.

Beno bokila bayinsi ya bintinu ya Alalate, ya Mini
mpe ya Asekenaze,
samu na kunwanisa yandi.

Beno tula bamfumu ya binwani,
samu na kunwanisa yandi.

Beno fidisa bampunda mutindu nkonga ya
makonko,
samu na kunwanisa yandi.

28 Beno bokila bantu ya bayinsi, samu na kunwanisa yandi.

Beno fidisa yandi bantinu ya Mede,
bamfumu ya bawu, bantwadisi ya bawu nyonso,
mpe bayinsi nyonso yina keke na yisi ya lutumu ya bawu.

29 Mambu yina Yave kubikaka samu na Babilone me salama.

Ntoto me ningana, yawu me tekita.

Yinsi ya Babilone me kuma kisika ya kyadi ya kulutila,
yawu keke dyaka na bantu ve.

30 Binwani ya Babilone me bika na kunwana,
bawu me bumbama na bisika ya kutungama na bibaka ya lukengolo.

Kibakala ya bawu me manisa,
bawu me kuma mutindu bakento.
Ba me tula tiya na bayinzo ya bawu,
bikangulu ya bayinzo ya bawu me mwangana.

31 Muntu mosi ke na kukima na manima ya mpangi muntu.

Ntumwa mosi ke na kukima na manima ya ntumwa ya nkaka,

samu na kwenda zabisa na ntinu ya Babilone ti ba me botola mbanza ya yandi nyonso,
kubanda na ndilu mosi tii na ndilu ya nkaka.

32 Banzila me kangama,
bibaka ya lukengolo me nyenga,
binwani me lemba.

33 Yave, Nzambi ya Binwani, Nzambi ya Isayeli,
ke na kutuba:

«Babilone, kento ya kitoko,
yandi kele mutindu kisika yina ba ke dyataka
matiti
samu na kukabula yawu na bambuma ya yawu.
Ntangu ya kuyonzika bambuma samu na yandi,
kele dyaka ntama ve.»

*Yave me baka lukanu ya kunwanina bantu ya
yandi*

Yelusalemi

³⁴ Nebukadenesale ntinu ya Babilone
me kudya munu nyonso,
yandi me mina munu nyonso.
Yandi me bika munu mutindu kiteko ya mpamba.
Yandi me mina munu mutindu ke salaka
kibulu ya nene ya nsisi ya mubu.
Yandi me fulusa kivumu ya yandi na bantu ya
munu
mpe na bimvwama ya munu.
Yandi me losa munu.

³⁵ Bantu ya Siyone ke na kutuba:

«Bika ti Babilone kutala mpasi,
samu na yimbi yina yandi salaka beto!»
Bantu ya Yelusalemi ke na kutuba:
«Bika ti ba-Kaledede kutala mpasi,
samu na menga ya beto yina bawu tangisaka!»

*

³⁶ Na yina me tadila Yelusalemi, Yave ke na
kutuba:

«Mu ke nwanina nge:
bayina ke sala nge yimbi,
mu ke futisa bawu yimbi ya bawu.
Mu ke yumisa nzadi ya Babilone.

Mu ke yumisa yinto ya yandi ya maza.

³⁷ Babilone ke kuma mutindu kinkunku ya matadi,

kisika yina bambulu ke banda na kubwabanaka.

Yawu ke vwanda kisika ya kumwangana.

Mbanza yayi ke kuma kisika ya kyadi,

kisika ya kufuluka na makelele ya kyadi.

Ata muntu ke zinga dyaka kuna.

³⁸ Bantu ya Babilone ke na kulooka mutindu bankosi ya ntwenya.

Bawu ke na kuduma mutindu bana ya bankosi.

³⁹ Mu ke kubikaka madya ya bawu,

ntangu bawu ke kumaka na nsatu ya kulutila,

Mu ke pesaka bawu malafu tii bawu ke kola.

Bawu ke lala pongi ya mankululu

mpe ba ke vumbuka dyaka ve.

Ni Yave me tuba yawu.

⁴⁰ Mu ke nata bawu

mutindu ba ke nataka bana ya mameme ya

mbakala, mpe bankombo ya mbakala,

mu ke nata bawu na kisika yina ba ke kufwaka

bibulu.»

Manyongo samu na Babilone

⁴¹ Mbanza Sesake yina vwandaka nsangu na yinza ya muvimba,

ba me botola yawu.

Wapi mutindu yawu lenda kusalama?

Na bayinsi nyonso ya yinza,

Babilone me kuma yinsi ya kumwangana!

Wapi mutindu yawu lenda kusalama?

⁴² Mubu me dasukila Babilone,

bimpo ya yandi ya ngolo me dyamisa yinsi nyonso.

⁴³ Bambanza ya yandi me mwangana,
yawu me kuma yinsi ya kuyuma,
mudimba ya kukawuka.

Ya kele yinsi, kisika ata muntu ke na kuzinga
kuna,
mpe ata muntu ke na kuluta kuna.

⁴⁴ Mu ke pesa kitumbu na Bele kuna na Babilone,
mu ke katula na yinwa ya yandi yina yandi me
kudya,
Bantu ya bayinsi ke kwenda dyaka ve na sika ya
yandi.

Bibaka ya Babilone me kubwa!

⁴⁵ Beno bantu ya munu,
beno basika na kati-kati ya bawu.
Bika ti konso muntu kuvuukisa luzingu ya yandi
na mantwala ya nkele ya kulutula ya Yave!

⁴⁶ «Beno kuvwanda ve yeko-yeko mpe beno
kuwa ve mambu yina ke na kuwakana na yinsi.
Mvula yayi mambu ya luvunu ke wakana, mvula
yina ke kwiza mpe mambu kaka ya luvunu ke
wakana. Mvwanzi ke na kuyala na ntoto, mfumu
mosi ya luyalu me bingisa mfumu ya nkaka!»

⁴⁷ «Na yina, na bilumbu yina ke kwiza,
mu ke mwangisa biteki ya Babilone.
Yinsi nyonso ke fuluka na nsoni.
Na kati ya bambanza, bamvumbi ke vwanda ya
kutandama na ntoto.

⁴⁸ Zulu na ntoto mpe bayina nyonso ke zingaka na
yawu,
ke sala milolo ya nsayi samu na Babilone,
samu ti ni na node ke katuka bimwangisi.»

Ni Yave me tuba yawu.

Mumbikudi

⁴⁹ Babilone mpe ke kubwa

samu na bantu ya Isayeli yina yandi kufwaka,
samu ti yandi kufwaka bantu mingi na yinza.

⁵⁰ Beno bayina me vuuka na mbele ya mvita,
beno kwenda, beno telama ve kisika mosi.
Kisika yina beno kele, beno bambuka moyo na
Yave,

na bantima ya beno, beno zimbana ve Yelusalemi.

Bantu ya Nzambi

⁵¹ «Beto vwandaka na nsoni,
ntangu beto vwandaka kuwa bifingu.
Bizizi ya beto fulukaka na nsoni,
ntangu banzenza kotaka na bivinga ya longo ya
Yinzo ya Yave.»

Yave

⁵² «Ni yawu yina, Yave ke na kutuba:

Bilumbu yina ke kwiza,
mu ke mwangisa biteki ya Babilone.

Bidilu ya bayina nyonso ke lwala
ke wakana na yinsi ya yandi nyonso.

⁵³ Ata ti Babilone kukuma tii na dizulu,
ata ti yandi tula bibaka ya lukengolo samu ti bantu
kukota ve,

mu ke tumisa ba kwiza mwangisa yawu.»

Ni Yave me tuba yawu.

Mumbikudi

⁵⁴ Makelele ya ndombolo ya lusalusu ke na
kuwakana na Babilone,
makelele ya mvwanzi ya nene ke na kuwakana na
yinsi ya ba-Kaledé.

⁵⁵ Samu ti, Yave ke mwangisa Babilone,
yandi ke dingimisa makelele ya yawu.

Makelele ya bimpō ya yawu ke na kuwakana
mutindu makelele ya maza ya mubu,
yina ke na kuwakisa makelele ya yawu.

⁵⁶ Ya tsyelika, kimwangisi me mwangisa Babilone.
Ba me bwila binwani ya yandi ya ngolo,
ba me zenga minani ya bawu ya mvita.
Samu ti Yave keke Nzambi yina ke sembaka,
yandi ke futisaka yimbi.

⁵⁷ «Mu ke sala ti bamfumu mpe bantu ya yandi
ya ndwenga, bantwadisi, mpe binwani ya yandi,
bawu nyonso ke kola malafu. Bawu ke lala pongi
ya mankululu, bawu ke vumbuka dyaka ve. Yayi
ni mambu yina me tuba ntinu yina ba ke bokilaka
Yave, Nzambi ya Binwani.»

⁵⁸ Yave, Nzambi ya Binwani, ke na kutuba:

«bibaka ya nene ya Babilone nyonso me mwan-
gana,
myelo ya yawu ya kuzangama me nyenga na tiya.
Bantu ke na kutala mpasi ya mpamba,
bantu ya bayinsi ke na kulemba ya mpamba samu
na tiya!»

Dibuku yina ba losaka na nzadi ya Efalate

⁵⁹ Yayi ni ntumunu yina mumbikudi Yelemya
pesaka na Selaya, mwana ya Neliya, mutekolo ya
Maseya, ntangu yandi vwandaka kwenda na Ba-
bilone kintwadi na Sedekyawu, ntinu ya Yuda, na
mvula yiya ya kintinu ya yandi. Selaya vwandaka
mfumu ya kivwandu.

⁶⁰ Yelemya sonikaka na dibuku na yina me
tadila mpasi nyonso yina ke kumina yinsi ya

Babilone, mambu nyonso yayi yina kele na kusonama samu na Babilone.

⁶¹ Yelemya tubaka na Selaya mutindu yayi: Ntangu nge ke kuma na Babilone, nge fwana kutanga mambu nyonso yayi.

⁶² Mpe nge ke tuba: «Yave, ni nge mosi tubaka ti mbanza yayi ke mwangana mpe muntu ve ke zinga dyaka kuna, ya vwanda bantu to bibulu, yawu ke kuma kisika ya kuyuma bantangu nyonso.»

⁶³ Na manima ya kutanga dibuku yayi, nge ke kanga yawu ditadi, nge ke losa yawu na maza ya Efalate,

⁶⁴ mpe nge ke tuba: «Ni mutindu mosi Babilone ke zimbana mpe yandi ke telama dyaka ve na manima ya mpasi yina mu ke talisa yandi, bantu ke lemba.» Ni mutindu yayi me suka mambu ya mumbikudi Yelemya.

Ni yayi mambu ya Yelemya.

52

*Nabukadenesale bwilaka Sedekyawu
(Yel 39.4-7; 2Bt 24.18-25.7)*

¹ Sedekyawu vwandaka na bamvula makumi zole na mosi ntangu yandi kumaka ntinu. Yandi yalaka bamvula kumi na mosi na Yelusalemi. Nkumbu ya mama ya yandi vwandaka Amutale. Mama yango vwandaka mwana ya Yelemya, Yelemya muntu ya mbanza Libena.

² Sedekyawu salaka mambu yina yangidikaka ve Yave mutindu Yoyakime salaka.

³ Mambu yina salamaka na Yelusalemi mpe na Yuda salaka ti nkele ya Yave kotalana mpe ti yandi kumanga bantu ya yandi.

Kasi Sedekyawu balukilaka Nabukadenesale, ntinu ya Babilone.

⁴ Na mvula ya yivwa ya kintinu ya Sedekyawu, na kilumbu ya kumi ya ngonda ya kumi, Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, na binwani ya yandi nyonso, bawu kwizaka na Yelusalemi samu na kunwanisa yawu. Bawu salaka kivwandu ya bawu na mantwala ya Yelusalemi. Samu na kunwanisa Yelusalemi, bawu zungaka yawu mpe bawu fulusaka ntoto na bibaka ya mbanza kubanda na yisi tii na zulu.

⁵ Mbanza vwandaka ya kuzungama mutindu yina tii na mvula ya kumi na mosi ya kintinu ya Sedekyawu.

⁶ Na kilumbu ya yivwa ya ngonda ya yiya, nsatu ya nene kotaka na mbanza, bamvwama mpe vwandaka dyaka ve na madya.

⁷ Ba-Kalede tobolaka dibulu na bibaka ya mbanza. Na mpimpa, ntinu na binwani nyonso ya Yuda lutilaka na mwelo yina vwandaka na kati-kati ya bibaka yina vwandaka talasana na Bilanga ya Ntinu, samu na kukima. Ba-Kalede zungaka mbanza kasi bayina kimaka, bakaka nzila ya mudimba ya Yolodani.

⁸ Kasi binwani ya ba-Kalede landaka Sedekyawu mpe bawu kuzwaka yandi na mudimba ya Yeliko. Binwani ya yandi nyonso mwanganaka mpe ntinu Sedekyawu bikanaka kaka yandi mosi.

⁹ Ba-Kalede bwilaka Sedekyawu mpe ba nataka yandi na sika ya ntinu ya Babilone kuna na mbanza Libela, na kizunga ya Amate. Ni kuna ntinu ya Babilone fundisaka Sedekyawu.

¹⁰ Kaka ni kuna na Libela ntinu ya Babilone tumisaka ti ba kufwa bana ya Sedekyawu na meso ya yandi mosi Sedekyawu. Ntinu ya Babilone kufwaka mpe bantu nyonso ya mfunu ya Yuda.

¹¹ Na manima, ntinu tobolaka Sedekyawu meso mpe yandi kangaka yandi bambala zole bampanga ya kisengo ya mbwaki samu na kunata yandi na Babilone. Sedekyawu vwandaka na boloko tii na kilumbu ya lufwa ya yandi.

Nebuzaladane manisaka na kumwangisa Yelusalemi
(Yel 39.8-10; 2Bt 25.8-21)

¹² Na kilumbu ya kumi ya ngonda ya tanu na mvula ya kumi na yivwa ya kintinu ya Nebukadenesale, ntinu ya Babilone, Nebuzaladane yina vwandaka mfumu ya bankebi ya ntinu ya Babilone, kwizaka na Yelusalemi.

¹³ Yandi yokaka Yinzo ya Yave, yinzo ya ntinu, bayinzo nyonso ya mbanza Yelusalemi. Yandi yokaka mpe bayinzo nyonso ya bantu ya mfunu.

¹⁴ Binwani nyonso ya Babilone yina kwizaka na mfumu ya bankebi mwangisaka bibaka yina vwandaka zunga mbanza Yelusalemi.

¹⁵ Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, bakaka mpe nataka na ngolo bantu ya yinsi, bayina bikanaka na mbanza, bayina kukipesaka na ntinu ya Babilone mpe na bantu mingi ya nkaka yina bikanaka, bayina ke salaka bisalu ya maboko.

¹⁶ Kasi Nebuzaladane bikaka bantu ya nkaka, bayina vwandaka bamputu, samu na kukunda bilanga ya bayinti ya vinu mpe samu na kusala bilanga.

¹⁷ Ba-Kalede mwangisaka makunzi ya bisengo ya mbwaki ya Yinzo ya Yave, bima yina vwandaka na yisi ya nzungu ya nene yina ba yidikaka na kisengo ya mbwaki yina vwandaka na kati ya Yinzo ya Yave. Bawu nataka bisengo ya mbwaki yina na Babilone.

¹⁸ Bawu bakaka biteko, bapele, bambele, bakopo, bandonga ya fyoti na bima nyonso yina ba yidikaka na bisengo ya mbwaki, yina ba vwandaka sadila na Yinzo ya Yave.

¹⁹ Mfumu ya bankebi bakaka bima nyonso yina ba yidikaka na wolo mpe na palata, bandonga ya nene, bandonga, bakopo, biteko, bitentokolo ya minda, bandonga ya fyoti mpe bambungu.

²⁰ Bantu lendaka ve na kuteza dema ya bima nyonso yina ba yidikaka na bisengo ya mbwaki, bima yina ntinu Salomoni sadisaka samu na Yinzo ya Yave, makunzi zole, nzungu ya nene yina vwandaka na bangombe kumi na zole ya kisengo ya mbwaki, mpe bapusu-pusu ya yawu.

²¹ Yinda ya konso dikunzi kubanda na yisi tii na zulu vwandaka ya Bakude kumi na nana mpe nene ya yawu vwandaka Bakude kumi na zole. Yawu vwandaka na mwa dibulu na kati-kati mpe nene ya bisengo vwandaka ya Misapi* yiya.

²² Yawu vwandaka na muludi ya kisengo ya

52:21 Mba 6.15 * **52:21** *Misapi*, nene ya Musapi vwandaka keba ve basentimetele 2,5.

mbwaki yina yinda ya yawu vwandaka ya Bakude tanu. Bandilu ya yawu vwandaka ya kubongisa na bifulu ya bisengo ya mbwaki mutindu mpwasa, mpe bambuma ya ngelenade ya kisengo ya mbwaki. Makunzi nyonso zole vwandaka mutindu mosi.

²³ Na konso lweka ya yawu, ya vwandaka na bambuma ya ngelenade makumi yivwa na sambanu. Na mwa bampwasa ya bisengo yina vwandaka kuna, ya vwandaka na bangelenade nkama.

²⁴ Mfumu ya bankebi kangisaka Selaya, mfumu ya banganga-Nzambi, na kilandi ya yandi Sefanya mpe bankebi tatu ya nkotolo ya Yinzo ya Yave.

²⁵ Na mbanza, yandi kangisaka mfumu ya nene ya binwani. Yandi kangisaka mpe bantu nsambwadi yina vwandaka pene-pene ya ntinu, bayina bikanaka na mbanza. Ba kangisaka mpe kisoniki ya mfumu ya binwani, yina vwandaka baka bantu ya yinsi samu na kutula bawu na kati ya binwani. Yandi kangisaka mpe makumi sambanu ya bantu ya yinsi, bayina vwandaka na kati ya mbanza.

²⁶ Nebuzaladane, mfumu ya bankebi, nataka bantu yango na sika ya ntinu ya Babilone kuna na mbanza Libela.

²⁷ Ntinu ya Babilone kufwaka bawu kuna na mbanza Libela, na kizunga ya Amate.

Ni mutindu yina ba bakaka mpe ba nataka na ngolo bantu ya Yuda ntama na yinsi ya bawu.

²⁸ Lutangu ya bantu yina Nebukadenesale nataka na ngolo na Babilone ni yayi:

Na mvula ya nsambwadi ya kintinu ya yandi, yandi nataka na ngolo mafunda tatu na makumi zole na tatu ya bantu ya Yuda (3 023).

²⁹ Na mvula ya kumi na nana ya kintinu ya Nebukadenesale, bantu yina ba baka na ngolo na Yelusalemi vwandaka na lutangu ya bankama nana na makumi tatu na zole (832).

³⁰ Na mvula ya makumi zole na tatu ya kintinu ya Nebukadenesale, Nebuzaladane mfumu ya bankebi, nataka na ngolo bankama nsambwadi na makumi yiya na tanu (745) ya bantu ya Yuda. Lutangu nyonso ya bantu yina ba nataka na ngolo na yinsi ya nzenza salaka mafunda yiya na bankama sambanu (4 600).

*Ntinu ya Babilone lemvokilaka Yoyakime
(2Bt 25.27-30)*

³¹ Na mvula ya makumi tatu na nsambwadi katuka ntangu yina ba nataka na ngolo Yoyakime, ntinu ya Yuda, na yinsi ya nzenza, na kilumbu ya makumi zole na tanu ya mvula yina, Ewile-Melodake kumaka ntinu ya Babilone. Yandi lemvokilaka Yoyakime ntinu ya Yuda, mpe yandi basisaka yandi na boloko.

³² Ntinu ya Babilone vwandaka zonzila Yoyakime na bumbote nyonso. Yandi pesaka Yoyakime kiti ya kintinu ya kulutila mfunu na bantinu ya nkaka yina vwandaka na yandi kuna na Babilone.

³³ Ba katulaka yandi bikunti ya yandi ya bankole mpe Yoyakime bandaka na kudya na mutindu ya kufwanana na mesa ya ntinu bilumbu nyonso ya luzingu ya yandi.

³⁴ Ni mutindu yayi ya vwandaka salama konso kilumbu tii na lufwa ya Yoyakime. Ntinu ya Babilone vwandaka pesa Yoyakime nyonso yina yandi vwandaka na yawu nsatu.

Mambu ya Nzambi
The Holy Bible in the Kitoba language of Congo
Bible entier en Kituba de Congo-Brazzaville

copyright © 2025 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kituba)

Contributor: Wycliffe USA

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 14 May 2025

a854b3e0-daa0-5e79-9026-5b48865cc4ea